

M U S A R U M
Anglicanarum
ANALECTA:

S I V E,

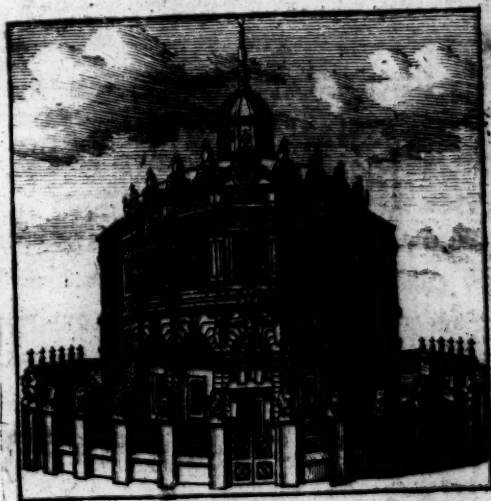
Poemata quædam melioris notæ, seu
hactenus Inedita, seu sparsim Edita,
In duo Volumina congesta.

Editio secunda priore multò Emendatior.

V O L. I.

O X O N.

E Theatro Sheldoniano, Impensis *Joh. Crosley,*
& *Sam. Smith,* Bibliopol. *Land.*
An. Dom. M. DC. XCIX.

Imprimatur,

JONATH. EDWARDS

Vice-Can. Oxon.

Aug. 26 1691.

AD LECTOREM.

CUM in medium ubique afferantur selectiores Italarum Scotorumque Musæ, & apud cæteras, pene quotquot sunt, Europæ gentes, Suas pariter edendi, mos obtinuit: Hâc te, Lector benevole, Anglia donat Anthologia, ne ipsam à Literato etiam orbe penitus divisam putes.

Qua super paucis monendus es. Primum placuit ut loca, si quæ subinde essent obscuriora, Notis illustrarentur. Istud autem animi consilium mutatum iri non ægre feres. Quippe qui, iis omnibus quibus nostrorum & retrò paululum temporum Annales vel parum innotuerint, Nimium istuc & supervacaneum essemus facturi; cæterum eorum captui quibus omnino erant ignoti, vix ac ne vix Satis.

Quod ad Collectionem attinet, pauca admodum, uti speramus, hic irrepserunt, quæ non inter præstantissimâ Nostratum Poetarum carmina jure merito annumerentur: Et quæ non accuratissimis Veterum Poëmatum proximum (licet procul) locum obtineant. Mereantur tecum aliquam gratiam Alia (cujusmodi sunt non pauca) quæ Nova prorsus, Alia, quæ licet olim typis excusa sint, Rarissima tandem in manibus teruntur.

Quin tu, quisquis es, Lector Cantabrigiensis, levius indignabere, quod paucula quedam jure vel injuria inserantur, quam quod multa (quippe quorum

nulla apud nos facta erat copia) quam accuratissima hic desiderentur. Itaque in votis est, ut quod nobis non licuit, Teipsum asseras & vindices. Sin id tibi non operæ pretium videbitur, grates merebere, si quæ luce digniora æstimantur, ad Bibliopolam nostrum transmiseris, ut à Nobis in sequentibus voluminibus præstetur.

Quod si denique Catachresin sonet vel ipse Libri Titulus, dum Raphaelis Thorii, in transmarinis nati, carmen Musis Anglicanis ascriptum videas; id nobis eo lubentius ignoscendum putes, tum quia ab infantulo hic enutritus vixit scripsitque, (& cuicunque telluri Originem, Angliæ certe Poesin debet) tum quia e us carmen quod à Plurimis in deliciis ponitur, nec Tibi prorsus injucundum fore confido. Sin Peregrinum cogites, Hospitii & Amicitiae jure, apud Anglos semper sancto, fruatur.

TABULA

T A B U L A

*Indicans Lemmata unà cum Paginis
Autorumque Nominibus, quorum
nonnulla suis locis desiderantur.*

Heroes Britannici, *Fr. Herbert, Armig. ex Æde
Christi.* Pag. 1.

Bellofitum, five de Regione Oxonium circum-
jacente, *Caroli Finch Baronis de Daventriæ Fi-
lius, ex Æde Christi.* p. 7.

Menſa Lubrica, *Anglicè Shovel-Board, Tho. Ma-
ſters, Nov. Coll.* p. 17.

In Libellum viri clariffimi Tho. Hobbii, de Na-
tura Hominis, *Rad. Bathurſt, A. M. Coll. Trin.
Oxon. Soc.* p. 20.

Gratulatio Pacis cum Foederato Belgio Stabi-
litæ Cromwello Protectore, *R. B. A. M.* p. 22.

In Sereniſſimum Regem Carolum II. Britanniae
ſuæ reſtitutum 1660, *Rad. Bathurſt, M. D. Trin.
Coll.* p. 24.

In Obitum Celſiſſimi Principis Henrici Ducis
Gloceſtrenſis 1660, *Rad. Bathurſt, M. D. Coll.
Trin. Soc.* p. 27.

Gratulatio ob auſpicatiſſimum Sereniſſimæ Prin-
cipis Catharinæ Luſitanæ Regi Carolo II.

- desponsatæ in Angliam appulsum 1663. *Rad. Bathurst, M. D. Coll. Trin. Oxon. Soc.* p. 33.
- Transactio Philosophica: five, Metamorphosis Atomistæ in Muscam, *Nichel. L' Estrange Baronett. Æd. Chr.* p. 41.
- In Diatribas Medico-Philosophicas de Fermentatione & Febribus, *Philippus Fell, Med. Stud. Oxon.* p. 49.
- Tho. Willis M. D. in Cerebri Anatomen Carmen, *Phil. Fell, A. M. Coll. Omn. Anim. Oxon. Soc.* p. 51.
- In Obitum Celsissimi Principis Henrici Ducis Glocest. *Phil. Fell, A. M.* p. 54.
- Gratulatio ob auspicatissimum Serenissimæ Principis Catharinæ Lusitanæ Regi Carolo II. desponsatæ in Angliam appulsum 1663, *Phil. Fell, A. M. Omn. Anim. Coll.* p. 57.
- In Obitum invictissimi Herois Georgii Ducis Albemarliæ, *Phil. Fell, S. T. B. Omn. Anim. Soc.* p. 61.
- Soteria Ormondiana, *Tho. Brown, ex Æde Christi.* p. 71.
- In Artem Volandi, *F. Harding, A. M. Coll. Div. Joh. Bapt. Soc.* p. 77.
- Epulæ Pseudo-Protestantium interdictæ, *Rich. Dyton, Coll. Div. Joh. Bapt. Com. Gen.* p. 82.
- Conventicula dissipata, *Jac. Newton Armig. Coll. Trin. Oxon. Soc. Commensf.* p. 86.
- In Schedulam Monitoriam de novæ Febris ingressu Tho. Sydenham, M. D. *Edv. Hannes, A. M. ex Æde Christi.* p. 90.
- Dioptrices Laus, *Nich. Hobart, Armig. Coll. Trin. Oxon.* p. 94.

- Carmen Pindaricum in Theatrum Sheldonianum, *Corb. Owen, ex Æde Christi.* p. 99.
- Piscatio, ad Gilb. Archiepisc. Cant. *Sim. Ford, D. D.* p. 129.
- Carmen de Circuitu Sanguinis à Gulielmo Harvæo Anglo primum invento, *Rob. Grovius, A. M. Cantabrig.* p. 144.
- Cursus Novi Fori, *Honoratiss. Leopoldus Gulielmus Finch, ex Æde Christi.* p. 165.
- In Adventum Regis Oxon. 1681, *Honoratiss. Geo. Compton, ex Æde Christi.* p. 172.
- Maurus Advena, *Honoratiss. H. Mordant, ex Æde Christi.* p. 177.
- In Obitum Illustrissimi Principis Henrici Regis Jacobi I. Filii Natu Maximi, *Hen. Wickham, Coll. Reg. Cantabrig.* p. 182.
- In Obitum Augustissimi & Desideratissimi Regis Caroli II. *Johan. Whitfeld, Coll. Mert. Socius.* p. 189.
- Gulielmus Tertius, *Joh. Whitfeld, A. M. Coll. Mert. Socius.* p. 194.
- Carmen Pastorale in Obitum Augustissimi Regis Caroli II. *Joh. Norris, A. M. Omn. Anim. Oxon. Soc.* p. 206.
- In immane illud Caroli primi Regis Paricidium, Σχετλιατικὸν cum ejusdem Indigitatione, *Jacobus Windett, M. D. Colleg. Med. Lond. Socius, & Coll. Reginalis. Cantabrig.* p. 211.
- Auctio Davisiana, *Arth. Keye, Armig. Waller Bacon, Armig. Edw. Stradling, Armig. Geo. Dixon, Armig. Christoph. Codrington, Armig. Gul. Woodward, Armig. ex Æde Christi.* p. 221.
- De Pæto, five Tabaco, *Raph. Thorius, M. D. Londinens.*

dinens. p. 245.
Clariss. D. Paulo Herman M. D. Prof. Botanices
Lugduni Batavorum, Hortique Præfecto; ex
India reverso, *Ed. Hannes, A. M. ex Æde Chr.*
Oxon. & Acad. P. P. Chymiae. p. 292.

ERRATA.

Tag. 44. lin. 14. leg. circumvolitat. p. 47. l. 7. leg. Musca. p. 62. l. 20. leg.
Omnia. p. 70. l. 1. leg. Edwardique & cætera. p. 95. l. 17. leg. Speculo. p. 136.
l. 23. leg. adverso nunc flumine. p. 224. l. 17. leg. Salus. p. 246. l. 7. leg. volat.

MUSÆ

MUSÆ
ANGLICANÆ.

Heroes Britannici.

Quem laude dignum, Calliope, Virum
Ornare gestis? quem tibi barbitō
Heroa fumes, quem canoris
Diva Deum resonare chordis?
Vester, Britannorum impavidum genus,
En vester ibo per juga Cynthio
Dilecta, Cirrhæosque colles
Aoniæ novus hospes unda.
Se pandit ingens area—Seu libens
Equosque currusque Arviragi sequar,
Neronianos seu furores
Ultra, vocet Boadica Musam.
Io Triumphè! plaufibus æthera
Accende gaudens Albion, & Tuo

Gratare Constantino, utrique

Grande decus, columenque mundo

Enixa Prolem: Vindice quo, fides

Mœstum tenebris exeruit caput,

Et regiæ intertexta lauro

Crux domitum viguit per Orbem.

Nec te filebo, Castalidum parens

Alfrede, turbæ Nomen amabile

Semper togatæ, dum vigebit

Saxonicis [1] *Rhedycina* muris.

Extrema *Dani* funera conspikor,

Taboque Pulvinaria *Cimbrito*

Manantia, & cæsum maritæ

Colla super trepidare sponsum.

Victoriæ ingens fœminæ decus!

O parta multo sanguine gloria!

O grata libertas, & externi

Albion impatiens tyranni!

Arthurus ut me præcipitem rapit!

Circum fedentûm non superabili

Stipatus Heroum coronâ, &

Armigero metuendus *Orbe*!

1 *Oxoniam*. Rhid-ychen enim *Antiquis Britannis idem semis ac apud nos hodie Ox-ford*.

Quali frementem turbine *Cappadox*

Urget *Draconem*! Quantus in arduam

Affurgit hastam! Quo supini

Ense ferit spatia ampla dorsi!

Agnosco Sponsæ virgineos metus,

Et mista fufis gaudia lacrymis;

Suspirat, & fofpes perempti

Ora pavet, rabiemque monstri.

Hic clarus armis: Sed Pietas tibi

Eduarde, laudi est, & medica manus;

Seræque derivata proli

Vis tumidis inimica strumis.

Me major Ordo; majus opus vocat.

Fallorne? squalentem an video *Thetin*

Ardere flammis, & receptum

Angliacis *Gulielmum* arenis

Igni phaselos tradere inutiles?

Nunc & revulsas montibus obvias

Errare fylvas, Cantiumque

Armorico dare jura Regi?

Adjecta regnis scepra *Britannicis*,

Fortesque magni *Strongbowii* manus,

Victamque *Iernam* Fama gaudet

Perpetuis memorare fastis.

Tantis Juventus orta parentibus

Cruore tinxit Lilia Gallico:

En rapta vexilla, & jacentes

Cressiacci super arva campi

Francorum acervos! O utinam suis

Sic semper oris arceat horridum

Anglus Gradivum, nec cruenti

In Britonas ruerent Britanni!

Quis dicat, æquo quis lituo *Rosas*

Depræliantes, regnaque mutuo

Collisa ferro, & dissidentes

Lancatrise, Eboracique motus.

Henrice, salve: Tu medius truces

Utrinque nectis connubio domos,

Dulcesque Mavorti catenas

Injicis, Idaliumque ceston.

O digna tali progenies toro,

Quæ frangat acres *Pontifici* minas,

Papamque cervici fatigata

Excutiat male contumacem!

Huic grata totos, ô mea *Pieri*,

Intende nervos; Tuque [2] *Domus* mea

Nutrix juventæ, ter potentem

Ter fidibus celebra Patronum.

2 *Ædes Christi, quæ Fundatorem habuit* Hen. VIII.

Hic

Hic siste cursum, Musa--- Sed abripit

Elisa victrix; *Flandria* seu vocet,

Seu classis *Hispanæ* tyrannus,

Exitii pretiosus emptor.

Cernas *Hoardum* transtra per & foros

Latè ruinam spargere fervidum,

Dracumque Ralæumque, & acrem

Frobiserum, intrepidumque lethi

Greenvillum, Iberis navibus impigros

Miscere fulmen, Nunc mare naufragas

Hauisissè puppes, nunc adustas

Ambiguo periisssè fato!

Insanientium murmura civium

Martemque feralem, & populi minas,

Et decoloratas cruore

Angliaco galeas, & arma

Nondum expiatis ebria cladibus

Mando tenebris. O *Carole*! ô gravis

Fortuna regnantum! *Britannæ*

O decus Opprobriumque gentis!

Quas læva Patri discedit *Atropos*

Addat reverso *Carolidæ* dies,

Annisque *Tithoni* rependat

Dura fugæ mala, dura belli.

6 **MUSA ANGLICANA.**

Quo te, *Albemarli*, pectine concinam!

Tu spem reducis mentibus anxiis;

Natumque, in hoc Victor, redonas

Diis patriis, Britonumque cœlo.

Ille, ille fidens *Saxonidum* genus,

Fœtamque crebris seditionibus

Thulen, & Hibernos feroces

Imperio regit unus æquo.

Hunc Nauta supplex, Hunc maris arbitrum

Summissa adorat carbasus: Hunc colit

Quicumque Germanum læcessit

Hesperia pelagus carina.

Hinc inde parent æquora *Carolo*;

Quo Te minorem dum geris, imperas

Jacobe, fortitus tridentis

Æquorei socios honores.

Sic Pulchra Ledæ progenies salum

Juncto protervum Numine temperat;

Sic nubium expers *Affricæ*que

Sidereos colit *Unda* fratres.

Fr. Herbert Arm. ex Ed. Chr.

BELLO.

* BELLOSITUM:

SIVE

De Regione OXONIUM Circumjacente.

PHœbe, sequor quocunque vocas, jam plena furori
 Vela dari mens gessit, & imo pectore totum
 Ferre Deum, Delphosque tuos. Mihi numen amicum
 Jam licet & faciles sperare in vota Camænas
 Annua facturo dilectæ iusta Parenti
Oxonio, sedes Musis ubi fata quietas,
 Immotasque coli per sæcula longa dedere.

Vos quoque sælices animæ, simulachra piorum
 Functa Poetarum, Elysiâ qui valle recepti
 Antiquos meliori iteratis carmine cantus;
 Siqua subit veterum compôstis cura laborum,
 Nec pereunt ingrata vacantibus otia, dignos
 Inspirate animos, génioque accendite vestro.

Qualem Pieriâ spirant meditata sub umbra
 Carmina, vel qualis sæpe est confidere visus
 In lucis, *Redycina*, tuis, cum læta canentes
 Cingit, amans vatum, Laurus; Phœbique sacerdos
 Excutit insolitos divină mente furores.

* Oxonium ab antiquis suis authoribus sic dict.

Egeria optasset similes sibi Diva recessus,
Cum Romana pio dictaret sacra marito,
Æternamque novis fundaret legibus urbem.

Nec te, perpetuæ custos malefida favillæ,
Ilia, quam Tybris madidis amplectitur ulnis,
Quamvis Tybrin amas, & toto gurgite mersa,
Cæruleos, læsi memor ignis, proluis artus,
Ascriptam nymphis tulit *Iside* gratior amnis,
Iside, quæ curvos Mæandri imitata meatus,
Lascivis ludit gyris, cursuque perenni
Volvitur, & notis uda imprimit oscula ripis.

Nullæ in fronte minæ, nec formidabile lumen;
Par vitro color est, nec enim tam læve relucet
In thalamis speculum, quo formæ conscia virgo
Componit vultum; quoties spectabilis arte,
Regali specie miseros accendit amantes.
Ast ubi collectos gravidis ex nubibus imbres
Concipit, & pleno præceps exuberat alveo,
In prata expatiatur ovans, latæque relicta
Surgunt, & pingui rorant uligine glebæ.

Sic cum laxatis excurrit Nilus habenis
Impatiens riparum, & ficcis incubat arvis,
Mox induta novo tellus Ægyptia cultu
Ridet, & authorem testatur fertilis annus.

Nec,

Nec, *Cherwelle*, tuos mea Musa tacebit amores,
 Quem divortia longa, & inextricabilis error
 Per varias rapit ambages, & in *Iside* perdit.
 Hic aliquis vates vacuâ resupinus in umbrâ
 (Quam densæ præbent salices, & cana salicta)
 Fluminis Alphei veteres ex ordine flammæ
 Narrat, & indefessa tuos, *Arethusa*, labores;
 Dum cursum acrius urget, & incandescit eundo,
 Donec miscet aquas, junctisque amplexibus hæret.

Jamque ubi committunt fluctus *Cherwellus* & *Isis*,
 Utroque irrigua, & lætis cincta undique ripis,
Bellofiti se longe ostentant moenia, pulchro
 Conspicienda situ: non illic nubilus ær
 Spirat, & infecto spargit contagia cœlo;
 Sed puri lucent soles, radiisque vapores
 Eliciunt nocuos, pestisque alimenta futuræ.
 Non hîc morborum facies diversa, medentes
 Incertos ludit perdendi mille figuris;
 Nec properata venit, solâ se victa, senectus.

Tali se vultu Saturnia regna tulere,
 Cum Zephyri circum plausere tepentibus alis,
 Et lætos ver perpetuum exhalavit odores.

Has olim sortes æquâ Deus annuit urnâ,
 Augurioque ratas certo firmavit Apollo,

Qui sibi sacratas cum supra constitit arces,
 (Seu tum prima loco posuit fundamina victor
Mempricius, pulsasve *Aluredi* nota Camænas
 Restituit virtus, senium cum triste subirent,
 Postquam præcipiti *Danorum* inuenta procellâ,
 Horrida barbaries & Cimmerica incubuit nox ;)
 Dixerat hæc, aut hæc potuit dixisse videri.

O longe, *Redycina*, mihi natalibus arvis
 Et Delphis prælata meis, si rite jubenti
 Vera dedit responsa adytis cortina reclusis,
 Hic mihi concessum est fatis melioribus ævum
 Transigere, & viridi longum florere juventâ.
 Nec mentita Deum referam ludibria, mystis
 Sed ponar tutela novis, gentique togatæ,
 Viva ubi dediscent latebras oracula cæcas.
 Hæc fortuna loci, pelletur finibus urbis
 Dira lues, atro vultum suffusa veneno;
 Et raris comitata ibit Libitina triumphis.
 Excludet morbos se vindice tuta, nec ipsa est
 In titulos ventura meos medicina, sed herbæ
 Prostratæ summâ passim tellure recumbent:
 Verum herbas facunda feret, quas India novit,
 Vel quas messor Arabs, cum falce laborat ahenâ
 Vernus ager, cæsoque rigescunt palmite trunci.

Quin,

Quin, mihi si non vana fides, venientibus annis
Tempus erit (quanquam hæc animus meminisse recusat)
Cum tristes experta vices [I] antiqua Britanni
Imperii sedes, durisque exercita fatis,
Ore bibit sicco vitiatos ætheris haustus,
Inensum sensura Jovem; cum desuper arma
Corripiet desueta, gravesque recolliget iras.
Tunc gratus folis Designatoribus annus,
Pignora prosterneat charo divulsa parentum
Amplexu, matresque inter lamenta peribunt.
Carolus interea divorum à sanguine longâ
Demissus serie, siquidem fortuna locorum
Non sua se premit, ambiguis erroribus actus
Hic, ubi securis fecit Deus otia Musis,
Fessum inclinabit latus, hospitiumque recepti
Agnoscat *Nati*, fuerat quod *Patris* asylum.

Sic cum submersas texerunt æquora terras;
Et sine lege vagas pelago Neptunus habenas
Commisit, tutus Parnassi constitit arce
Deucalion, & quâ clades reparabilis arte
Nescius, invenit faciles in vota forores.

Talia præfago quondam Deus edidit ore;
Dicta fides sequitur, circum undique largior æther

¶ *Intellig. Pests Londonensis.*

Latos

Latos perfundit campos, & amœna vireta,
 Quantum acies extensa potest lustrare videndo,
 Metirique vias; ubi centum in valle reductâ
 Obscuri latitant vici, vultumque modestum
 Fronde tegunt nemorum, & sylvis conduntur opacis.

Non aliter niveo complectitur æthera gyro
 Circulus, & cœlum splendescit lacte sereno;
 Mille micant hinc inde immenso sydera tractu,
 Quæ tamen effugiunt oculos impervia nostros.

Has umbras captare solet, cum turba togata,
 Non semper tetricæ studiis operata Minervæ,
 Lusibus indulget; seu prono flumine ferri,
 Seu magis adversis juvat obluatarier undis.

Godstovium ante omnes [2] monumento insigne vetusto,
 Quod pauca antiquæ servat vestigia famæ,
 Limosis obsessum ulvis, cannâque palustri.
 Sæpius hîc prisce risum movere Poetæ,
 Qui, [3] *Rosamunda*, tuos donarunt carmine manes,
 Carmine vix Hecubâ digno, triviisque timendo.
 Sæpe aliquis, cum stat coram lacrymabilis urna,
 Multa diu secum evolvit, causasque requirit,
 Mota quibus thalamo super *Eleonora*, veneno

2. *Supersum hic Antiqui Monasterii reliquia.* 3. *Rosamunda Pulchra*
dicit. apud Godstovium sepulta est, ubi etiam carmen extat famosum in Puellæ
mortem rymis concinnatum.

Sustulerit fato meritam meliore perire;

Contemptos nimis ulta toros, tædæque jugales.

Haud procul excelsò tollit se vertice moles

Regia, sed solis jam conspicienda ruinis,

Quas belli furor, & rabies fanatica fecit.

[4] Arx olim *Henrici*, vetito qui faucibus igne,

Rivalemque timens vel in ipsa conjuge, flexus

Commisit varios, sinuososque orbibus orbes

Impediit, suus usque adeo juvat error amantes.

Nec Veneris tantum lusus spectare licebit,

Dædalæ artis opus; sunt & sua sacra *Dianæ*,

Suspenditque humeris inflexum *Delius* arcum,

Hic ubi in immensum spatioso limite *saltus*

Porrigitur, trepidosque agitata cubilia cervos

Excutiunt latebris, ruit irritata canum vis

Spe prædæ, patuloque legit vestigia rostro.

Protinus ingenti sonitu nemus omne remugit,

Et similes vicina modos resonabilis *Echo*

Nympha loci reddit, quæ jam convalle sub imâ

(Quam secat obliquo decurrens tramite *rivus*)

Confidet extremæ captans vestigia vocis:

Credideris *Narcissum* istis immergier undis.

4 Juxta Oppidum hoc (vulgo Woodstock) *Henricus Rosamondæ Labyrinthum* extruxit.

Hic etiam ò nullis obliviscenda poetis
Chauceri domus, antiquæ domus hospita Musæ
 Usque stat, immunis fati, viridisque juventâ:
 Sponte sua erumpunt laurus, hederæque frequentes
 Intexunt vernâ tecti fastigia scenâ.

Sic post Thebanas superest illæsa ruinas
 Una domus, fruiturque perenni *Pindarus* ævo.

Quin age, Nam facilem spondet tibi, Musa, loquelam
Chauceri nomen; similem tibi spiritus æstus
 Inspirat, sacrosque in vate resuscitat ignes.
 Prisca refer, quotquot juxta hic monumenta supersunt;
 Gestaque, supremasque ducum testata favillas.

Quale apicem attollit *Rollonis* faxea moles,
 Danûm opus aggestum; seu parti insigne trophæi,
 Seu, quod fama refert, medio in certamine primi
 Diriguere duces, coopertis marmore membris,
 Facta sibi monumenta omnes mansura per annos.
 Hic, ne longa dies, & cæca oblivio rerum
 Carperet heroum titulos, actosque labores,
 Annales fert terra suos, memoresque recondit
 Fastos, immensæ contracta volumina famæ.

Hic regum ostentant effossâ numismata vultus,
 Defunctosque duces: vivo *Prasutagus* in auro
 Fulget adhuc, juxtaque sua requiescit in urnâ

Contemptrix olim Latii *Boadica* Neronis:
Quam prope replentur lachrymis pellucida vitra,
(Quæ mæsti extremum tulerant ad funus amici
Indicium luctûs,) concretæ frigore guttæ
Luce micant purâ, & gemmarum fulgura vincunt.
Nempe sibi pretium faciunt tam grande dolores.

Quid memorem qualis vicino *Alectus* in agro
(Cujus adhuc gaudet cognato nomine castrum)
Staret, & adversis melior *Constantius* armis,
Cum visa est hærere diu fors anxia belli,
Cui daret imperium Romæ mundique regendum?
Talis erat rerum facies, cum fœdere rupto,
Alpinis demissa jugis tulit agmina Cæsar,
Eoasque gener late Pompeius alas
Explicuit, suspenfa quibus mox cederet armis
Roma stetit, tanti pretiumque & causa cruoris.

Teque, *Edoarde*, canam; magni nam conscia partûs
Vagitus *Islipa* tuos audivit, alumnum
Quæ nunc regalem jactat, cunisq; superbit.
Dive potens salve, tua quem colit omnibus ævis
Anglia, sentit enim vires, fruiturque benigno
Numine, & agnoscit medicæ miracula dextræ.
Crescentes quæ vel tactu lenire tumores,
Et solitas alto capite excedentia moles

Tubera,

Tubera, compressit tamen, & subsidere iussit.

Hac virtute instructa manus quæ sceptrâ Britannum

Temperat, & morbos regit, imperioque coerces.

Hoc olim Phrygio proles Semeleia regi

Præstitit, ut simili florerent tacta metallo;

At *Carolus* superi meliori munere donant,

Et divina manus, quod tangit, consecrat aurum:

Inque suis opibus, quas fundo percoquit imo,

Sole magis medicum, totus se ostentat Apollo.

Jamque tuum, quo Musa rapit, sequor, *Offa, Witehamum*

Qui poteras olim *Cambros* inhibere feroces,

Quos interclusit multo structa aggere fossa;

Et pudor abscissæ, perrupto limite, dextræ.

Quis te laudabit digno *Beumontia* cantu

Normannum sedes, & avita palatia Regum?

Regale est quicquid video. *Berecynthia* mater

Incedit talis Phrygias turrita per urbes,

Divarum comitata choro, media ipsa superbo

Ingreditur passu, & toto Dea vertice supra est.

Tale tuum festâ circumstipata coronâ

Attollis, *Redycina*, caput; quodcunque repositum

Interiore nitet cultu, melioribus aris

Hoc superest, animis & sola mente colendum.

Car. Finch ex *Æd. Christ.*

MENSA

M E N S A L U B R I C A ;

Anglicè,

S H O V E L - B O A R D .

R Oboreus longo se porrigit æquore *Campus*,
Adsimilis *Mensæ*, Crebro Tibicine fultus,
Deviet à justæ ne quâ Libramine normæ:
Hunc (ubi sepositis placuerunt otia curis,
Et coïere, suæ quibus est fiducia dextræ)
Pervolitant specie nummorum, *argentea* Turba,
Orbiculi, & vario celebrant certamina cursu.
Romani credas spatium te cernere *Circi*;
Aut stadium *Elei*, lustro redeunte, *Tonantis*.
Utque *Coloratas* mirata est *Roma Quadrigas*,
Et *Prasino*, *Venetoque* suo sua factio plaussit;
Sic & nos pictæ studia in contraria scindunt
Laminulæ, & teretis facies non una *Metalli*.
Hinc favor, & *Partes*; strepitu cava personat *Aula*:
Ira procul malesuada, & Rauco gutture Rixa.

At *Tu*, qui prima ordiris certamina, *Mison*,
Compressum extremis digitis, & pollice summo,

Deinde ita libratum, tantundem ut distet ubique
 A facie *Tabulæ*, vi prorsum impellito *Discum*,
 Vi modicâ; namque hîc non bruto robore, quantum
 Consiliis opus est. *Leges* ante omnia disce,
 Et servare *Modum*. Nam si violentior ibit,
 Emenso *stadio* præceps ruet, *Alveus* illum
 Excipit extremæ commissus margine *Mensæ*,
Sandapilæ similis, duroque immitior *Orco*,
 Unde datur reditus nulli, fors omnibus una;
 Seu Plumbi ignavi *Massa* est, seu divitis *Auri*.

Sed neque, si pœnam meruit temeraria *Virtus*,
 Segnities placeat; dextram comitatur inertem
 Et pudor, & risus, cassique infamia jactus.

Est quæ transversam distinguit *Linea* mensam;
 Hanc superare tibi sit cura; nec ardua res est:
 Namque avido distat de quo modo diximus alveo,
 Quantum bis *Cubitus*, *pes* ter repetitus, adæquat.

Nec septum hoc superâsse sat est, contemnitur hostis
 Qui timet, & tutâ pavidus subsistit arenâ:
 Pergendum porro; ille meis fervente *Duello*
 Militet auspiciis, vere ille *Argenteus orbis*,
 Et dignus splendore suo, qui *Carcere* pernix
 Evolat, & (cursum accendens tenui stridore)
Lineolam post se linquit, neque *Limine Campi*

Contentus, summâ gaudet consistere *Metâ*.
Illum hostes oculo obliquo videre, graduque
Dejicere, & merito certant spoliare *Triumpho*:
Sed focii fido circumstant agmine, Terga
Claudentes, & utrumque latus, vitamque sodali
Morte suâ redimunt: toto dum tinnula *Campo*
Bella sonant, *Virtus, Dolus, Ars, Sors*, omnia miscent.

Præcipue quando emissus Moderamine certo
Orbiculus, spatio summo sese insinuavit,
Distat ab extremâ bino quod *Pollice, Mensâ*;
Huic geminum decus, hic *Miles duplicarius* esto.

At si quis multum Virtuti fisus, & arti,
Fatalem *Alveolum* haud metuit, *Tabulæque* supremæ
Hæsit, & eminulus subiectum despicit *Orcum*,
Intrepido vultu vestigia pendula librans;
Huic summum est pretium, Triplici hic præfulget
honore.

Qui si oppugnatus, nusquam statione recessit,
Servavitque locum, neque deflevere cadentem
Mœrentes focii, plausu super æthera tollunt.
Stat juxta, & niveis *Victoria* concrepat alis.

Tho. Masters, A. M. Nov. Coll. Oxon. Soc.

---

*In Libellum Viri Clarissimi Tho. Hobbii, De
Naturâ Hominis. 1650.*

QUæ magna Cœli mœnia, & tractus Maris,
Terræque fines, siquid aut ultra est, capit;
Mens ipsa tandem capitur: Omnia hætenus
Quæ nosse potuit, nota jam primùm est sibi.

Accede, Lector, disce quis demum fies;
Et Inquilinam jecoris agnoscas tui,
Quâ propius hæret nil tibi, & nil tam procul.

Non hîc Scholarum frivola, aut cassi logi,
Quales per annos forte plus septem legit,
Ut folle pleno prodeat, rixæ Artifex;
Vanasque merces futili linguâ crepet:
Sed sancta rerum pondera, & sensus graves;
Quales parari decuit, ipsa cum fuit
Pingenda Ratio, & vindici suo adstitit.

Panduntur omnes Machinæ gyri tuæ,
Animæque Vætes, Trochleæ, Cunei, Rotæ;
Quâ concitetur arte, quo sufflamine
Sistatur illa rursus, & constet sibi:

Nec,

Nec, si fenestram pectori humano suam
Aptasset ipse Momus, inspiceret magis.

Hic cerno levia Affectuum vestigia,
Gracilesque Sensûs lineas; video quibus
Vehantur alis blanduli Cupidines,
Quibusque stimulis urgeant Iræ graves.
Hic & Dolores, & Voluptates suos
Produnt recessus; ipse nec Timor latet.

Has nôrit artes quisquis in foro velit
Animorum habenas flectere, & populos cupit;
Aptis ligatos nexibus jungi sibi.
Hic Archimedes publicus figat pedem,
Siquando regna machinis politicis
Urgere satagit, & feras gentes ciet;
Imisque motum sedibus mundum quatit:
Facile domabit cuncta, qui Menti imperat.

Consultor audax, & Promethei potens
Facinoris, Anime! Quis tibi dedit Deus
Hæc intueri sæculis longè abdita,
Oculosque luce tinxit ambrosiâ tuos?
Tu mentis omnis, at Tux nulla est capax,
Hâc laude solus fruire: Divinum est opus
Animam Creare; proximum huic, Ostendere.

Rad. Bathurst, A. M. Coll. Trin. Oxon. Soc.

---

*Gratulatio Pacis cum Fœderato Belgio stabilita,
Cromwello Protectore. 1654.*

SIC, dum in Charybdim flumine adverso ruit
Hinc inde Pontus, inter & rupto fremens
Uterque gurgis impetu sorbet rates,
Ipsumque crebro verberat fluctu Jovem;
Mox, per Sicanum lene labentes fretum,
Coeunt amici, & unus Oceanum petunt;
Nec quis secundus dixeris, nec quis prior.

Gaudete cives; vestra sic agitur quies
Potior Triumphis; mille post pericula,
Et mille mortes, discite ô quot sint mala
Quæ sola compensare Libertas potest.

Heu! Quanta lucri, quanta gloriolæ est fitis,
Sufficere cui nec maria, nec sanguis queant!
Utrique gentes æmulæ in cladem ruunt;
Venti laborant onere; Neptunus gemit,
Et se fatetur ponderi tanto imparem:
Xiphiasque, Phryxeterque, jam moles suis
Immaniores dum vident, vinci timent.
Tum fulmen exit machinis crebrum intonans;

Ma-

Majusque fulmen, ardor atque iræ virum,
 Oculis micabat; territat pontum fragor,
 Et dormientem littori Phocam excutit;
 Mitisque delphin, tale dum spectat nefas,
 Pertæsus hominum, nota deseruit vada.

Grandævus horret Neræus, Nymphæ pavent,
 Et viridis algæ Phorcus occuluit caput.

Nudata queritur regna Tartaræ ferox

Dominator aulæ, & pervium superis vident

Manes Barathrum, seque jam lucis pudet.

Semiusta fluitant corpora, & laceræ trabes,

Et cuncta miscent fumus, & flamma & fragor;

Unusque rerum est vultus, & Nullus——

Viden? Per altum multus Halcyon volat:

Subito filescunt æquora, & ponunt minas.

Tu, Magne, solus hæc potes: Mavors tibi

Submittit ipse frameam, & Æquoreus deus

Suum Tridentem; ac gestiunt tanto Arbitro.

Salve ruentis Imperii stator; tuum est,

Quod nec rapaces metuit imbellis Toga;

Pietasque castris exulans aliis procul,

Vestra inter arma dulce * præsidium invenit.

---

* Jam enim Monarchia, Academia, Ipsique ordini Ecclesiastico ruinam intendebant Fanatici: quibus pro tempore obstitit Cromwellus.

Sic macte semper; inter & Lauros tuas
 Mitior Oliva crescat; ut Nobis bonus,
 Aliisque magnus audias: dum, Te Auspice,
 Fretum Britannum majus Oceano cluet.

R. B. A. M.

---

*In Serenissimum Regem Carolum II. Britanniae
 suæ restitutum. 1660.*

Quis novus hic Cæsar, ficcâ qui Pace Britannos
 Subjugat, & *Bruto* saltem *hoc* plaudente,
 triumphat?

Quem non Ira minax, ultorve in Prælia Mavors
 Asperat, armorumve ferus circumsonat horror;
 Sed tranquilla Quies, niveisque Jugalibus ambit
 Dia Salus, plenoque arridet Copia cornu.

Agnosco *Carolus*: en, quantus de fronte serenâ
 Fulget honor! quæ stat juvenili gratia vultu!

Alme veni tandem, tardosque in vota precantùm
 Absolvas superos, dilapsaque lora potenti
 Sume manu; tibi cum Lymphata atque Enthea turba,

(Omnia

(Omnia quæ vertit sese in miracula Regni,
Hydrumque, Tigrimque truce[m], informemque Chi-
mæram)

Jam cedit, cassoque jacet defecta furore.

Grate veni, &, quamvis toto tibi serviat antro
Æolus, & Dominum Nereus petat omnibus undis,
Sit potior quæ te Populi vehit aura, nec ullo
Pleniùs, aut meliùs tumeant tua Carbasæ vento.

Aspice, ut occludat venienti urbesque viasque
Importunus amor, dum plebs, quæ fecerat Hostis,
Officiosa facit, nimioque Rebellis Honore est.
Jam neque genua labant senibus, nec tarda prodagra
Distinuit captos; pueri, imbellesque puellæ
Accurrunt, mediisque audent se immittere turmis:
Dumque triumphales rutilant per compita flammæ,
Accenduntque domos, circum præcordia gliscit
Major flamma viris, mentesque impensius ardent.
Felices! queis te, postquam superata Deorum est
Invidia, & sævi longa inclementia fati,
Divulsum dulci à patriâ, aspectuque tuorum,
Contigit excipere, atque oculos lassare tuendo.

Scilicet huic fueras olim servatus honori,
Depositum fatorum, ut dextræ robur adultæ

Sustineat triplicis nutantia pondera Sceptri.
 O Cœlo dilecte nimis, quem fessa reposcunt
 Imperia, ô magnis nequicquam erepte periclis,
 Si non afflictis tanto in discrimine rerum
 Creveris, & patriæ te suspirantis in usus.
 Hoc erat, hoc unum tantis natalibus addi
 Quod licet, & Divo genitori fata negarunt;
 Ut cùm te extorrem Deus & fortuna noverca
 Jusserit ignotasque vias, atque aspera rerum
 Tentare, & mores hominum monstrârit & urbes,
 Pulchrior exurgas tandem, emeritusque laborum
 Nunc vigeas magis, & splendor tibi crescat ab usu:
 Surculus ut sterili qui dudum immarcuit agro,
 Dum rigor immitis Boreæ, morsusque ferarum
 Infestant, & adhuc geniales improba succos
 Terra negat, roremque invidit Jupiter alnum;
 Jam læcuplete solo susceptus, & ubere glebæ,
 Lætior emergit, fructusque umbramque salubrem
 Impendit populis, & vertice fydera tangit.

Sic adfis (Rex magne) tuis, multumque peritus
 Edoceas artes quas *Rhenus* dives & *Albis*
 Scire dedit; quicquid versuto in pectore volvit
Gallus, & *Austriacus* geminâ deliberat aulâ:
 Sic adfis, cui nec fractos emolliit artus

Desidia, aut animum pellacis peste veneni
 Corruptit tenero falsa & fucata Voluptas :
 Sed firmat fors dura virum, studiisque severis
 Finxit, & accendit generoso pectus honore.

Per lusus alii, phalerataque gaudia tendant
 Ad Sceptra, &, se non capientes, regna capeffant ;
 Huc tua te Virtus vocat, & Diademate cingit,
 Datque tenere Manu, quem Mente intelligis, Orbem.

Rad. Bathurst, M. D.

Coll. Trin. Soc.

In Obitum Celsissimi Principis Henrici Ducis Glo-
cestrensis. 1660.

Hætenus, o focii, plausus & gaudia * toto
 Ferre finu licuit, passisque admittere velis ;
 Hætenus haud ullâ maculatum nube ferenum
 Vidimus, atque hilares cœlo decurrere soles :
 Utque salutiferam toties qui sumpserat offam
 Nulla venena illi, neque pocula dira nocebant ;
 Nos ita nec luctus, nec fors mœstissima tangit.

* *sc. Ob Nuperum Regis Car. 2. Reditum.*

Attamen hæc inter, quanquam furialis Erinny
 Cesserit, ac nostro Mavors procul exulat orbe,
 Et repetit Gothos, & Bistonas horridus armis;
 Quanquam jam longum ignotas inviserit oras
 Libertas, & Virgo redit, Carolinaque regna;
 Dum nec adhuc lachrymas natorum in funere mater
 Ferre scit, & nemo tristis, nisi proditor, audit;
 Huic uni saltem juvat indulgere dolori.

Quidni etenim? cum jam spes terræ, curaque Cœli
 Ipse suis cœpit Carolus diffidere Divis:
 Quem quia fata jubent Regnum pro Fratre pacisci,
 Et simul ad sua sceptrâ vocant, Dextramque recidunt,
 Ditior Exilio fuerat, cum fidus Achates
 Ascaniusque idem coram stetit; ille per omnes
 Ire comes quondam terræque marique labores;
 Illius haud unum dederat præsentia regnum:
 Quam cum Parca negat Carolo, non amplius ipsum
 Centum * Oratores, centum solantur amici:
 Jam nec ab occiduis prænobilis Hospes Iberis
 Gratus adest mœsto; neque gratior advena Ponti
 Leniit infandos formâ omnipotente dolores,
 Diva Soror, postquam occubuit charissimus Heros,
 Et tantos unâ temeravit morte triumphos.

---

* Legati hinc inde missi.

Senferat Oceanus damnum, fluctusque sonoros
 Plangebat domino ; tremuitque Britannicus orbis,
 Quanquam Cæsar adest ; veluti cum maximus Atlas
 Subduxit fessum Cœlo caput, horruit ingens
 Machina, & attonitis pavitabat signifer astris.

Eheu ! quam vario volvitur mortalia casu
 Instabilis fortuna, & cæco in turbine versat !
 Hiccinne qui fatis longum jactatus iniquis,
 Ærumnarum undas toties, totiesque fefellit
 Latrantes scopulos, contritoremque Caphareum
 Præterit, ut patriis tandem sit naufragus arvis,
 Et cadat ignavæ jam præda ingloria Febri ?

At non talis erat, lætâ cum nuper in Aulâ
 Grandior incescit, Nymphasque obliqua tuentes
 Urebat vultu ; vel, Equo sublimis & armis,
 Ibat ovans per signa ; Favor comitatur euntem,
 Gloriaque Illustrem fulgenti circuit *Aurâ* :
 Atque aliquis juxta, victori regna futuro
 Destinât, inque animo disponit mille triumphos ;
 Atque aliqua, hæc, inquit, præstantis gratia formæ
 Idaliâ possêt Cœlo deducere Divam.

Ille indignantem, & conantem plurima, frangit
 Cornipidem ; sive is gressus glomerare superbos
 Aggreditur, pedibusve altas consurgat in auras

Arduus, aut strata gravior subsultet arenâ :

Fervet opus, patulisque efflantur naribus ignes

Nam neque degeneres curas, artesve pudendas
Excoluit, luxusve dies, aut Alea noctes

Perdedit ambiguo suspendens vota fritillo :

Sed nunc Jura Patrum, aut magni consulta Senatus
Excutit, & dextro pollens moderamine linguæ,
Justitiæ griphos, rerumque ænigmata pandit.

Nunc & Militiæ leges, momentaque belli

Cogitat, & doctis designat prælia chartis,

Grande rudimentum, atque hosti fatale futuro ;

Quonam acies formanda modo, cum cornua Ductor

Explicat, aut stringit rursus ; quâ callidus arte

Opprimat incautum campis, aut saltibus, hostem :

Quæ statuât Vallo spatia, & quali aggere muros

Oppugnet, quanquam ipsa intus feralis Enyo

Tercentum tonat ære globos, tot fulgurat Ætnis.

Quippe suas Illum docuerunt Teutones artes ;

Credidit indigenam Hispanus : quin ipsa fuisset

Gallia fassa suum, nisi quod minus hospita, civem ;

Surreptamque sibi miratur Etruria linguam.

Ille & Naturæ vultus, arcanaque rerum

Semina, & immensi volvit primordia mundi :

Noverat unde micant Stellæ, quo tramite Titan

Palleat, & tristi squalent ferrugine Lunæ;
Cur trepidans Magnes dilectam vergit in Arcton;
Quid faciat ventos, fulmenque imbresque sonoros
Desuper intorquet terris; quâ lege movetur,
Et redit æternum sua per vestigia Tethys.

Magna quidem canimus, si non majora vocarent;
Et Pietatis honor, Verique innata Cupido,
Et Probitas, vitæque tenor sincerus, & olim
Inconcussa Fides Fratri servata, Deoque;
Quam, neque speratum diadema, artesve dolosæ,
Ipsa nec inflexit * Pietas. Hæc sanctus ab alto
Vidit, & exultans Genitor plaudebat Olympo:
Talia namque olim monuit, cùm staret ad aras
Aucturus divos, & jam suprema puello
Oscula libabat totum spirantia Cælum:
Chare Puer, dixit, quanquam Fortuna Parentis
Non imitanda tibi, Pietas tamen usque sequenda est,
Et Recti custos animus, virtusque, laborque;
Et quæ sit potior Scepbris, reverentia Sceptri.
Hæc tu, magne Heros, imis mansura medullis
Imbibis, & sacro pendes distantis ab ore;
Talibus auspiciis jam tum cœlestis alumnus
Crescis, & indigetis sequeris vestigia Patris;

---

* sc. Obedientia erga Matrem, Ipsum ad Papismum sollicitantem.

Sed Carolo monstrante viam, qui fortibus altum
Perficit exemplis animum : tantusque videris
Exuperâsse hominem, & mortalem temnere sortem.

Tu tamen, ah ! moreris ; nec Te tua prodiga Virtus
Aut niveus decor, &, prolem testata Deorum,
Majestas, Orco eripuit ; dum sordida terræ
Progenies pejore luto secura perennant
Secula, &, experti nimis fastidia vitæ,
Vix tum deficiunt ; sic usque virescit & usque
Carduus infelix, & Lappa renascitur arvis ;
Lilia, spirantesque croci, mollesque Hyacinthi,
Heu ! cito diffugiunt, animasque sub æthere relinquunt,
Ambrosias animas, nec spes redit ulla fruendi.

At vos, ô superi, quorum moderamine constant
Imperia, & nuper capiti suppôsta Britanno est
Tergemina, & nullo superabilis Hercule cervix,
Sed vobis minor, & vestris nimis obvia telis ;
Si vel adhuc meritisque suis, cultuque suorum,
Henrico superesse datum est ; si fortia facta, &
Multa viri virtus gemino usque in Principe durant ;
O facite abreptæ pereant ne stamina vitæ,
Quin demptos Fratri superaddite Fratribus annos.

Rad. Bathurst, M D.

Coll. Trin. Soc.

Gratulatio ob auspiciatissimum Serenissima Principis Catharinæ Lusitanæ Regi Carolo II. Desponsata, in Angliam appulsum. 1663.

ITE graves longum curæ, vultusque feveri
Nubila, & atrati [1] terno jam funere luctus,
[2] Strigisque dies; omnis cum Rege calefcit
Musa suo, & teneros pariter spiramus amores.

Fallor? an Hesperio labentem cardine Divam
Cerno procul? fugiunt nimbi, latèque renident
Omnia venturæ; dignataque pignore tanto
Æquora lenè tument: clavo sedet arbiter Hymen;
Urget amor fluctus, & carbasa ventilat alis:
Tum verò innumeros plausus comitesque, Britannique
Ingeminant, audit Tagus & Tartessia longe
Littora; clamori cœlum, scopulique, resultant.

Jamque venit patriæ decus & jactura Braganzæ,
Spes Britonum; occiduâ toties quam Lampade Titan
Ambiit, Herculeasque petit nunc [3] tardior undas:
Sospes adest, veteres horrens cui Bruma rigores.

---

1. sc. Eliz. Bohem. Reg. Henr. Ducis Gloucest. Mariæ Pr. Aragon. 2. Quadragesimales. 3. Diebus sc. ineunte vere, audioribus.

Deposuit, Zephyrusque tepentes molliit auras :
 Quà movet illa pedem, pubescunt germine campi ;
 Narcissusque crocusque subit, Dominamque salutant
 Undique Regales florenti culmine quercus :
 Denfati circum populi venerantur euntem ;
 Illa beat conspectu Urbes, Agrosque feremat.
 Fulgentem veluti cum Luna argentea discum
 Noctibus hybernis lætanti attollit Olympo :
 Aut qualis rutilis cœlebs Hyperionis ales
 Tendit iter pennis, nostri novus advena mundi ;
 Assurgunt omnes decori, vulgusque volantum
 Per sudum strepit, & plaudentibus adsonat alis.

Vritur interea Virgo, lævâque mamilla
 Cæcum vulnus alit, veterisque haud inscia curæ
 Quærit adhuc pretiumquæ viæ, finemque laborum :
 Illicet, auratâ quæ fixit utrosque sagittâ
 Ocyor, occurrit *Carolus* ; cui gressibus æquis
 Majestas & Amor stipant latus ; Illa repente
 Mirari tam grande decus, speciemque Deorum
 Oblatam, & pactos Cœlo sponse Hymenæos :
 Nunc & Cantabricos fluctus, horrendaque nautis
 Monstra, procellosasque hyemes, ventosque minaces
 Absolvit, tantique juvat meminisse pericli ;
 Digna quidem hæc merces, ob quam despexerit unâ

Auri.

Auriferumque Tagum, Solisque cubilia Calpen.
 Hæret in obtutu sponfus, Nymphamque pererrat
 Luminibus Propriis, nunc primum Oculatus amator.
 Colligit innumeros vultuque habituque lepores,
 Incessumque notat qualis solet esse Dearum;
 Quis sit honos Frontis, vegetis ut regnet Ocellis
 Alma Pudicitia, & molles castiget Amores:
 Jamque suos ignes probat, & bene credita Divis
 Connubia, & vinclis stringi se gaudet in istis.
 Quantus amor! quales thalami! non purius unquam
 Prima Palæstinis sudant opobalsama ramis;
 Nec delibata Nabathæis mellebus auræ
 Suavius aspirant; sic Nardo nubit Amomum;
 Sic bene miscetur generoso Lympha Lyæo.

Define jam, Cæsar, segnes incessere puppes;
 Neu querere, ignavos ægrè quòd Cynthia menses
 Volverit, & lento processit signifer axe:
 Grande moræ pretium est, quòd, Diis rivalibus, ultrò
 Te Catharina petit; cui Jupiter ipse per undas
 Mugierit, totoque inclusam perpluat auro:
 Quam peteret Raptor, conjurataque reposcant
 Mille rates, spretisque Deis, & compare pulchrà,
 Demereat pomo felicius Arbiter Idæ.
 Fortunate nimis! qui tot certamina fati,

Et varias Tellure vices, & tædia Ponti,
 Fessus [4] *Ulyssæo* tandem solabere Portu.
 Maeste toro, & populis bellorum damna refarci;
 Quando tuo Venus orta mari, tuque (inclyte) gentis
 Prolificæ, omnigenûmque audis regnator aquarum:
 Sæpe tui inclamant, *Henricum* (Carole) debes,
 Sæpe monent, debes nobis (Auguste) *Mariam*,
 Qui visent patrios fato [5] meliore Penates.
 Tu bonus & felix tot per discrimina Cives
 Servâsti, nunc Ipse crea; quartamque coronam
 Sume tibi, cunctas cui destinat Anglia *Quercus*.

Tu vero ante alias superis charissima Nymphas,
 Quæ dudum in sterili languebas frigida lecto,
 Unius ætatis princeps, per secula mille
 Nunc ævo sacrandâ veni: Te *Carolus* ultra
 Eripiet fatis, postquam immortalia figet
 Basia, & afflabit gremio contagia Cœli:
 Inde genus divûm surget tibi stemmate longo,
 Ectypa Majorum soboles; *Carolusque* pusillus,
 Parque tui lætâ *Catharina* adolescet in aulâ:
 Ille quidem Populos, sed Reges Illa domabit;
 Infensasque acies, & sceptrâ minantia sceptris
 Mulcebit vultu; patriis dominabitur undis.

4. Ob sponsam *Ulyssiponensem*. 5. Quia sc. *Henricus* & *Maria* post primum
 in Angliam impulsus mortui sunt.

Alter ; velivolæque arces per cæcula ducens,
 Eruet Eo rutilantes littore Gemmas
 Impiger, Hesperique ortus rimabitur Aurî:
 Nascetur qui Barbaricos inhibere furores
 Possit, & Odrysiæ Solymis depellere Lunas,
Jamaicæque Indos, & Mauros addere *Tingine*

Ergo age ; solve, sinu quos jam premis invidæ Reges,
 Tunc etiam hos damnas tenebris, & carcere cæco,
 Crudelis ? quin rumpe moras, dum pronuba Juno
 Ire jubet, Geniusque metus objurgat inertes ;
 Parque Jovi nostro Semele felicia condas
 Sæcula, & (heu !) nimium fugientibus utere donis.
 Quid juvat æternum miseras disperdere noctes
 Segniter, & vacui fastidia ferre cubilis ?
 Aspice ut obscure nemorum per devia reptet
 Virginitas ignava Hederæ, necdum illa sub auras
 Emicat, aut humili squalens caput exerit umbræ ;
 Tandem inopis pertæsa tori, si forte vel Arcem
 Ætherei Jovis, aut proceræ robora quercûs
 Strinxerit amplexu, & sensim insinuarit amores ;
 Protenus ad superas gaudet simul ardua sedes
 Scandere, seque unâ mirantibus induit astris.

Tu quoque jam discas quibus artibus alma perennet
 Imperium Natura suum ; te prodit amor

Ille decor vultûs, & non finit esse quod optas :
 Nec pudeat cessisse ; fuit castissima quondam
Penelope, sed *Dulichiiis* se tradidit ulnis,
Portiaque ingentem pellexit ad oscula *Brutum* ;
 Ipsa vides quoties vestro [6] sub littore Phœbum
 Vespere anhelantem gremio *Thetis* excipit udo.
 Omnia magnus Amor subigit, volucresque, ferasque,
Squamigerumque pecus gelidis accendit in undis :
 Non illum effugiant *Tigres*, aut torva *Leonum*
Pectora ; & indomiti, prostrato robore, *Tauri*
 Hoc subiêre jugum, postquam illos dulce venenum
 Perculit, atque ægras depascit flamma medullas.

Cede Deo, *Nympha*, & mites admitte calores ;
 Quandoquidem vernante anno redit ad sua *Turtur*
Murmura, & implicitis sponsalia vestra *Palumbes*
 Concelebrant rostris, & jungunt oscula conchæ :
 Ipsa parens rerum jam nunc tibi dædala *Tellus*
 Turget, & arcanos fœcunda resuscitat ignes.
 Conjuge te, viridante toro, jam rustica *Phyllis*,
 Cum *Corydone* suo, similes meditatur amores ;
 Velitibusque choris primæ præludia culpæ
 Exercet ; *Paphio* juvenis dum fervidus æstro

---

6. sc. Oceano Occidentali finitimo.

Quassat humum saltans, & terret tympana cantu,
 Mordicus impingens teneris poppysmata malis.
 Ducitur in thalamum hirsuto maestanda marito
 Victima, & extremum Zonæ jam deflet honorem;
 Atque aliqua è sociis tacitè petulantibus optat
 Sic fieri tristis; dum mater gnara pericli,
 Nequiter irridet, consolaturque timentem,
 Vexatoque cupit filum [7] decrescere collo.
 Ergo jubet noctisque minas, bellumque, virumque
 Despicere, & medium fidens exporrigit unguem;
 Jamque labantem animo, & trepidantem morte pro-
 pinquâ

Erigit, atque alios audet promittere soles
 (Mirum!) & sæpe Deos habuit non vana faventes.

Vos etiam, illustres animæ, conscriptaque Divis
 Nomina, queis Venus Uranie, & non altera flamma
 Corda subit, quàm quæ Indigetum pia tempora circum
 Lambet, inextinctis cùm serò migrabitis astris;
 Quos eadem [8] studia, & cingentes omnia classès,
 Fœderaque, & gemini jungunt commercia mundi,
 Nunc & Amor junxit; sedes queis præstat avitas

---

7. Vide. Catull. 60. de Thetide. 8. sc. Artes nauticæ & mercatorie, quarum Lusitani juxta cum Ang'is studiosi.

Ipse Deus, pulsisque dedit regnare [9] Tyrannis;
Vos eadem Natura vocat, reparandaque sæcla
Tradidit; & Fati jubet instaurare ruinas.

Atque utinam hæc maneat nullis laxanda querelis
Copula; quin semper vobis nova gaudia surgant,
Semper primus amor: durent hæc festa per ævum,
Seraque cognato celebrate Repotia Cælo.

---

9. *Rebellibus hinc, Hispano inde Eje& o.*

*Rad. Batburst, M. D.
Coll. Trin. Soc.*

Transactio

5

Transactio Philosophica: Sive, Metamorphosis Atomista in Muscam.

Imperii sacros *Regina Scientia* fines
Fixerat, immensosque diu toto orbe triumphos
Inviolata egit, postquam fundamina certa
Inviectus regni posuit *Stagyrita* futuri;
Et nullos hostes, ipsis venerabilis annis,
Invenit; donec tandem arma rebellia sumpsit
Ultima progenies, tantâque indigna Parente;
Quam fœdo (ut fama est) tulit Ignorantia partu.

Exulat hinc cum pace pudor, subiitque tyrannis,
Ingeniumque ferox, atque artes mille nocendi.
Vidi ipse immeritas animalia solvere pœnas,
Tortor ut accessit Busrinde fœvior ipso,
Vivaque mox cultris præcordia nudat acutis.
Vidi ego perspicuis alia expirantia vitris,
Postquam vitales cesserunt follibus auræ,
Cum gemitu infontes animas simul exhalârunt.

Quis Divûm interpres dicat, quo numine læso,
Tam fera Tartareis pestis sese extulit undis:
Fortunæ incertis quæ casibus omnia ponit,

Lucentesque polos, & terras æquore cinctas?
Nullus enim rector cœlesti fulminat aulâ,
Conditor ipse sui cœli; verum impete cæco
Particulas pulchrum Fortuna coegit in orbem
Quisque sibi Deus est, & habet sub pectore numen.
Quod si sacra parens periturum deferat orbem
Natura, & mundi moles operosa laboret,
Ingenuosa nigris sudabit turba caminis,
Et fornace suo omnipotens dabit omnia *Cyclops*.

Sensit ubi *Natura* sibi nova bella parari,
Ulterius non passa malum est, sed limina Divûm
Indignata petit, vestis quam candida circum
Velavit, gemmis fulgentibus intertexta :
Exhibuitque procul, miris variata figuris
Astrorum motus, lunæ fratrisque labores.

Illa ubi sydereâ vestigia fixit in arce
Limen adit superûm, sacrâque ita voce profatur.
Nostra Syracusius fragili miracula vitro,
Cœlestesque fenex audax cum pingeret orbes,
Ornatis placido, Superi, cœlum omne cachinno :
Mirati his tangi mortalia pectora curis.
Prima quidem melior, Saturno rege beata,
Curarum immunis, quibus hæc nimis æstuat, ætas :
Nondum sollicitæ rerum cognoscere causas,

Mollia securæ peragebant otia gentes,
Me varias volvente vices & lucis & anni.
Sed nova gens hominum, & malè sedula nata propago est,
Omnia quæ strepitu & studio perturbat inani;
Me sequitur vigil ista cohors, & mille fugacem
Impia scrutatur latebris, positoque pudore,
Longævam jactat se denudasse parentem.
Ast ego, dum nudum passim me exponere tentat,
Per labyrinthæos fugio pudibunda recessus;
Insequitur, juvat igne latere, requirit in igne;
Mox undis misceri, & sedula quærit in undis.
Imâ sæpe etiam volui tellure recondi,
Cogor at effossis iterum remeare metallis.
Mox etiam aereo volitans super æthera curru
Detegor, & tenues librantur lancibus auræ.
Sæpe vel arboreo quæsi in cortice sedem,
Nullam turba mihi dedit imperiosa quietem.
Prensanti similem, similem jam jamque tenenti,
Per varias rerum species, perque omnia duco
Nondum intellecta. & vanâ spe ludo sequentem.
Quin turbam hanc justas jamdudum, O Numina, pœnas
Solvere stultitiæ fas est, mentisque profanæ:
Non etenim quivis, alti licet incola cœli,
Omnia Naturæ poterit secreta referre.

Affensere Dei, folio cum Jupiter aureo
 Alipedem, ut pœnasumat, jubet ire ministrum.
 Aera per medium paribus Cyllenius alis
 Labitur, & doctas Sapientum contigit ædes.
 Tum densam nebulam circum se fundit, & intrat
 Per medios, studia explorans, neque cernitur ulli.
 Interea primus qui voce silentia rupit,
 O focii, exclamat, nobis nova gloria surgit,
 O quantum *Natura* novæ jam cesserit *Arti*!
 Debilis est oculorum acies, & corpora parva
 Vix imperfecto pertingit acumine visus;
 Conspicienda dabit minima hoc mirabile Vitrum,
 Quodque manu tenuit, Vitrum porrexerat ultro.

Forte levi circumvoliat dum musca fusurro,
 Tramiteque incerto spatiosam circinat aulam,
 Hærebat tandem, de summo pendula tecto.
 Ecce aliquis subito graciles ex ære catenas,
 Retiaque & laqueos, tales quæ fecit in usus,
 Applicuit, muscamque tenaci compede vincit. •

Inde interposito spectant miracula vitro,
 Mirantur molem immensam, atque immania membra
 Igneus ardor inest oculis, stat corpore toto
 Sylva minax, (neque enim visus spinosior Histrix)
 Nunc patulos lustrant intento lumine rictus,

Hinc

Hinc vocat attonitos ingens ex ore proboscis;
Qualem nec Lybicæ jaëtabit bellua terræ,
Turritas moles & propugnacula gestans.

Tum vero densas aufert Cyllenius umbras;
Quasque hominum turbas solers industria fecit.
Hic labor, hoc opus est! sic famam quæritis, inquit.
Accipite ingentis justissima præmia curæ;
Vos eritis quicquid vitro spectastis in illo.
Inde (fide majus) varios traxere colores,
Et solitâ incipiunt sensim decrescere formâ;
In pennas abiere manus, pro crine decoro
Fulgenti totum tegitur lanugine corpus;
Pro pedibus, lentis tenuantur crura flagellis,
Justaque jam moles, facies & prona videtur.
Mox celeri incedunt passu, subitoque sub auras
Tolluntur, summique petunt laquearia tecti.

Antiqui remanent versâ sub imagine mores:
Nam vitæ (ut referunt) non immemor ante peractæ
Mentem animumque illis prudens natura negavit.
Hinc vano strepitu, cæcoque errore feruntur,
In præceps agit Eurus atrox, mox turbine raptat
Sublimes agitans, & inania prælia miscet.
Mille etiam peritura modis circum agmina ducunt,
Fucus acerba sonans, & piælis Cantharis alis,

Oestrum.

Oestrūque, Crabroque, & mole ingens Scarabæus.
 Sæpe apibus sonitu stridenti ubi bella minantur,
 Cerea pennatis vexant alvearia turmis ;
 Extemplo glomerantur apes, pennisque coruscant
 Inviçtæ, turpemque abigunt à mœnibus hostem.

Ah quoties teneras morfu læsere capellas,
 Et sole æstivo lassus, spatiumque viarum,
 Frontem occurrentes damnavit sæpe viator ?
 Sæpe renascenti cum vere coagula traxit
 Lacteus humor, & alto à margine pinguior extat,
 Mille venenatis fundunt sese agmina rostris,
 Impuro & niveum nectar corrumpitur haustu.

Non vobis dulces distendunt ubera vaccæ,
 Forte superveniens exclamat rustica conjux ;
 Inde graves turmas, & poto nectare tardas,
 Indignata procul manibus virgâque repellit.

Sed meritas solvunt pœnas, cum accendere parvam
 Præmonuit nox alma facem, volat infcia turba
 (Sive hic flammantes sylvas, camposque nitentes
 Credit, seu rapit in certam, fors dura ruinam)
 Per spatia incertis alis tenebrosa vagatur,
 Ad sese attonitam donec trahit aurea lampas.
 Ceu quondam volitans sublimis in aere milvus,
 Subjectis lustrans leporem cum vidit in arvis

Flectitur

Flectitur in gyrum, spatiisque remotus iisdem
Usque videt prædam, ductis per nubila spiris :
Lampada sic torto levis ambit turba volatu,
Lucentesque pyras & non ignobile bustum
Ascendit demens, quæsitisque ignibus ardet.

Sic dum nativum memorat, renovatque furorem,
Ingentes pœnas vitæ dat *Musica* prioris.

Nicol. L'Estrange, Baronett.
ex Æde Christi.

THOMÆ

THOMÆ WILLIS, M. D.

In Diatribas Medico-Philosophicas, De Fermentatione & Febris.

A Bstrusas rerum causas, quo femine litem,
Quo pacem *Natura* paret, quis corpora motus
Urgeat, indomitos undis quid misceat ignes,
Qui nexus elementa ligent, fælicior ætas
Conspexit tandem ; cunctisque ignota priorum
Abdita laxantur vasti penetralia mundi.

Progenies cœli, terræ defossa Metalla
Visceribus, quamvis Phœbo ostentata parenti
Indiga lucis erant ; radios obscura premebat
Umbra, & lucenti splendor quæsitus in auro est.
Lumina præstrinxit ferrum, ignotumque latebat
E damnis notum nimis ; & simul agmina fudit,
Ingeniumque unâ victor superaverat ensis.
Sic olim curas, vanæque indaginis artes
Elusit *Natura* parens ; sic limine jussit
Sistere, & extremo defigere cortice lumen.
At nobis tentare adyta, atque invisere rerum
Ultima concessit, mundique arcana tueri :

Nec

Nec nota est magis ipsa sibi ; quis montibus altis
Regnet *amor*, quæ *flamma* leves in marmora *succas*
Excoquit, unde *novi* tellus connixa *metalli*
Cæca rudimenta, & duri primordia foetus
Fœcundo fovet amplexu : cur vere tepenti
Pandit opes terra, & nativo fulgurat ostro.
Qui zephyri molles prægnanti semina *Vestæ*
Inspirent : nebularum arcu cœlique relictis
Sedibus, in nostris *Iris* quæ gestiat undis.
Cur fluviiis immersa *Ceres*, commixtaque Nymphis
Intumeat : quæ bella movet, quas concitat iras
Fervidus, inque cadis celebraverit Orgia *Bacchus*.
Sicanix quis desertis fornacibus *Ætnæ*
Vulcanus, molles per corpora susciat ignes.
Quin etiam humanos agitet quis spiritus artus.
Unde hinc *purpureus* venas, hinc *lacteus* imber
Irrigat ; in *fontes* quæ causa recedere jussit
Sanguinis assiduo *remeantia* flumina motu.
Qui cæci in venis *ignes*, quæ viscere *flamma*
Deliteat, febremque ciet : quid misceat æstu
Frigora, *diversæ* coëant quo fœdere *Zonæ*.
Quæ Pestem Stygio furiarum emittit hiatu,
Grassarique jubet, ventosque armare veneno.
Quis sit *faticidus* renes qui perluit *humor*,

Qualis odor *matulæ*, quem nec fastidiit olim
 Balsama cui victæ pelvis spiravit Idumes.
 Cuncta patent : nec cui furtivos impius ignes
 Intulit, artifici melius sua cognita proles.
 Artis circumimus *mundum*, indignataque Gades
 Transeat extremos, veteremque *Scientia* Thulen.

Felix qui potuit rerum cognoscere causas !
 Naturæ Phœboque facer ! cui Delphica laurus
 Amplecti frontem, radiataque tempora gestit.
 Flammæ illi parcent quem sacris artibus Hermes
 Imbuit, & doctos tenebris qui vindicat ignes
 Illum nulla dies rapiet, qui lumina Phœbi
 Donavit radiis, lucisque fugaverat umbras.
 Non illum afflato Pestis violare veneno
 Audeat, aut tacitâ Febris torrere favillâ,
 Qui morbis vitam, & letho donaverit ævum.

Philippus Fell,
 Me d.Stud. Oxon.

THOMÆ WILLIS, M. D.

In Cerebri Anatomen Carmen.

QUI terræ pelagique vias, mundique per omnes
Articulos spatiat, ovans, metâsque fuorum
Herculeas audet supra posuisse laborum,
Neglectus jacet usque sibi, dùmque omnia quærit,
Ipse sui quæsitior abest, *incognita tellus*
Solutus *Nauta* latet, propiorque ignotior orbis.
Tu melior Typhis, spreto jam Phasidis auro,
In te vela paras, animatos detegis orbes,
Humanâsque aperis ausis ingentibus oras.
Jâmque novos laxare sinus, animæque latentis
Arcanas referare vias, cæcosque recessus
Fas aperire tibi, totâmq; recludere mentem.

Humani quicquid suspensum est fornice cœli,
Quem teneant capitis laqueata palatia civem;
Altera cur foveat, cur protegat altera *meninx*;
Quos testes genuisse, animi quos utraque *mater*
Conceptus peperisse valent, quæ cella recondat,
Quis sinus excipiat; quales mirabile nescit

Rete dolos, formas rerum & phantasmata captans :
 Seu mens præteriti retinet simulachra laboris
 Membranis descripta suis, seu provida fatis
 Imminet, & *Lachesi* venturos præripit annos.
 Quin spectare datum est tumidos quæ pectore fluctus
 Suscitet, & nostrum tempestas misceat æquor ;
 Unde *Amor*, atque arcum *nervo* quo tendere Natum
 Idalium *Cytharæa* jubet ; cur objice sanguis
 Sissitur, & torto frænatur *venula* nodo.
 Cernimus ut sedeat *Dolor* & suspiria ducat ;
 Ut *Metus* incertum condant caput, & sibi frustra
 Consulit, eque suis jam jamque evellitur umbris :
 Ut nutans ægrè sustentet corpora *Somnus* ;
 Ut *Risus* dextrâ firmet latus ; unde solutos
 Gaudia dilatant animos, cum gurgite pleno
 Flumen abit, totosque juvat laxare rudentes.
 Quâ *Ratio* sublime sedens per inanè theatri
Nervorum dextrâ tenet & moderatur habenas.

Exultat jam *Diva*, videt vultusque læresque
 Agnoscitque suos, & cui natura tueri
 Indulgitque referre deos, jam vertice surgit
 Lætior, & spectat cognata erectior astra.
 Jamque neces & fata juvant. *Stylus* iste nocentis
 Expiat & toties crudelis vulnera ferri.

Ipsa novos statuit de se Libitina triumphos,
Furca cruceſque placent, & *bis* ſpectacula latro
| *Sanguinis* hic jactet primus moviſſe lacunas
Sortitus famam vitæ cum fonte perennem:
Hunc *lymphæ*, *lactiſve latex*, hunc *glandula* laudet.
Diviſum vili ſectoſque cadavere nomen
Quæſierint alij: melior tua pagina geſtit
Oſtendiſſe *hominem* ſpirantemque æthera *mentem*.

Philippus Feſt, A. M.

Coll. Omn. An. Oxon. Soc.

In Obitum Celsissimi Principis Henrici Ducis Glocestrensis.

Volvimur, & cæco vitæ per lubrica casu
Præcipientes fortuna rotat, vix dum Anglia luctus
Sopierat, mœstumque genis absterferat imbrem ;
Solvitur en iterum in lachrymas, jam mitius astris
Credidimus spectasse Deos, parcasque vacantes
Invidiâ, & positas animis cœlestibus iras ;
Albentes purique dies, sortesque bonorum
Sinceræ fluere, & soles sine nube fereni.
Cum sacrum *Caroli* vultum & venerabile frontis
Contigerat pondus, radiantiaque ora tueri.

Interea audiimus cœlos fatale sonantes
Attoniti, & magnis confusa Britannia damnis
Singultus cantu, lachrymosaque gaudia miscet.
Quæque in festivos accensa est flamma triumphos,
Credita præluxisse rogo, laurusque cupressu
Ferali contexta dolet : plantâque silenti
Irrepens lætas pulsat mors invida turres ;
Atque importunus dolor interpellat ovantes.

O nimium quæsite deis, quem fata reposcunt

Maturum

Maturum divis juvenem, quem debita cœlo
Et præcox virtus, tenero sublimior ævo,
Eripuit terræ, superisque accendit amores :
Occidis, & Patriæ tecum dux inclyte ad umbras,
Spem trahis ; & vota & miseros unâ obruis urnâ.

Quanquam nemo unquam penetraverit incola cœlos
Gratior, & longus superûm tibi cesserit ordo :
Quanquam fidereas submittant astra coronas,
Atque Ariadnæ serpant per tempora flammæ,
Omnis & exultans tanto hospite jubilet æther :
Te tellus tamen infelix, te patria luget
Præsidio viduata suo, dolet Anglia sparsas
Dilaniata comas, Thamefisque gementia volvit
Flumina, & æquoreas lachrymis petit auctior undas.

Fluxerunt tria lustra tibi, jamque addis in arma
Te fratri comitem, magnumque exemplar adoras.
Obstupuit miles quoties aut frigora noctis
Sub Jove, vel Phœbi tuleris patientior ignes :
Seu ruis in medias acies, & cominus hoste
Decernis, densamque in turbam fulmina jactas,
Agnovit fratrem *Carolus*. Te proripit ingens
Vis animi, & longe æquales annosque relinquis.
Non fecus in cunis olim Tyrinthus angues
Compressit puer, & cœlo se prodidit ortum.

Talis prætextâ nondum donatus, ad undas
Scipio Ticini, patriæ patrique cadenti
Umbo aderat, victæque dedit Carthaginis omen.

Spes Britonum, Lachesis cui sola inviderat ævum ;
Cui Martis furor, & rabies armata pepercit,
Pace cadis. Sic dum Trojæ respirat ab armis
Pelides, molli choreæ festisque Hymenæis
Indulgens, lætos inter Libitina triumphos
Delituit, magnumque patri reddebat Achillem.

At vos (Ledæo quanquam de lumine lumen
Extinctum est) vos ô longos durate per annos,
Sideraque Oebalii felicia vivite Fratres.

Philip. Fell, A. M.
ex Æde Christ.

Gratulatio ob auspiciatissimum Serenissimæ Principis Catharinæ Lusitanæ Regi Carolo II. Desponsatæ, in Angliam appulsum. 1663.

S Ensit inassuetas circum præcordia flammæ
Inscius, & blandos miratur *Carolus* ignes.
Qui Martis modo fulmen erat, quem bellicus ardor
Juvit, & armatum castrensis & hosticus ignis,
Ipse stupet gaudetque novâ caluisse favillâ.

At fatis gratetur ovans, innoxius ille est,
Et decuit quem sensit Amor, mollemque Gradivus
Militiâ exercet : sunt & sua prælia paci.

Jam Lusitano de littore regia sponsa
Solvit, ubi Hesperiiis Titan respirat in undis.
Hanc tibi vel notis cuperes Rex magne periclis,
Exiliisque emere, atque unam persolvere Divos.
Si Veneris mystæ pandant oracula vates,
Ex simili ut consurgat amor, non dignior unquam
Intravit sacros conjux Augusta penates.
Divum ambo creti magno de sanguine, & æquâ
Majestâte pares : pariter dilectaue Divis
Nomina, forte pares ambo, virtutibus ambo.

Hispa-

Hispanos olim fasces & Sceptra Philippus
Hesperix, & mundi tenuit confinia Gades.
Unus cognato deerat divisus Ibero
Lusitanus ager : veteres stat ponere fines
Nec novus antiquas limes distinet oras.
Oppressas astu gentes, direptaque regna
Criminibus, longum victor possedit in ævum,
Non tulit hoc vindex superum manus. Hispalis omni
Mox Exuta Tago, partisque elusa Trophæis.
Conjurat cælo plebes, & libera solvit
Colla jugo, nullaque madet victoria cæde,
Et pater *Alphonsus* folio confidit avito.

Ingens curâ deum : cujus tutela Tonantem
Res hominum spectare docet : Tua *Carole* fata
Poscebant eadem faciles miracula Divos.
Anglia, fessa malis, fraternâque ebria cæde,
Visceribus lassis, rabieque exhausta Tyranni,
Fuderat extremas exspiratura querelas.
Audierant superi : solis adjutus inermis
Auxiliis Divum, patriæ tu *Carole* terræ
Opportunus ades suspiratusque cadenti.
Quàm bene vos uno socient connubia nexu
Quos Deus & fatum atque eadem fortuna maritant !

Ergo

Ergo Augusta veni. Facili famulabitur unda
 Obsequio, & Paphiâ poteris confidere conchâ.
 Utraque par Diva est. Nam tanto pondere læta
 Cærule dum fulcas, gens circum ludicra Amorum
 Errat, & alarum velis diverberat auras.
 Tu cum Neptuni veheris Regina per undas,
 Non Jovis ille suo credet prælata tridenti
 Tela, nec astringerem cœlis inviderit Argo.
 Ne metuas, nova jam constantes possidet undas
 Atque insueta fides, animos posuere procellæ,
 Æquatumque tenet dominæ reverentia Pontum.
 Diva veni, nescis quàm te gens anxiosa poscat,
 Quàm tua vel sponsum viduet mora: *Carolus* instat,
 Ille, Noti si forte levi surgente fursurro,
 Flamina sollicitâ metuens captaverit aure,
 Et montes maris & ratibus minitantiæ saxa
 Concipit, & fyrtes augur timor, Ipsaque Major
 Tempestas animi & superant suspiria ventos.

Jam populi vox una, Venit. Jam littora circum
 It clamor cœlo, & nomen revolubilis Echo
 Ingeminat, plaususque suos & saxa Loquuntur.
 Conferti longo pendent examine cives,
 Stipanturque viæ; accelerat cum Virgine mater,
 Et properi juvenes, & jam non tarda senectus.

Nec

Nec satis est superâsse salum, dum compita fluctus
Cernis habere suos, cupidâque undantia plebe.
Excessit fors nostra preces. *Catharina* videris
Et melior famâ, & voto formosior omni.
Ecce ! tuis radiis Maii debentur honores ;
Quâ graderis crevere rosâ. Jam compita circum
Igne triumphali, & tædis majoribus ardent.
Curia jam plausu resonat festisque Hymenæis,
Teque moræ impatiens cupidis amplectitur ulnis
Carolus, & multâ præcinctus tempora Myrto
Nectit Reginæ pariter Sponsæque coronam.

Philip. Fell, A. M.
Omn. Anim. Coll.

---

*In Obitum Inviētissimi Herois GEORGII Ducis
Albemarliæ.*

ERgo summa Dies, & ineluctabile fatum
Semideos rapiunt: modo regia funera mœsti
Flevimus, & magnis funestam cladibus Aulam;
Instaurat fortuna nefas, & vulnera plagis
Cruda novis onerat. Strictos qui tutus in enses
Ibat, & ardenti volitantes turbine glandes
Securus belli, mediisque illæsus in armis
Gestabat nullo pectus violabile ferro:
Morborum insidiis, & sævæ vulnere pacis
Occidit, & positus jacet *Albemarlius* armis

Quos titulos, quæ gesta canam, quis carminis ordo
Surget? Ad occiduas Armis gliscentibus oras
Mittitur, audaces fera cum Juvæna tumultus
Miscuit, & longi movit tentamina belli.
Illic & cædes, & dira incendia jactat
Loyolæ soboles; rebus quæ docta novandis
Semper, & impuris divos obtendere cœptis.
Alma quidem tellus virus quodcunque beato
Expellit gremio, non illic luridus anguis

Sibila

Sibila commiscet, non telam textit Arachne,
 Non Bufo, non Rana tumet, serpentibus ipsis
 Innocui saltus, & mollior aura veneno est:
 Nequicquam; Aufoniis veniat si vipera terris
 Sævior, & latè diffundat Roma venenum.

Arma Ducem majora vocant, has Anglia flammæ
 Concipit infelix, odiisque ingentibus ardet.
 Advolat, & sacras partes, & regia promptus
 Castra sequi, genios momentaque grandia secum
 Laturus; sed fata vetant, ingloria forti
 Præda jacet, lætamque urbem captivus inermis
 Ducitur, & multis potior victoria palmis
 Unus erat; premitur servili dextera ferro
 Fortis, & ignavæ membra exedère catenæ,
 Atque indigna fames, longusque in carcere pector.
 Damna tamen graviora premunt; videt undiq, fractas
 Inclinare acies, *Carolique* ruentia fata:
 Quasque videt patitur clades, dolet illud, inultas
 Quod videt, immoriturque malis, & vulnere in omni
 Ipse perit; cæsi Regis super omni crimen
 Horret, & ultrices magno stant pectore curæ,
 Vindictamque alit intus & altâ mente reponit.
 Qualis ubi in Libycis Leo fortè incautus arenis
 Incidit in casses; pastor gaudetque timetque,

Et

Et prædam haud impunè videt : sed si qua viam vis
 Inveniat rumpatque plagas, ruit obvia quæque
 Prosterbens, longeque neces & vulnera spargit.
 Talis erat cum damna furens & bella rependit
 Scotica, & Arctos latè conterruit oras,
 Et patriæ vindex, & diri *faderis* ultor.
 Jamque Caledoniis excita est bellua Sylvis
 Omnis & extremæ truculentior incola Thules ;
 Aspiceres hyemesque inter gelidasque pruinas
 Ultrices regnare faces, & sanguine fuso
 Purpureas caluisse nives, stupet omnia Scotus
 Perfidus, & frustra noctem longasque tenebras,
 Ignotas frustra terras Thulenque requirit,
 Extremo positus nequicquam in Limite mundi.

Majus opus moveo, premit ipsos dira rebelles
 Seditio, & pœnas jam justa reposcit Erinnyes,
 Et sua Terrigenas vexat discordia fratres.
 Emicat Arctoi radians à cardine cœli
 Immortale astrum & terræ Cynosura Britannæ ;
 Hac duce & infames scopulos ventosque sonoros
 Effugit, & populi graviores Anglia fluctus.
 Quæ mentis divina acies, cum callida magnis
 Consiliis elusa cohors, atque ardua semper
 Responso ediderat, dubiique Oracula Veri !

Illuxit

Illuxit multos longum meditata per annos
 Jam fatis matura dies, ultusque Parentem,
 Restituit Natum : triplicis non pectora tentant
 Imperii illecebræ, non fallax purpura tangit,
 Nec sibi se vicisse putat : quod sanguine multo
 Criminibusque emerent alii, cum sceptrâ tenere,
 Temporaque arreptâ poterat cinxisse coronâ ;
 Innocuas Laurus, & sacre fœdus honores
 Maluit, & castâ frontem circumdare olivâ.

Qualis erat cum jam Procerum comitante catervâ
 Excepit reducem Rutupina ad littora Regem !
 Plenus uterque Deo ! charis astringitur ulnis
Carolus, amplexus miscens, & dulcia libans
 Oscula, & arcanos adspirans intus amores.
 Candida plaudebat niveis Victoria pennis
 Nulla cæde madens ; secura atque integra regna
 Restituit, purasque illibatasque secures.

Nec fatis est quod sceptrâ redux sua debeat istis
Carolus Auspiciis : studiis tutatur iisdem
 Queis dederat, pacisque idem servator & auctor ;
 Commiscetque pares armatis laudibus artes.
 Sic ubi fœvorum Pallas post bella gigantum
 Ægida deposuit, dilectæ ante omnia regna
 Cecropiæ petit, & proprias tutatur olivas.

Necdum

Necdum omnis tellus tanto fatis ampla triumpho:
Nunc ingens patet Oceanus, frameamque superbus
Submittit Mavors, & tu Neptune tridentem.

Æquoreos fasces & sceptri jura Britanni,
Et vasti maris imperium, quàm flamina miscet
Æolus, aut late fluctus ciet Amphitrite,
Vindicat. Innumeris tabulatur classibus æquor,
Et procera altis descendit montibus ilex,
Pridem assueta notis, magnisque invicta procellis,
Servatrix terris pariter Tua *Carole* & undis :

Signa illinc Batavum fluitabant cærule malis,
Hinc Anglæ rubuere cruces, affibilat aura
Blandior, & pictas justo fert ordine puppes
Ponti viva quies ; credas innare triumphos,
Et pompam non bella putes : supereminet omnes
Celsa Ducis magni puppis ; non æqua micaret
Gloria, si stellata polo descenderet Argo
Plena Deis ; non cum Venerem Neptunus adorat
Mollia purpureâ fulcantem cærule conchâ.

At subito horrendum diro Mars intonat ore,
Livida nitra vomens, piceæquæ volumina flammæ,
Sulphuraque, & cæcos ignes nigrantis Averni.
Quàm ruit, effractæque trabes & robora vastis
Diffiliunt quassata globis, truncataque membra

Illuxit multos longum meditata per annos
 Jam fatis matura dies, ultusque Parentem,
 Restituit Natum: triplicis non pectora tentant
 Imperii illecebræ, non fallax purpura tangit,
 Nec sibi se vicisse putat: quod sanguine multo
 Criminibusque emerent alii, cum sceptrâ tenere,
 Temporaque arreptâ poterat cinxisse coronâ;
 Innocuas Laurus, & sacræ fœdus honores
 Maluit, & castâ frontem circumdare olivâ.

Qualis erat cum jam Procerum comitante catervâ
 Excepit reducem Rutupina ad littora Regem!
 Plenus uterque Deo! charis astringitur ulnis
Carolus, amplexus miscens, & dulcia libans
 Oscula, & arcanos adspirans intus amores.
 Candida plaudebat niveis Victoria pennis
 Nulla cæde madens; secura atque integra regna
 Restituit, purasque illibatasque secures.

Nec fatis est quod sceptrâ redux sua debeat istis
Carolus Auspiciis: studiis tutatur iisdem
 Quis dederat, pacisque idem servator & auctor;
 Commiscetque pares armatis laudibus artes.
 Sic ubi fœvorum Pallas post bella gigantum
 Ægida deposuit, dilectæ ante omnia regna
 Cecropiæ petit, & proprias tutatur olivas.

Necdum

Necdum omnis tellus tanto fatis ampla triumpho:
 Nunc ingens patet Oceanus, frameamque superbus
 Submittit Mavors, & tu Neptune tridentem.
 Æquoreos fasces & sceptri jura Britanni,
 Et vasti maris imperium, quâ flamina miscet
 Æolus, aut late fluctus ciet Amphitrite,
 Vindicat. Innumeris tabulatur classibus æquor,
 Et procera altis descendit montibus illex,
 Pridem assueta notis, magnisque invicta procellis,
 Servatrix terris pariter Tua *Carole* & undis :

Signa illinc Batavum fluitabant cærula malis,
 Hinc Anglæ rubuere cruces, affibilat aura
 Blandior, & pictas justo fert ordine puppes
 Ponti viva quies ; credas innare triumphos,
 Et pompam non bella putes : supereminet omnes
 Celsa Ducis magni puppis ; non æqua micaret
 Gloria, si stellata polo descenderet Argo
 Plena Deis ; non cum Venerem Neptunus adorat
 Molliâ purpureâ fulcantem cærula conchâ.

At subito horrendum diro Mars intonat ore,
 Livida nitra vomens, piceæquæ volumina flammæ,
 Sulphuraque, & cæcos ignes nigrantis Averni.
 Quâ ruit, effractæque trabes & robora vastis
 Dissiliunt quassata globis, truncataque membra

Seminecesque artus cœlo jactantur inani.
 Horrida turbatum tempestas miscuit æquor,
 Sævior indomitoque mari cunctisque procellis
 Ira virum: mediis regnat Vulcanus in undis
 Victor, & attonitæ metuunt nova fulmina quercus.
 Obstupuit dux ipse Erebi, tantasque ruinas
 Eumenides spectare negant, magis horrida Phorcus
 Monstra timet, Nereusque udâ caput occulit algâ.
 Tempestas vix tanta premet, cum magna fatiscet
 Cœlorum moles, & terris mista coibunt
 Sidera, & immensi labetur machina mundi.

Janque ter attonitum cursu Sol circuit orbem,
 Sæpe acturus equos retrò, totiesque tenebras
 Rexerat, & tremulâ pallebat Cynthia luce;
 Fortior instaurat pugnam, Martemque laceffit.
 Mene ait hostili captivum cernet in orâ
 Rhénus ovans, mortemque timens conterrita Belgis
 Devictis toties ostendet terga Britannus?
 Ante ego sulphurei laniatus pulveris ictu
 Membra polo semiusta feram, discerptus ubique
 Colligar, atque omni jaceam divisus in orâ.

At Batavi, quanquam auxiliis & classe potentes,
 Diffugiunt; numero major, Virtutibus impar
 Hostis erant; fractasque rates, sparsæque legentes

Reliquias classis pavidæ sua littora quærunt :

Jam furor & multi rabies vesana Lyæi

Cesserat, & pugna deferbuit ebria Virtus.

Jamque redit cunctis Dux insuperabilis armis

Telluris pelagique potens, exercitus omni

Et major fato, magnis cui foeta periclis

Pacis iniqua quies, armato savior hoste.

Dira lues miseras ventis inuenta per urbes

Camposque grassata furit; vitalibus auris

Immiscet Libitina neces, & lurida toto

Excipitur pestis gremio, vitæque fatiscunt

Spiramenta, animæque fluunt in fonte venena :

Improba nec lentè spargit contagia, passu

Sed propero ruit, & tota agmina falce cruenta

Demetit, atque omnis jacet uno in funere vulgus.

Sola medela fuga est; at longè finibus arcent

Damnatam morti plebem, manesque filentes

Pallentesque errant miseris pro civibus umbræ.

Ille tamen (quanquam ulla duci nec tela nec enses

Profuerint, quanquam obstantes simul undique ruptis

Obicibus prosterнат inaspectabilis hostis)

Stat medias inter strages, & publica pensans

Damna suis, tutosque omnes discrimine in uno

Esse jubens, lapsis affert solatia rebus.

Quinetiam miseram renovata pericula gentem
 Sollicitant ultra, & lassatam cladibus urgent.
 Urbs antiqua viris, sacro si carmine Bardi
 Vera canant, nimium cognatæque æmula Trojæ,
 Quam modo dira lues fatali torruit igne,
 Nunc æstu graviore cadit; per compita latè
 Fax inimica volat, ventoque agitata furenti
 Volvitur, & rapidæ jactat contagia flammæ.
 Mulciber ignito super alta cacumina curru
 Perque arces equitat summas, petit astra superbus
 Vertice, sideræque ruunt in Tartara tures.
 Extimuit cœli vicinas regia flammæ,
 Communesque rogos, & magni funera mundi.
 Non ita Sicaniæ ruptis fornacibus Ætnæ
 In superos nova bella movet, cœloque minatur
 Enceladus, quoties liquefactum sulphure montem
 Evomuit, flammæque Jovi & sua tela retorquet:
 Æra ruunt latè campis, liquidique metalli
 Flumina, & exundant flammæ torrentibus arva,
 Et Siculum rutilis ardescit fluctibus æquor.

Nec memor usque sui tardove incedere passu
 Lemnius, aut rapidos voluit cohibere furores,
 Tutela afflictæ donec certissima gentis
 Præstaret *Monæus* opem, fomenta voraci

Subjiciens flammæ, nitrataque sulphura tectis
Immiscens, ipsis restinxerat ignibus ignes.

“O miseros nimium cives, quibus ipsa ruina
“Visa salus; juvat & sparsos habuisse penates!

Interea innumeris exhausta Britannia damnis
Agnoscit superos, pestesque, & dira venena:
Bella ignesque inter *Monkæum* appendere fortem
Nil dubitat, fruiturque malis sub vindice tanto.

Hoc tamen, O superi! facinus licuisse Britannis
Conquerimur fatis. Miseris proh fidera semper
Aspera, & infensi nimis inclementia cœli!
Ingens occubuit patriæ Servator & Ultor;
Occidit ipsa salus: nunc ultima vulnera genti
Parca dedit, pœnasque omnes absolvit in unâ.

Felix æternum meruit qui nomen in armis,
Et niveam nullo maculavit crimine pacem.
Felix cui licuit fudisse novissima verba
Principis in gremio: dextrâ sed & Ille labantes
Compressit morienti oculos, animamque recepit;
Prosequiturque pio properantem ad fidera planctu.

Interea Regum moles sacrata sepulchris
Deposcit magnos cineres; felicibus Urnis
Assurgunt Augusta cohors: tumulumque parantes
Certant officiis: *Henricus* conditor arcis,

Arthurii Ewardique & certa turba nepotum.

Quinetiam Virgo blandè gratatur *Eliza*,

Arbiter & Sanctæ pacis Steuartius heros

Jacobus, nullo reticendus carmine Vatuni.

Ipse etiam charas, cum longum exegerit ævum,

Carolus exuvias juxta, Dux magne, recumbet.

Jam non longa dies, rapidique injuria cœli,

Non Aquilo, aut cunctis rabies Fanatica Ventis

Sævior, Augusti temerabit jura sepulchri.

Phil. Fell, S. T. B.

Coll. Omn. An. Soc.

Soteria Ormondiana.

TAndem querelis pone modum tuis
Juverna, tandem desine luctuum,
Revixit *Ormondus*, caduci
Grande decus, columenque regni.
Gaudete sacræ Pieridum domus
Eblana gaude, templaque *Cynthio*
Dilecta, quantum non *Cythæron*,
Non viridis juga tonsa *Pindi*.
Evæ! recentis conscia gaudii
Sonent canoris littora plaufibus
Et saxa responsent *Camœnis*
Pulsa meis, iterentque carmen.
Cæca impiorum turba rebellium,
Invisa semper Principibus cohors,
Zelique mentitâ sub umbrâ
Docta pias adhibere fraudes.
Quo bella, quo vos deferet impotens
Tandem cupido? Sistite barbaros
Motus fatigatumque Martem
Immodicis prohibete votis.

Ille, Ille regno est redditus & sibi

Qui pervicaci fræna licentiæ

Turbæque ferratas catenas

Injiciet male contumaci.

Lanugo vultus vix nova cœperat

Vestire pulchros, induitur sagum

Ormondus, & *Scotos* frementes

Auspiciis pepulit secundis.

Qualis juventâ fervidus impigrâ

Mutavit armis prima crepundia

Pompeius, & pulchro subegit

Pene puer, Numidas triumpho.

Quis fata versæ dicat *Hiberniæ*?

Pulsasque Musas, templaque cœlitum

Disjecta non levi ruina?

Funera quis memorare dignis

Speret querelis? O Heliconidum

Eblana fedes! ô Nemora! ô sacra

Laurus, & optandi recessus!

Fontibus ô celebrata Tempe!

Fortuna quæ vos illachrymabili

Merfit ruina? quid nisi nomina

Tum nuda, desertæque cautes

Pieriis catulos ferarum

Celastis antris ! Sæpe caput gravi

Mœrens *Ierne* vulnere faucium

Narratur ostentâsse *Nato*,

Sæpe preces gemitusque miscens,

Per ista, (dixit) per generis decus,

Per spem tuorum, per lachrymas meas

Fletusque ; per si quid paternum

Grande tibi est, miserere gentis,

Affurge & iras concipe vindici

Virtute dignas, quâque tuis patet

Arena bellis, I, negatas

Quære vias, aditusque rumpe.

Quali medullas fulgure percitus

Ormondus arsit ! flamma capacibus

Quæ infusa venis ! cum protervo

Indomitum scelus ire cursu

Passim videret. Me nova buccina

Me poscit ingens militiæ labor,

Me (dixit) in bellum reforbens

Unda fretis rapit æstuosis.

Vester beatum *Carolidæ* genus,

Vester, cohortes in medias feror,

Si totus obluetetur Orbis,

Vincet amor, studiumque recti.

Hæc elocutus Cæsareis caput

Devovit aris, nec violabile

Dixit sacramentum, ter aræ,

Ter subitæ tremuere flammæ.

Exinde quali turbine proruit

In bella, quali fertur anhelitu,

Viresque, vultusque, impetumque

Fulmineo similis Gradivo!

Heu! quantus Illi sub Jove torrido

Sudor! quot illum non timidum mori

Pericla circumstant! quot arces

Perfidiaæ manifestus ultor

Dejecit acri (plus vice simplice)

Belli procellâ! *Barbaricas* opes,

Curvasque *Scotorum* secures,

Et trabeas, ducibusque signa

Detracta testor; testor ad arduos

Affixa postes signa triremibus

Erepta, captivosque currus,

Et galeas, clypeosque centum

Perfossa telis. Quid fera prælia,

Quid arma tantum, regnaque prosequor

Collisa bellis? *Ille* ramo

Tempora Palladio revin&us

Jani ferocis limina clausit, &
Leges Iernæ restituit suas,
Deditque pacem, quam nec arma
Nec litui, strepitusque rumpent ;
Qualis beatis incubuit locis
Cum pulsa nondum cesserat impiis
Astræa terris, & beatas
Rura darent inarata messes ;
Simplexque passim turba feracibus
Spectaret agris, Nectaris uberes
Errare rivos, atque truncis
Lapfa cavis trepidare mella.
Ah ! ne serenos protinus inquinet
Soles iniqui turbinis impetus,
Canam nec *Ormondî* feneſtam
Sors levis in nova bella trumat.
Eheu veremur (Dii procul arceant
Omen nefandum) ne labor arduus
Fatumque *Juvernæ* ruentis
Immineat Duce restituto.
Sat *Ille* Martis pertulit horridi
Duros tumultus, & fremitum gravem,
Sat *Ille* distrinxit minacem,
Pro patriâ gladium ruenti.

Fallorne ?

Fallorne? gentis dux bone *Hyberniæ*

Te poscit ingens regia cœlitum;

Fallorne? an illustris triumphi

Signa dedit manifesta tellus.

Magnum stupentes hinc iter ad polos

Emense, qualis, quantus & aspici

Incedis? & gavisa calcas

Sidereï spatia ampla cœli :

Unde illa, Mundi pars quota fit, vides

Subjecta tellus, terrigenûm metus,

Crebrosque in angusto recursus

Et steriles miseratus artes :

Sic post laborum difficiles vices

Et post subactum totius impetum

Junonis, Alcidi supernæ

Emerito patuere sedes.

T. Brown, ex Æde Christi.

In Artem Volandi.

PRæterii Artificum nuper cùm forte tabernas,
Mœstum ac sollicitum vidi genus omne, petenti
Quid foret in causâ, respondent se periisse,
Inventam modò damnosam infeliciter artem,
Quâ submoti homines terrâ per inane feruntur,
Suspensi levibus pennis, certo ordine junctis.
Quâ ratione quidem actum est de Cerdonibus, atque
Aurigis, si homines ultrò citròque volarent.
Hic me conductum, fateor, mercede volebant
Perniciosam artem versu proscindere iniquo;
Quapropter valido instruxerunt argumento,
Nempè quod hæc res summo olim sit cauta Senatu,
Ne quis subditus unquam extra confinia regni
Exportetur: præterea quod mos hodiernus
Pro nobis facit, & populus rideret abundè
Indutum pennis hominem: sed maxima restat
Causa metûs, trepidate viri qui conjuge pulchrâ
Gaudetis, firmate seras, atque obice multo
Claudat verna domum, ac triplici ferro obstruat Ædes;
Quid

Quid demùm si fortè camino illapsus adulter
 Uxorem alatus stupret? sic dicitur olim
 Jupiter in cygni formam conversus adisse
 Ledæos thalamos, ubi credo fuavè canebat
 Fato jam propiore: mihi herclè æquum esse videtur
 Si gemino frontem cornu insignire maritus
 Gaudeat, ut mœchus confutis fulgeat alis,
 Dum fera Cornutus, quid ni ales fiat adulter?
 Sed ne consultò sim visus iniquior esse
 Huic arti, apponam vobis quodcunque libenter
 Præ se ferre boni possit: Quis, si optio detur,
 Non vellet potius tranare levem æthera pennis,
 Quam quadrigarum mala tædia ferre rotarum?
 Concussus validos, tetrumque uncti axis odorem?
 Adde quod & stomacho muliebri nausea surgit
 Vix tandem Menthæ succo removenda potenti.
 Quin etiam invento celebri me opponere possum
 Ingeniosi hominis, qui captivum aera clausum
 Utre, atque ex omni terræ regione petitum
 Servabat summis præbendum non nisi amicis.
 Haud quisquam inficias ibit præstantius esse, ut
 Ipso fonte bibat purum sine fraude liquorem.
 Denique si nostram quis riferit improbus artem
 Tanquam momenti parvi vilisque, repono

Multum errare hominem, spes nobis maxima, nam si

Quis posset suadere viro multum locupleti

Nubes intra atque aerias mundi regiones

Delegisse locum sibi vicinum æthera juxta,

Qui villas post se & patrimonia linqueret, ipse

Contentus possim terrenâ vivere sæce,

Impuroque solo: fateor tamen æthere vesci

Perpulchrum est, porro ex hebeti subtile & acutum

Ingenium cœli reddit purissimus ær.

O me felicem! liceat si quando tabellam

Cernere pulchrè picturatam in fronte figurâ

Alarum, muris affixam porticibusque

Tectorum (currus ubi nunc squalentis imago

Apparet) quæ quo pretio conducere possis

Et quanti, quocunque iter est, ostenderet alas.

Tum me continuo ad Lunæ fœlicia regna

Proriperem velox rediturus non nisi magno

Argenti pariter libratus pondere & auri,

Impositâque novo orbi antiquâ religionē,

Omnibus occisis, Hispano more, colonis.

Aut si forte aliquis commovit bella, perampla

Laturus spolia ex mutatâ conditione

Regnorum Lunæ, subitò regionibus istis

Missus adesse potest, doctus componere lites,

Nam-

(Namque alias sese solet inter pōnere gentes
 Anglia) qui Belgam iratum, Gallumque ferocem
 Conciliet, Lunamque æternâ pace bearet.
 Sed mihi momenti magni res illa videtur
 Aëris ad campos si quis transferre colonos
 Sedibus è nostris vellet, non aptius ullum
 Commodiusve reor tempus ; namque huc legiones
 Turmatim properare ex omni parte videbis.
 Militiæ immunes nuper, signisque relictis
 Impransi venient, exuti vestibus, armis,
 Tamque leves, cœlum perstringere posse putares
 Absque alis : porrò numero jam Scotia plebem
 Præbebit Terræ insensam, *Caroloque* regenti ;
 Nullaque gens nostris est aptior incola terris :
 Quippe famem assueti tolerare, & vivere parvo
 Aërio possunt Scoti pinguescere victu.
 Proxima succedit, citharis post terga revinctis
 Turba Poëtarum, quos aërias regiones
 Jurares habitasse prius, tam multa loquuntur
 De cœlo stellisque, & sphærarum concentu.
 Quin & Pegaseum soliti conscendere quovis
 Carmine equum, nōrunt pridem volitare Poëtæ.
 Haud ita se facile attollent, quis jugera centum
 Aut mille agri ; quippe illos subsidere par est

Ad terram, ferrique deorsum à pondere tanto.

Quorum nil opus est, quoniam pars maxima nostri est,
 Quis nec telluris punctum, quod euntibus obliet.

At Tu præclaræ inventor celeberrimus artis

Gentibus aëriis positis quocunque sub axe,

Stellarum hospitio, & cœlo propiore beatæ

Jura dabis, nomenque Tuo de nomine dices:

Æternas postquam sedes, pacemque dedisti

Felici Anglorum genti, populoque futuro.

Fr. Harding, A. M.

Coll. Div. Joh. Bapt. Soc.

Epulæ Pseudo-Protestantium inter-
dictæ.

Nuper *Londinum* invifens, vicofque pererrans
Sedulus, & nugis multum & novitate locorum
Detentus, nil in totâ jucundius urbe
Quam quorundam hominum vultus, atque ora notare,
Quos faperè, & multum ingenio pollere, sagaci
Inceffu fcires; habituque atque indice vultu.
Miratus, rogo qui forte occurrebat amicum,
Quinam illi fuerint homines, vel cur sibi tanti
Effe videbantur? subridens ille, quis ergo
Angulus extremæ latitantem te capit urbis,
Ignarumque hominem? nescis hos effe Polonos?
Contra ego, quid nobis demum cum gente Polonâ?
An pofcunt Regem, an populi commercia noſtri?
Illum ergo Regem quem poſci ignare putabas,
Jam nunc, inquit habent: & jam convivia lauta,
Ferculaque apponi, ac populum, Regemque videbis.
Dum loquimur, coram ecce venit conviva togatus
Feſtinans; inquit, fcires hunc eſſe Polonum,
Quòd toga confutis intexta eſt pellibus; ut fit,
Arſtoas inter gentes. Bone Jupiter! ipſe

Replico, tam sanctos homines, quis crederet unquam,
 Qui vultu ostentant jejunia Religionemque,
 Ut nostram reliqui, lauto indulgere palato?
 Certè ego villosum pecus hoc discumbere mensis
 Non aliter reputo, quam aut urfos fronte severa,
 Aut Curios vulpes, qui Bacchanalia vivunt.
 Atqui de subito redeunt cerno, nec alvo
 Dissentâ tamen, aut vultu, sua gaudia produnt.
 Nescio quid misero tristes sermone susurrant;
 Unde fidem meritam veterum proverbia querant;
Multa cadunt inter calicem, supremaque Labra
 Hic me rem totam callens intercipit ille,
 Omnes hi, frustra quos Regis gratia fovit,
 Publicolæ, *Carolus* vexant, odere *Jacobum*:
 Jamque epulæ, tanto quas instruxere paratu,
 Fœdus amicitia, & sociati fœdus amoris
 Nil aliud fuerint, (Rebus persona trahatur)
 Quam dira, irrifis, Regi, Fratrique simulas,
 Hinc interdictis, confestim impransâ revertit.
 Turba frequens epulis: nimirum ut discere possint,
 Ventrículo arrecti ad sana argumenta Magistri,
 Quæ docuit quondam sapientis dogma Meneni,
 Membra recusabant (non longa est fabula) ventri,
 Quæ solitus vesci, justum numerare tributum;

Interea esurie enecta, & propè fracta labore,
 Ad veterem rediere fidem, jam protenus ultro.
 Hic ego, qui ingenium mirabar Principis, usque
 Jure, interdixit certe convivia Cæsar.
 Nam cum terribiles foecunde hæc sæcula passim
 Conspiratores educant, atque farinam
 Novimus esse ream, potuit nil tutius esse,
 Aut fieri, fidos quo devinciret amicos.
 Ne forte horrendum Pistorum in ventre lateret,
 Atque infernum aliquod, ceu conjuratio quondam
 Ut fama est, latuit, Trojani in ventre caballi.
 Quis tamen elatos poterit restringere risus?
 (Quamvis latrantis stomachi multum miserescit)
 Cum miser ad sponsam vacuus conviva redibit
 Fercula prælibantem, & ut omnia lætus ab ovo
 Usque ad mala citaret, dum ille emunctus & ære
 Et dapibus, lacerata cibi fragmenta reposcit,
 Deglutitque rapax hesternæ crustula cœnz.
 Quid faceres, inquit, petulanti splene beatus,
 Si vel ab undecimo properantes undique faxo,
 Versum urbem Armigeros vidisses? certe ego vidi
 Indutos aurum, & festivâ veste micantes:
 Nimirum, ut quidam insulis cum fratribus olim,
 (Quos ætas lusu sapientes ista vocabat)
 Cum peterent longè, sitientes, ubera Tauri

Irrisi multum, sicciq; ex urbe redirent.

Interea toti qui vendunt nuncia Regno

Mercurii, atque fide transmittunt cuncta Polonâ,

Quid facient, postquam vetuit convivium Princeps?

Hebdomade aut totâ miseris dormire necesse est,

Aut tolerare famem, nisi forsâ prandia lautè

Descripta, in chartâ, queis prâla parata laborant,

Clamosos poterunt ventris depellere questus.

Prò sævo cives nati sub sydere! quos nec

Dum demittit vivax invisâ ira Papismi.

Vastare domos quondam turba impia Romæ,

Visaque in unam tota est urbs abiisse culinam;

At nunc quæritos (ita fama est) denegat ignes

Ista cohors, nostrâ nimis ingeniosa ruinâ.

O si nostrâ bonos poterit sententia cives

Permovisse, ut quondam ingenti mole columnam

Struxerunt, orbi quæ toti ostenderet ignes;

Sic nova jam turres luceret Pyramis inter,

Quæ exprimeret lancem eversum, urbemq; esurientem.

Hic ego, nunc aliis detentum rebus amicum,

Oxoniz tenui liceat mihi vivere quadrâ;

Et Regi potius, Fratrique haurire salutem,

Quam cœtus inter *Genio* indulgere Polonos,

Queis tam larga crumena, ut emant tanti, Esuriisse.

Ric. Dyton, Armig. è Coll. D. Joh. B. Com. Gen.

Conventicula dissipata.

Equis nunc *Caroli* ramo felicis *Olivæ*
 Impediat caput, aut frondentis vimine lauri?
 Ecquis (Id) meritos victori instauret honores,
 Victori *Carolo*, quem non rationis egentem,
 Lernæus turbâ capitum circumstetit Anguis.
 Sæpe quidem nostrum Lemana exorta palude
 Bellua funestis vexavit cladibus orbem;
 Sæpe per Angliacos sparsit contagia campos,
 Squammasque cristasque minax, & fibula colla.
 Tandem uno *Carolus* magni par *Herculis* ictu
 Fœcundum scelus, & centeni verticis Iras
 Infregit, penitusque animosum contudit Hydram;
 Nam postquam infandas vetuit coalescere turmas,
 Protinus e medio tantis exterrita damnis
 Seditio, fœdum visu & mirabile monstrum
 Cessit, & in tenues paulatim evanuit auras.
 Eia age nunc intra Privati limina templi
 Quæ scelera, & quantæ iteterant sine vindice fraudes?
 Musa memor referas, primaque ab origine pandas.

Augustæ in medio (quid non Augusta malorum
 Concipit, aut quas non alit infra viscera pestes?
 Stat sacra Ædiculæ moles, Ecclesiæ mater,
 (Parce mihi sacram dicenti) ubi semisacerdos
 Nescio quis: curtatus iniquo forfice crines,
 Et nigrâ cinctus togulâ, solennibus horis
 Magnâ voce boât, turbæque ad scamna sedenti
 Non intellecti pandit mysteria verbi
 Huc omnes, quotquot mirus sub pectore fervor
 Exagitat, coeunt diverso ex ordine cives,
 Usque à Patricio, qui largo abdomine tardus
 Sidonias merces, & tinctos murice pannos
 Ædibus in magnis venum proponit, ad illum
 Qui clausus conductæ angusto in limite cellæ
 Taurino corio soléis succurrit iniquis,
 Et tritas solido fulcit tibicine pelles
 Huc & quæ lapsos dextrâ jam computat annos,
 Plena Deo mulier, gressum molitur anilem;
 Illi clausa quidem jam dudum, obscurdunt auris
 Usque tamen venit auditum, capitatque reclinans
 Nequicquam patulo divina oracula rictu.
 Nec matrona deest oculos dejecta decoros,
 Nec quæ luminibus prima ad subsellia stantem
 Detinet obliquis lasciva sororecula fratrem.

Interea rostrum divinæ nuncius iræ
 Scandit evans, positisque in lævum dactylothecis,
 Ter glaucos huc atque illuc circumrotat orbes;
 Ter tussitque sereatque, & ter levat æthora versus
 Sudantes digitos: summisso murmure tandem
 Incipit, atque humiles imitatus voce fusurros,
 Tanquam aliquid Divi admotam garreret in aurem.
 Mox querulo gemitu, & singultibus Ilia pulsans
 Triste ululat, celeri nunc cursu verba fatigat,
 Nunc iterum tardos trahit in longum sermones.
 Scilicet usque adeò variis se accentibus offert,
 Totque simul reddit vocum discrimina, ut omnem
 Dixisses uno elamare è guttore cœtum,
 Jamque inflans buccas & pollice stans erecto
 Plenius ora rotat, jactisque ad sydera palmis
 Subsilit, & valido pulvinum concutit ictu:
 Nec mora, nec requies; Meretricem protinus alto
 Culmine Romanam turbat, penitusque nefandam
 Ex imâ vellit radice superstitionem.
 Cancellos, sanctosque choros, altaria, tædas,
 Diripit, atque ipsam pariter cum findone mitram,
 (Panniculos Antichristi de veste petitos.)
 Interea sudatque fremitque & pulpita quassat,
 Tanquam ageret, quod suadet agendum: nec minus
 ipsum

In *Carolus* distringit amaræ spicula linguae ;
 Illū etiam Papæ addictum, sedisque Latinæ
 Cultorem inclamat, pravisque in devia ferri
 Confiliis, prorsus divini luminis orbem.
 Sic Regem, & Procere obliquo crimine mordens
 Auritos palpat circum præcordia fratres.

Quis tamen ille fores pede concutit importuno ?
 Lictor adest, multusque simul post terga satellites.
 Quid nunc Auriculas, bone vir demittis inertes ?
 Possicum ne quære, gregem ne desere pastor :
 Quo fugis, Heroū fortissime ! .... non vacat inquit
 In cunctos libras bis denas solvere menses.
 Dixit, & elapsus fallaci protinus antro,
 Mortales visus medio in sermone reliquit.
 Diffugiunt fratres, &, pallida turba, sorores.
 Huc illuc sparsos (proh formidabile nomen !)
 Constabellus agit : nunc hos, nunc occupat illos
 A dextrâ lævæque, & chartis nomina mandat.
 Pars aurum numerat, meritis pars altera pœnas
 Persolvunt, clausi tenebris, & carcere cæco.

His concussa malis, gratos Fanatica cœtus
 Deseruit rabies ; atque indignata recessit ;
 Plebeiusque animi paulatim elanguit ardor.
 Seditio, modo quæ specie pietatis & umbrâ

Privatis vigit templis, in bella furentes
 Haud ultrà impellet populos ; nec jam amplius illos
 Defendet numerus, junctæque umbone phalanges.

Jac. Newton, Armig. è Coll. Trin.

Oxon. Socio-Commens.

*Excellenti in re Medicâ Admirabili Viro D. Tho.
 Sydenham, M.D. In Schedulam Monitoriam
 de Novæ Febris ingressu.*

O Qui capacem nobilis artifex
 Eludis Orcum ; quò tamen ibimus

Cuncti, quot humanæ Parentes

Et decimæ tulit ordo Lunæ ;

Præfens fugacem fislere Spiritum,

Præfens maligno tollere de toro

Mortale Corpus, & propinquum

Exequiis remove Morbum ;

Quem Nos honorem, quas statuas Tibi

Ponemus, O cui non alium parem

In arte Phœbus, se remoto,

Aut oriens videt aut recumbens ?

Quo Febris audax cunque movet pedem,

Te Mater omnis, Te lachrymabilis

Ac-

Accurrit Uxor, nè caducum

Orba virum puerósque ploret :

Seu Confluentes fortè timet notas

Decora Virgo; Tu faciem eripis

Periclitantem protegísque

Perniciem juvenum futuram

Atqui odit artes & Tua pocula

Hæres profusus, Quem simul extulit

Ad spem implicatus vel Febrili

Ignè Pater, vel Hydropis Unda;

Mirè paratam, Te Medico, Senex

Protelat Urnam, non fine gloriâ

Phœbi tuâque, qui fugâsti

Pollicitum sibi magna morbum

Sic Te scientem non faciunt Libri

Et Dogma pulchrum; sed Sapientiâ

Enata rebus, mensque facti

Experiens, animusque felix

Non Mille Plantæ & multa domi Vitra,

Ignesque Centum aut Hypothesis placens

Profunt Medenti vel Coercent

Sæva Luis mala, sæva Febris

Ni pectus adsit consilii potens;

Ni plena rugis Experientia

Ususque

Ususque naturam secutus,

Quid faceret moncant in aurem.

Hæc Praxis olim grande decus Sacræ

Adduxit Arti ; Sic Veterum stetit

Secura fama ; sic præivit

Hippocrates, meruitque Cælum.

At non eandem forte pari viam

Pressit *Galenus* ; Non *Arabes* Virum

Æquè sequuti ; non *Falernâ*

Usque madens *Paracelsus* urâ.

Primus relictæ Tu genium asseris

Fidemque normæ : En Diva Tibi Salus

Applaudit & ridens Juventus,

Vitaque non metuens Sepulchri,

Ex quo vagantem scripta manu Tuâ

Correxist Orbem Pagina nobilis :

Longum Illa Morbosus, Tibique

Perpetuum patefecit ævum.

Jam si qua restant, Eja frequentibus

Concede votis ; Nos Juvenilium

Vulgus Medentium, Nos avarâ

Quælibet excipiemus aure.

Fortè & futuro tempore quispiam

Poëta, Musis charior, ætheri

Te fidus addet, Te salubre

Sidus, & in Crisibus benignum.

Me destinantem talia Chymicæ

Curæ reposcunt: Me Medicus labor

Et Spes locatæ non vacare

Pieris patiuntur undis.

Ed. Hannes, A. M.

ex Æde Christi, Oxon.

Dioptrices

DIOPTRICES LAUS:

Ubi de { *Telescopio.*
Microscopio.
Conspicillis.
Vitro Ustorio.

Naturæ effætas vires, mundique senectam,
 Et longo labefacta situ jam sæcula, frustra
 Quid, Superi, querimur? reparans ecce omnia damna,
 Sanctior ars, nobis oculos, melioraque præbet
 Lumina; &, antiquâ vafri sine fraude Promethei,
 Arripit infontes cœli de fornice flammæ.
 Inde pias accende faces, nec pectore solo
 Accipe, Musa, deum; tibi namque accedere juxta
 Jam licet, æternosque oculis audacibus ignes,
 Et Phœbum perferre tuum; cupit ipse videri
 Jam propius; lætusque novi cultoris honore,
 Hactenus ignoti pandit mysteria Cœli.

Jamque mihi Parnassum ultra, Bifidumque cacumen
 Efferrî videor, subtusque relinquere terras.
 Scilicet hos, *Galilæe*, tibi debemus honores;
 Æthereas aperire domos, acieque sagaci

Astro-

Astrorum servare vices, sedesque Deorum, &
 Naturæ scrutari oculato arcana Cyandro.
 En totus miratur Atlas, quis nuncius illic
 Siderus secreta Poli rimetur, & ausit
 Post Pallenæos cœlum affectare triumphos
 Rursus, & arte novâ terras inferre Tonanti.
 Nec minus interea cœlestes Jupiter arces
 Securus teneat, dum se ipse *Satellite* crebro
 Undique Stipatum circumspicit, & simul omnes
 Nobiliore deos videt exultare coronâ
 Major quippe sibi, speculo monstrante, videtur
 Addita majestas; folio sublimior alto
 Ipse stupet fulmen dextrâ, sceptrumque sinistrâ
 Augeri, tumidâ confurgit Gorgone Pallas
 Sævius & major nova sidera terret Orion.
 Læta Venus patris Oceani jam despicit æquor;
 Seque juvat totam specula meliore videri;
 Et formam maculis, nævisque agnoscit in ipsis
 Illustrat sic terra Polum, dum tollit ad astra
 Mortales, miscetque deis, specularis Arundo.

Ut verò Æthereâ, sat se jactavit in Aulâ
 Ars mirata Deos, parili mortalia vitro
 Mox submissa videt, Mundique arcana minoris
 Tum quæ Parrhasii tabulas, doctasque Myronis

Effugère manus, nullo depicta labore.

Ante oculos subjecta jacent, mirisque figuris

Ingenti exiguas mentitur imaginè formas.

Interea Natura suos augescere foetus

Post partum fecunda suum miratur, & ipso

Gaudet Prodigio, lætòque errore triumphat.

Dumque suis adytis, & cæcâ nocte reclusos

Thesauros defixa stupet, nihil illa Colossos

Suspicit, in parvâ stat summa superbia prole.

E tenebris sic turba minor caput exerit, & se

Ostentat terris parvi plebecula Mundi.

Cernis ut averfis Parthorum more sagittis

Iratæ minitentur Apes, quâ sæviat Oestrum

Cuspide, vel Muscam tutetur quanta Proboscis.

Hoc speculo si fortè suam Formica figuram,

Magnaque robustis crescentia membra lacertis

Aspiciat, jam majus onus committere tergo

Audeat, & priscos iterum renovare labores

Myrmidonum, veterisque redit jam gloria gentis.

Hinc Pygmæa cohors aucto cum corpore sumat

Ingentes animos, & dignos Marte furores :

Jam truculenta novis incedat grandior armis,

Bistoniasque ad Bella grues, gentemque rebellem

Vindictâ stimulante vocet ; fremit æthere toto

Hostis & attonitum dat Strymonis unda fragorem.
 Nec tamen hæc credas artis ludibria, Vitro
 Ipfi etiam gaudentque fenes, dùm, nocte fugatâ,
 Luminibus, geminos duplicato fidere Soles
 Excipiunt, reducis solatia læta Juventæ.
 Stat speculo longævus honor, quo sacra vigorem
 Canities, ignesque novos miratur, ovatque
 Ipsa suas hyemes, senique perire tenebras,
 Emeritosque oculos fœcundâ luce nitentes
 Læta renascentis simulachra referre decoris.
 Ætatis vix sentit onus, viresque senili
 Frigore consumptas ; oculis pars maxima vitæ
 Solamenque sedet, quos cùm quasi morte labantes
 Ars firmat speculo, duplicis confinia vitæ
 Miscet, & Æsonios præstat fœlicius annos.
 Namque ubi torpescit lumen, senioque gravati
 Deficiunt oculi, segnis petit ipse latebras
 Spiritus, & mœstâ sese Caligine condit.
 Mox, Vitro faciente diem, novus emicat ardor,
 Visque animi rediviva suam festinat ad arcem,
 Edomitâque ætate nitet ; velut orbe recenti
 Ostentat renovata suos cùm Cynthia vultus.

Ast ubi mutatis imitari Protea formis
 Ars amat, Æthereos effingit callida soles,

Dum fovet in vitreâ conceptas Lampade flammæ.

Has Siculus mirâ arte senex jaculatus ab arce

Sicaniâ, totam miserando funere Classẽ

Consumpsit, *Marcelle*, tuam; furtiva remotas

Carpfit flamma rates, incensoque aëre toto

Fulgura sparferunt Crystalla inimica profundo.

Proximus Ætnæâ stupuit Vulcanus ab arce

Cæcas ire faces, rutilusque incanduit Æther,

Erubuitque suos, Phœbus non conscius ignes:

Ut vero Vitreâ vidit sua tela pharetrâ

Vibrari, speculoque jubar jam missile factum:

Miror, ait, Superi, quæ tanta potentia terris

Exuperat nostras quantumvis Æmula, flammæ!

Ecce novi soles, inclusaque lumina Vitro,

Accendunt Sículas nostris ardoribus oras!

Concipiunt Crystalla faces, gremioque nivali

Vel flammæ didicere pati, nec victa liquefcunt

Nativo stipata gelu, proprioque rigore;

Stat contra glacies nostri secura Caloris,

Augentque allectas innoxia frigora flammæ:

Ipse Vitro videor, quam nostro hoc *Æthere Major*.

Nic. Hobart, Armiger,

è Coll. Trin. Oxon.

CARMEN PINDARICUM

IN

Theatrum Sheldonianum.

Quousque linguas oculis litamus
Victimas tacentes?

Quousque defixi stupemus

Saxei saxa, plumbeique plumbum,

Tanquam nos vacuis parata conchis

Simulacra cælo dedolasset Artifex?

Vocales ecce lapides & trabes sonore

Ingratam humanis taciturnitatem

Cognatis exprobrant, *Dryas* quos *obstetræ*

Eduxit rupto frustra de robore, frustra

Deucalionæo mollibant numina jactu.

Eia quæ doctis Musica pulsibus

Tot malleorum suave concinentium

Agrestes cicurat sonos!

Cedant *Orphei* tandem miracula plestri,

Atque *Amphionæ* fides;

Ille feras olim sylvasque sequaces

Excivit & montes *vagos* :

Hic *Architecto* mœnia carmine

Stupenda *Thebis* addidit :

At ecce jam blando fragore

Ipsos murorum symphonia

Vates attonitos trahit :

At ecce *rueribus* profæ jacentem

Me me Poetam *extruit*,

Cui tantos liceat sonos

Confusæ faltem pro more imitarier Echûs.

I I.

At nullum eloquium nulla sonantium

Decora verborum *strues*,

Vastarum trabium non enarrabile textum

Æquabit, solidamve exprimet *harmoniam*.

En ut sublimi pensilis aere

Tenditur *campus* juga ponderosi

Sustinens plumbi, gravidumque sæto

Culmine montem !

O quam justa fides nectit *amantes*

Arbores, quondam solitas *procari*

Blando murmure, nutibusque blandis :

Connubio junctas stabili vis nulla revellet,

Divortiumque fera non facient sæcula.

En *audax* quanto machina nifu

Muros deferit hinc & hinc relictos,

Metumque subjectis *jocosum*

Salvis incutit usque & usque *tutis*!

Non illa planispherii *minacis*

Secura lapsum magis expavescit,

Firma quàm cœli camera arcuati

Æterni fornicis ruinam.

Tam stabilem jubet esse vastitatem

Ingenium *potentis* Architecti,

Quo nil *solidiusve latiusve*,

Quod molem ætheriam vi sustinet *Atlantea*,

Carcere quod veterum teneri

Orbiculorum nesciens

Augusti extendit latè pomœria cœli.

III.

Divina *Wrennus* heu diu mathemata

Vel *docto* nimium *pulvere* fordida

Evexit assurgens in altum,

Interque stellas *luce* donavit novâ

Stellis vel ipsis *invidenda*.

Illic Sydereo spectator in *Amphitheatro*

Vidit *ferarum* splendida prælia,

Iratisque coruscantes

Faucibus atque oculis *rogos*.

Illic *ferenarum pictis noctium scenis*

Vidit Planetas *præscios cœli mimos*

Humana *ludentes fata*,

Nunc ore *risus comico* futuros

Festivosque sales, atque hilares jocos,

Æthereis celebrare choreis,

Nunc *face lugubri radiisque pullis*

Et scelera & cædes nepotum

Fingere materiem cothurnis.

Tandem rependit *gratus hospes ætheris*

Spēctaculorum syderibus vices.

Mirantur *astra posse mortales manus*

Ditare terras æmulâ cœli domo.

Quin & *rivalem* lustrat amabilem,

Suamque cœlum deperiens *imaginem*,

Ut penitùs *speculo* fruatur

Jam *plures oculos & lumina plura* requirit.

IV.

Quamvis hianti subtrahat popello

Modesta frontem fabrica, sicut decet

Sacro pàrente procreatam *virginem*

Non *turbâ* genitam *promiscuâ* ;

Profanis subducat licet

Oculis plebis malè feriatz

Intemerandum vultûs eximii decus ;

Quale nec *Etruscâ* miratus victor in urbe

Negavit olim *Carolus*

Cuivis mortali fore fas *profestâ*

Luce videre ;

Non illa cœli tamen intuentis

Criticum lumen fugit ; ultro Solem

Lynceum vocat, astraque *curiosa*

Centum receptat fenestris.

Ingentis populi videt capaces

Pegmatum moles attonitus Sol,

Mundi *Supervisor supremus*,

Intérque varios undique miratur foros

Tam bellam ordinis *benignitatem*,

Dum nulla lucem pars queratur amissam,

Tristemque *pulla* lugeat Eclipsin.

Hic Sole melius quilibet vel ipso

Et cunctos vidisse potest, cunctisque videri.

V.

Celandum nihil est, nihil tegendum ;

Nullus hic error latebras requirit :

Perfecta surgit undiquaque moles,

Et merito duplicis gerit ornamenta coronæ:

Quanta debetur quotuplexque *Wrenno*

Laurea victori, fervatori civica,

Capitique decentior *Architecto*

Turrita Cybeles corona?

Devictam nimium diu

Oppressamque *suis* miserabilem *ruinis*

Tectonicen benignus

Artium civem reddidit urbi

Olim quæ rudibus dedit *vagisque*

Artibus urbem.

Longa nequicquam rabies *Gothorum*,

Quæ citò *Romanum* perdidit imperium,

Bello terebat usque *pervicaci*

Artem *vastoribus inimicam*.

Auxiliatrices frustra accessere catervæ,

Orbisque conspiravit dedecus in suum;

(Nam *subruendæ* pronus *Architecturæ*

Ubique totus orbis erat *Gothus*)

Aggessus hydram *Wrennus* immensam ruit,

Quamquam tenacis consuetudinis

Loricâ squammatam adamantinâ.

Æmula nec partem nodosa *Triumph*i,

Herculeæ ritu, clava sibi vendicat,

Hic

Hic *radio* totam *debili & pusillo*

Barbariem sternens, simul omnia monstra subegit

Quotquot fœcundo tulit *ignorantia* partu.

V I.

En multus altis hinc & inde muris

En *triumphales* ut resurgat arcus,

Intusque & extra nobiles columnæ,

Artis frequenter olim *abortientis*

(Ut mos *patriciis* malus *puellis*)

Proles *adultæ* matris *absoluta*!

Hæ tandem ingenio columnæ

Hæ tandem *docto* labori

Quamvis *Herculeo* statuunt *nil ultra*.

Prorepsit *instar arborum suarum*

Erecta terram deferens specusque,

Radices quibus egerat tenellas,

Mundi recentis *humilis Architectura*,

Quam suis *Aborigines* in antris

Facturam seris sevēre nepotibus *umbras*,

Et *pulchras* magis & magis *salubres*;

Paulatim *truncum* crevit in arduum,

Sed falce majorum severâ

Depressam bene *luxuriam* retro

Castigata coërcuit.

Hinc

Hinc crassa *densato robore* prævalens

Simul & *virili specie* decora

Dorici nodum capitis deorum

Templis supposuit, potens ferendis

Cum cœlo late immenso Diis universis.

VII.

Mox cultiores inter *Ionum* mores

Confita campis uberis *Asiæ*,

Ingenio sese *comem* populique folique

Accommodavit *obsequens* :

Scapo procera delicatiori

Surrexit altum *fœmineis* caput

Gaudens ornare *Volutis*.

At non *molliculæ* similis *mulierculæ*

Tenella formam coluit *imbecillam*,

Sed qualem decuit supponere vastis

Ephesii Tholis miraculi ;

Sed qualem decuit *viragini*

Operam *Dianæ* dare,

Quæ *compta* gaudet ducere nunc *choros*,

Mox & ferocem, *robori sacro fidens*,

Ferro cominus aggredi leonem.

Nondum supremum contigit formæ decus

Hospitem donec bene grata pulcram

Corin-

Corinthus effecisset pulcriorem.

Enata busto virginis *Corinthiæ*

(Quam mors *beatam* jussit esse *matrem*)

Perfectum æternâ redimivit *fronde* caput,

Quam nequeunt hyemes mille, nec ipsum

Mummie Laurûs *implacidum* ver

Decutere innumerâ sævius hyeme;

Superstes usque durat, & superstitem

Gaudet servare *Corinthus*.

O digna *floreo* columna *serta*

Quod tibi posteritas *composuit* bene!

Sic olim truncos formâ senioque verendos

Donarent veteres *alienæ* vere *juventæ*.

VIII.

Quo me Musa rapis? quid juvat avias

Artis obscuræ penetrare *sylvas*?

Quid implicatos inter arborum nexus

Et *Labyrinthæos* scopulorum anfractus,

Laboriosas vix movere pennas?

En quantus vacuo latè patet æquore campus,

Invitatque vagas spatiosus alas!

Non tantum *Alpææ* riguum benigno

Pisæ florentis nobile pratum

Fecisse quondam *nobilius* tuo

Digna-

Dignabere volatu ;

Cum juvenes oleâ frustra victrice superbos

(Ni tu connexam laureæ vatis tui

Frondem perenni vere donasses brevem)

Pindarico æternum jussisti vincere cantu.

En major patet undiquaque campus

Fertilis laudum, licet usque messëm

Carpas immensam, *crescet* in obviam

Premetque falcem, nesciâ domari

Superba gaudens copiâ.

Hinc fume paucos fume libens tibi

Quos spargas humilis ministra flores

Ante pedes magni *Sheldoni*.

Nam tu (quantumvis diligas audaciam)

Usque adeo nunquam credo eris improba,

Ut velis *capiti* verendo

Ambitiosa tuas stolidè circumdare nugas.

IX.

Nescit laureolas gestare ineptas

Ecclesiæ militantis *dux triumphalis*,

Cui sacras ambit sacra comas mitra,

Mitra splendorem quæ *capiti* suum

Debet acceptum, nec radiis nitet

Aureis tantum, nec istis

Luce quos dives pretiosiore

Gemma reflectit :

Lumen recondat sol licet benignum,
 Nubesque glomerentur minaces,
 Splendet *nativo* lumine fulgidus
Sheldonus, & æternum splendet
 Ecclesiæ vel *cadentis dux triumphalis*.

Furente bello mutuisque mundum
 Conquassante odiis revulsum iniquo,
 Immotus ille perstitit *futuræ*
 Fundare *pacis* artibus Theatrum.

Mox licet ipsa bonis pax *seva* minetur,
 Dum turpes animat fovetque sectas,
 (Ut solet calor excitare vernus
 Agmina *reptilium venenosorum*)

Quamquam *theatris* improba vel ipsis
Fanaticorum concio *mimos* agat,

Solitasque meditetur *tragædias* ;

Pergit *securus*, dubiosque cives

Vetat timere publicas *ruinas* :

Sic ingruente pluvîa, per imbres
 Erigit adversos subridens lumine blando

Sol arcuato pensile fornice, &

Luce depictum variâ *Theatrum* ;

Sic

Sic ille sacri pignore fœderis

Diluvii refluxum spondet non affore fatum.

X.

Quotcunque jactet dives iste *inanium*

Arcus opes liquidas colorum,

Sheldonii ut primum specto laquearia *cæli*,

Inops videtur, tunicamque amictus

More *mendici* variis pudendam

Interpolatis undiquaque pannis.

Quis Divûm *Stretere*, tuæ quis lumina dextræ

Indidit atque oculos? oculis quis munera visus

Ætherei? frustra murum tibi corpus opacum

Objicit & tenebris thesaurum obscurat *avaris*,

Tu reseras animæ gazas, tu pandis *acuto*

Abdita peniculo *infossæ penetralia* mentis.

Fœcundi soboles orientis artes

Occiduis cum sole plagis venère ferentes

Influxum lacemque parem;

Sed patriæ memores (arcano sceptra recessu

Cui placuit *secreta* coli, *regesque latentes*)

Se quoque subducunt, majestatemque recondunt

Velatam proprio lumine mysticam.

At nunc *retractæ* prodeunt, tandem *suos*

Ostendunt *pictæque* colores;

Tandem benignæ respiciunt procos

Et pleno intuitu beant ;

Quos nymphæ veluti fugaces

Dumorum in salebris toties latuere protervæ.

Sed tibi præcipuè tibi blandum renident

Artes, *Stretere*, faventes :

Una indignatur suffusa rubore Poësis,

Quod nequeat calamo hoc rudi

Referre dignas penicillo vices,

Pictoremque suum *merita* exornare *tabellâ*.

XI.

At ecce nasum perspicillo *putrem*

Armatus antiquarius senili

Vicina postquam millies & amplius

Cuncta lustravit monumenta *tardus*,

Laudavitque vice millies millenâ

Vultus dimidios, fractaque brachia,

Pedesque manco corpore *devios*,

Cognatasque suis ubique rugis

Rupti frequentes marmoris cicatrices,

Tandem vix oculo volante *raptim*

Percurrens vastæ *socors* miracula *molis*,

Romanos celebrat, merosque *Scauros*,

Pompeiosque crepat, *Cæsaresque*, divos

De-

Debita montosis penetrantes alstra theatris.

Quin tu requiris qui per arva nummos
 Urbis relliquias *pecuniosæ*,
 Mundum cui libuit subactum *aranti*
Lascivâ malè prodigalitate
Semente fulcos *aureâ* replere ;
 Fac digna tandem *messis* ut resurgat,
 Qualem *Romanus culta* per *oppida*
Retusus ensis *languit* metendo :
 Fac redeant ut opes *Neronianæ*,
 Theatra cernes digna *mimo Casare* :
 Theatra cernes ipso *Jove* digna tragædo.

XII.

Aurifero quicquid *Pactolus* fonte reclusit,
 Volvebat flavo quicquid in amne *Tagus*,
 Quotquot *Erythreo* desumpsit ab æquore gemmas
 Urinator *Arabs* vel *Indus*,
 Æstu secundo prona *Romano* tulit
 Fortuna fisco *locuplete inundans*
 Urbem *diluvio* suam.
 Lympha per vicos pretiosa plenos
Reciprocante devoluta *fluctu*
 Huc illuc variè rotata gyros
 Ludebat *Euripi* vagos,

Ultraque semper progredi recusans

Fida permanfit *glomerata* noto.

Gurgite Romæ.

Frustrâ *liquatas* turba *cataractis*

Prodiga *disruptis præcipitavit* opes ;

Innumeras frustra quisque *reconditas*

Corrupit imbre *gemmeo* puellas

Pauperie Jovis irrifâ, qui *miser unicam*

Contempto Danaen redemit auro.

Frustrâ bibebat unionum *pocula*,

Quorum guttula quælibet vel ipsi

Invidenda *Tago ditior* occidit ;

Frustra *perdendas* Oceano truci

Opposuit *Romanus* opes, recessit

Oceanus, *vicfoque* novas dedit æquore terras.

Post tot *prælia Roma contumacem*

Tandem non potuit *domare cœsum* ;

Arte fatigatâ luxuque *exhâusto*

Languida succubuit, victam se fassâ, libido.

XIII.

Natura mater filiis *Britannis*

(Ut solent *primogenitis* parentes)

Largita fertiles benigna *fundos*,

Lautis *quietos* prædiis beavit.

Natu minores quos opimiore
 Ditare nequiiit hæreditate,
 Labore multo *sedulos* coëgit
 Pecuniarum *summulas* relictarum
 Undique redactis auctitare nummis.

Hinc rivum *geminâ* quem fundit America *mammâ*
 Oceanum victor qui premit *aureus*,
Arentes *Genuæ* montes *Batavæque* plaudes
 Totum *bibaces* penitus exhauriunt :
 Ad nos si *revomat* forte aliquantulum
 Turpis avaritiæ *crapula* Belgicæ,
Luxus hoc noster cupidè resorbet,
 Resorbet atque iterum *vomit*.

Quantillum istius tandem *aliquantuli*
Purgatur usus sepositum in sacros ?
 Ecclesiæ tamen hoc *quantillum*
 Heu *quantiam invidiam* movet ?
 Hoc excitavit nuperos *sicarios*,
Veste queis matrem spoliassè pulchrâ
 Explere nequiiit impium furorem ;
 Quin proles atavis *digna* ferocibus
 Antiquâ *Britonum* barbarie truces
 Corpus parentis *ense penicillo*

Concisum horrendis scædarunt undique *monstris*.

XIV.

Hanc rex misertus (sanguinem ut decebat

Martyris coronati superstitem

Qui pius exhaustam numerofo vulnere cernens

Cruore donavit fuo)

Hanc rex sororem, filiam, parentem,

Ut poffet falvam tandem, *Sheldone*, videre,

Commifit fidei tuæ.

Tu *lene* plagis balfamum cruentis

Instillas *placidâ* benignus arte ;

Tu nudam *modeste* decoro

Cingis amictu.

Dilectos matri natos matremque diligentes

Foves alumnos *Oxonii* tuæ,

Qui poffint tantis olim fuccedere curis.

His ne voluptas *innocens* feveris

Ludusque defuerit *honestus*,

Theatra condis, effufosque

Pergis fuppeditare fumptus.

Laffantur numeri, citharæque *fatigatæ*

Deficiunt toti non aufæ accedere fumma :

Excrefcit ufque vafra, limitemque

Dedignata pati fe comprobât *infinitæ*

Natam *legitimam* magnificentiæ.

Nos molem interea turba *Scholastica*

Latè coruscantem stupentes,

Clamamus *Logicæ* fidem

Montemque (spectemus licèt)

Vix abjungimus *aureum chimeris*.

XV.

Augere impensæ quemvis *miracula* tantæ

Quis potuisse putet?

Augere docti potuit imperii

Doctissimus vicarius,

Sheldono Fellus meritò secundus & soli.

Hic dum *benignâ* comis *æquitate*

Salariorum munus administrat,

Additque *vultus* pensionibus *bonos*,

Mox *efficaci* languidos præsentia

Suscitat fabros & urget,

Ingeminat pariter *nummosque diesque laboresque*.

Hinc *arcta* quoties ratio supputantium

Minas & *hebdomadas* ponit,

Opus reclamât, & sibi credi postulat

Talenta dum refert & annos :

Opus reclamât, atque inæstimabiles

Implere *Felli* calculum jubet *curas*.

O dignus astris *igneus* animi vigor !

O digna

O digna sole, digna *rruali* industriâ,
 Qui sese *officio* jactat sublimis *eodem*,
 Dum circum assiduus cursum rotat indefessum;
 Nec mundum torpere finit, sed luce jacentem
 Excitat, & solitos mandat renovare labores!
 Evigilat pecus omne solo, lætæque volucres
 Aëra *cessantem* pennis & voce laceffunt.
 Mox & nocturnis paulatim emerfa *sepulchris*
 Gens hominum *interrupta* capefflit munia vitæ.
 Nec gravis indulget terreno gleba *veterno*,
 Sed sua *netrices* producunt *stamina* plantæ.
 Ille instat radiisque minax castigat inertes
 Acribus increpitans, gnavos reficitque fovetque.
 Continuo immensæ refferatur janua *gazæ*,
 Fiscum aperit quæstor, lucisque *diaria* solvens
 Splendidus *ætherio* sudores *pensitat* auro.

XVI.

Nunc primum ars didicit Theatra *blando*
Lenis ingenio struere *innocentia*,
 Quo natura modo solet
Edificare animalia.
 Olim sonabant vinculis fodinæ,
 Quæ fervulorum gregibus, indidit victo
Romanus insolens victor.

Lassabant raucam miseri ploratibus *Echon*,

Disrupta validis marmora querimoniis

Prævenere manus gementium.

Astabat gravis inspector vel ipsis

Durior *saxis*, operi negatos

Terga super numerans cunctos vigil ictibus ictus.

Multos ruinæ, cæteros longus labor

Oppreffit urgens, omnis emerfit lapis

Tunc *sepulchralis*, nec *maculis* tantum suis

Insons erubuit, respersus sanguine *Ophites*.

Sic cæde multâ cædibus crevit locus,

Et *tenerum in cunis* didicit *scævire* Theatrum.

Moles avorum quam bene *degener*

Exosa labem nascitur crudelium?

Huic ipsa facili *saxa mitescunt* indole,

Sumuntque jussas ocyus figuras,

Quam quæ reflexus vidit Deucalion viros.

Mox eadem bello durata ætatis *amico*

Vel firmitate provocabunt marmora

Quæ dudum cultu gaudent superasse decoro.

XVII.

Cedere se natura libens fatetur,

Victtricemque ferens cervice superbior artem

Augusto nitet ornatu, & *captiva triumphat*.

Artis trophæis artium pugnaculum

Quam cingi placidum decet?

Hic non ursa gemet, non leo rugiet,

Nec *scæviorum* paria gladiatorum

Concurrent impete *bruto*.

Pectoris humani *caveâ* exagitare latentes

Pugnaci ingenio ludus erit *feras*:

Has periment multâ cinctas *indagine* risus

Acuta jocorum *spicula*.

Plausum terra dabit, dabit æther;

Plausum beato cincta cælituum choro

Maria Sheldone dabit,

Qui sanctus istas expulit templo *feras*,

Turpesque deduxit bestias

Alio necandas; noluit puerperam

Æternum *stabulo* jacere virginem,

Quo toties vitii commotum *stercus* oleret.

Quis nunc profano queritur impendi loco

Sacras divitias? quis invidet

Bonis dicatam literis malus domum,

Et *templa* secum *templa* mussat improbus?

Non ille templum saxa qui cumulat facit

Sed qui *sacra* facit: *templum Sheldone* dedisti.

Quis tantis tibi pro meritis, quis digna rependet
Munera?

Quodcunque valeant *pauperes* Musæ dabunt,
Quas infelices veluti *Caryatidas*
Oppressit ætas *barbaris* gementes
Substructionibus rudis.

His tu Theatra condis, & choros jubes
Permistis *hilares* ducere gratiis.

Mox docto *rediment* labore lusus,

Styloque multum sedulæ sacram tibi

Exculpent *solidae* statuam de *marmore* famæ,

Quæ sueta monstris fabulisque, *verum*

Ut vidit hic *miraculum*

Obstupuit, saxoque stetit mutata rigenti.

Erecta vultus effigiem tui

Dignam syderibus, tollit in æthera.

Angustam nimium terra crepidinem

Præstabit statuæ immensæ, vix fatis capacem

Curvatum toto cælum dabit æthere concham.

Ridere *nanos* fas erit *Colossos*,

Pygmæumque Rhodi tumentem.

Hanc juxta positus si modo *Alexander* staret,

Integro cælatus *Atbo montosus*,

Magnum

Magnum puderet tantulo nomen dari

Pumilioni.

Talia nequicquam devictâ mole superba

Simulacra tradent posterî silentio;

Aut *meritis* veluti *China* suum *Fe*

Curtabunt monosyllabis.

Posthac *Sheldoniâ* *sacratam* in imagine famam

Insonti solam cultu venerabitur orbis;

Nec cædent jumenta homines invita litantes,

Sed *facient linguisque* suis atque *auribus* ultro.

XIX.

Non ego si cunctas mihi gens humana dedisset

Quotquot habet linguas, totidem resonantia miris

Ora modis, possem dignè celebrare canendo

Sheldonum vel *dimidium*.

Non *Latii* vates, non quos sua Musa rotundo

Ore loqui docuit cives, bellique tumultus

Et pelagi, nimbosque æquare & fulmina verbis

Sufficient *Græci*:

Non vel *Sheldonii* quamvis de marmore præli

Viribus acceptis *Antæi* more resurgunt.

Hoc unum æternis fata invidère figuris,

Quæ *solum* nequeunt dignè expressisse Patronum.

Cætera prona fluunt facili cessura labori.

Quic-

Quicquid *Niliacæ* signarunt numina chartæ,
Pergama membranis quicquid pinxere repertis,
 Quicquid *Arabs*, *Indus*ve, vel ultima regio *Serum*
 Doctrinæ cumulo superaddidit *Europææ*,
 Aut periit dudum, aut tenebris damnatur *iniquis*.
Tam scripsisse parum est.

At vos *Oxonii* proles doctissima matris
 Edite perpetuis mansura volumina sæclis,
Sheldoniis mandanda typis, nostroque relicto
 Mox immensum orbis latè impletura *theatrum*.
 Nec manca ingenii plorans monumenta *fugacis*
 Posteritas pulchras colet *indignata* ruinas;
 Æternà vos fama manet veneranda *juventâ*:

XX.

Quid faciam? lasso novus incumbit labor,]
 Aliena laudum venit venit *acies*,
 Musamque laceffit *anbelam*;
 Agnosco longè vexilla nitentia,
Howardianæ signa quis nescit domûs;
 Quæ sola laudum sola titulorum valet
 Tantas alere copias,
Floddeniis victrix quantas delevit in agris,
 Cum rueret pelago *Scoticus* cruor, & fremebundum
 (Sic *victor* saltem) torrente retunderet æquor.
Gaudet

Gaudet *feroces* impete vivido

Stirps generosa domare ;

Oppressos eadem *letior* erigit ;

Nec feris licuisse finit vel annis

Dum pereunt, veteres perdere semideos simul.

Perire dixi ? funera lacrymis

Prosequimur *stolidis vana superstitem*.

Scilicet anguineos circumvoluntur in orbes,

Extremæque animam caudæ de torque *resugunt*.

Nos nos *interimunt* interire nescii ;

Iratisque licet *spicula* faucibus

Tetrumque demserit *venenum*

Aut fortuna favens, aut melior Deus ;

At *letos aureo pecti* dum circuant tractu,

Amplexibusque blandientibus mulcent,

Ignaros sensum lambendo depascuntur.

XXI.

Ipsam *parentem* progenies fera

Annosum tempus *teneros* quod procreat annos

Mox *recipit* patulo fugientes oris *asilo*,

Ipsam *parentem* progenies fera

Anguem (qui veteris *rueribus Chai*

Coævus orbem prodiens cinxit novum

Flexilis & variis metitur *secula spiris*)

Ipsam

Ipsū vipereo soboles furore
Parricidis usque lancinavit morfibus,
Donec vulneribus hinc & hinc fatiscens
Cicatricosam pudibundus abderet caudam,
Ultimasque retro pariter sepeliret ætates.

At postquam jubar aureum
Splendidæ refulsit munificentiae,
Qua sepulchretis penitus sepultis
Donavit Heros Illustrissimus lucem
Syds Arundelæ benignum;
Resuscitato prorepens vigore
Emicuit validusque vividusque.
Deterso nitidus situ,
Stellatus squamis terga micantibus
 (Qualibus astringeros ingens completitur orbes
Cæli Sydereus Draco)

Antiquitati pandit lumen obscuræ,
Tenebrasque demit Historiæ;
Majoribusque posterisque partitur
Largus influxum bifidum, vetatque
Illis præteritum deesse, vel his futurum.
Tantum veneno non potuit saluari
Serpentiformis Epidaurius deus;
Unum iste mortalem brevi

Restituit vitæ, *Virbios* hic anguis

Innumeros resuscitat,

Quos nec *Jovis* ira nec ignes,

Quos non *ipse* suo poterit consumere dente.

XXII.

Emergunt latebris marmora squallidis,

Et Græcos simul explicant honores,

Quos tellus ingesta diu *graviorque* premebat

Barbaries superincumbens.

Confurgunt *iterum victores Pancratiaſta,*

Quondam *decoro* pulvere fordidi,

Nunc *turpem* excutiunt ſitum,

Antiquosque palam gaudent monſtrare triumphos.

Plus *Aſiarchis*, plus dedit omnibus

Heros tibi, *Smyrna*, *Britannus*.

Donârunt illi morituris præmia fruſtra .

Civibus, ipſa ſuis olim tumultanda ſepulchris.

Æternùm hic monumenta jubet durare, viroſque

Reſuſcitata vivere memoriâ.

Rurſum Cecropiis oritur gens *Attica* glebis,

Indigenasque iterum terra parit ſuos.

Reductus Orco cernitur *Theſeus* novo,

Divoſque ſecum ducit, & *Superos* facit.

Renata patrem tota cœlituum cohors

Salutat *Howardum Jovem.*

Sed tantos inter quos sibi *posteror*

Afcivit ultro, clarior emicat

Henricus genuinus hæres,

Sublimis columen domûs.

Hic major titulis altior omnibus

Infurgit nudus honoribus.

Hic eruditâ liberalitate

Virtutis monumenta sua, monumenta vetustæ

Sacra Academix,

Contulit Angliacis sapiens largitor Athenis.

XXIII.

Cingunt Theatrum quàm bene splendidum

Obscura fufci rudera marmoris !

Antiquitatis umbra quam juvat facræ

Novisque lucem nube vicinâ novam

Structuris addit amica !

Fragmina sic veterum scientiarum,

Sic fœda, putris, verminosa moles

Nutantem infido quam posuit solo

Festinante manu temerarius & malè laxâ

Compage caducam

Stagyræ alumnus, æde naturam suâ

(Inepta fortem sicut Alciden Tyros)

Vincire gestiens Deam;

Hæc ipsa moles irreparabili

Dudum collapsa ruinâ,

Quam *futiles* scholastici laborant

Instaurare iterum *validumque* inducere tectum

Araneosis hinc & inde telis,

Hæc ipsa moles adjicit *nitorem*

Operi stupendo, cui *sacrâ* posuit manu

Fundamenta novo *benignus*

Carolides, manibusque dedit consurgere doctis.

Fervet opus; satagunt pariter juvenesque senesque

Et *generosa cohors* & *non ignobile vulgus*.

Hortatrix natura viris, seque ipsa videndam

Exhibet, & cunctis quæsitam sedula terris

Materiam confert; jam sydera——

XXIV.

Mens mihi quid restas? tibi nempe minatur amicus

Jamdudum *Icarium Venusinus* in æquora lapsum.

Dum *cereis* audax vel *ignito* cupis

Vicina Soli *Pindarum* sequi pennis.

Hoc ille *tutos* sæculi vates fui

Hoc monitos voluit *salvis* quibus esse licebat :

Nos *certum* manet exitium, nos undique

Expectat casus ruituros.

Eligere fatum liceat, evitare non licet:

Obsedere vias *latrones Grammaticastri*

Quotquot *frequentes* conterunt vatum greges.

Illic feroces *Critice Procrusteâ*

Heu docti nimium versus torquere misellos,

Nunc *tensos* immane pedes producere gaudent,

Nunc *sauciatis* amputare syllabis,

Cum gemitu nequicquam *animam* sensu expirante :

At forte *servum* si quis exofus *lutum*

Aliena liber abominetur vestigia,

Impediunt vario turbatos objice *campos*,

Quos voluit latè *faciles* natura patere :

Sed ars molestas *sibimet* objecit moras,

Sevitque spinas *sponte* *fecundas* nimis.

Has tranfilire gestit, has perrumpere

Genuina naturæ filia

Pindaris offensæ vindex *animosa* parentis.

Has legis expers *impetu* *ruens* vago

Securior per *avia*, per *invia* pede curro *volante*.

Corb. Owen, ex Æde Christi.

P I S C A T I O.

A D

Reverendissimum in Christo Patrem
 GILBERTUM, *Archiepisc. Cantuariensem.*

HAmigeræ insidias Artis, celataque parvo
 Æra cibo canimus, quæ torto pendula filo

Astutus tremulâ Piscator arundine jactat,

Donec inescatam calami curvamine prædam

Ducat, & in ficcâ salientem exponat arenâ.

Alme fave, *Præsul*, vati, si forte vacabit

Ingentem ad nostras animum demittere nugas.

Namque & Te, vani non semper nuncia, fama

Justitium quondam sacrorum, indictaque Clero

Otia fluminibus narrat donâsse propinquis.

Temporaque adgemuisset viris cum sæva vetarent,

Solivagum justas ripis jactâsse querelas,

Et gravia ad consulta gregem admisisset silentium:

At nimis (heu!) justæ in ripis periere querelæ,

Et frustra consulta gregi patuere silenti.

Ah, quoties *Carolus, Carolus*, juncosa sonabant

K

Lit.

Littora, dum liquidâ saliit tibi suber in undâ,
Prædaquæ suspectos cautè deglutiit Hamos !

Ah quoties nullis tutò credenda tabellis,
Fluminibus mandata dabas, quæ nosceret Exul
Augustus, si quâ mundi regione latentem
Inveniant, ipsa Oceano dum mista vagantur,
Spem, reditùs solo contentum pascere voto !

Felix O, (primos sacrorum imitate magistros,)
Prælusit cui Canna Pedito ; qui doctus utrumque
Æquali rexissè manu, successibus æquis
In Cathedram notas Piscanti adduxeris Artes !

Et nos, (assiduis cum lassis fortè licebit
Officiis,) paucas calamo concedimus horas,
Aufonæ ad ripas ; ubi Musas voce cientes,
Te (venerande *Pater*) canimus, votisque vocamus,
Et captare homines capto de Pisce docemur.
Poscimus inde fidem dictis ; veniámque rogamus,
Si varias inter populantùm flumina fraudes,
Quæ vati magè nota, magè est laudata voluptas.
Nam mihi, nec lento contextæ vimine nassæ,
Introitu illectos facili remeare natantes
Quæ prohibent, Orcique aditus imitantur avari ;
Nexave nodoso cohibentia compede pisces
Lina placent : nimis ista rudis crassæque Minervæ
Solos

Solos arma juvent, quos Lutræ more palustris,
 Dura fames adigit victum quæsisse rapinâ.
 Nobis, quos nitido nascentes Delius astro
 Respexit, genitifque suas simul indidit artes,
 Ingenium quæstu prius est; deceptâque præda
 Direptâ potior: dapibus quin ipsa saporem
 Captitiis doctæ præbet solertia dextræ.
 Sic Phœbum, Truttâ quondam percæve voraci
 Cænantem, memorare juvat, quos ipsa labores
 Fecerit; & quantâ steterit victoria luctâ.
 Quin vati ipse suos celebranti carmine lusus,
 Propterea haud invitus adest, & sufficit ultrò
 Cantanti numeros: & vos, Heliconia turba,
 Vestra datis facilem narranti gaudia versum.
 Namque & vos, ripis olim Permessidos undæ
 Aonides, (Phœbo, ut referunt, comitante) sorores,
 Inflexas curvâstis acus; calamóque reducto,
 Ad cava captivum traxistis littora piscem.
 Primus at eximix sterilis successibus ortus
 Artis erat; sicut majorum semina rerum
 Esse solent semper mediocria. Nec tamen ipsa
 (Si faveat modo docta cohors) despecta sagaci
 Eruere è tenebris metuam primordia versu.

Calliope stipata choro dum casta fororum

Fabellis ludisque vacans, in littore opaco
 Forte Aganippeas latè spatatur ad undas,
 (Quà procul à scatebrâ collectis fluctibus auctus
 Volvitur, & lymphis fabulosas versat arenas
 Qui modò fons dictus, jam fluminis ambit honores ;)
 Certatim mutum fertur vidisse natantùm
 Lascivire gregem, & vermes captare minutos,
 Siquos aut cæcis conclavibus egerit amnis,
 Aut notus, aut pluvia, aut vis quælibet excutit Alnis.
 Viderat : & "*Vestrâ poteritis forsitan, inquit,*
"Credulitate capi : non cautè examinat escas
"Esuriens stomachus. Mox vimen fronde salignum
 Nudat, & educam capitis velamine spinam
 Curvat in effigiem reparantis cornua Lunæ ;
 Æraque dilectis dapibus fallacia velat.
 Deinde (suis recolens olim periisse capillis
 Cœlicolas, hominesque) "*Istis, ni fallimur, addit,*
"Tertia debetur liquidi victoria regni.
 Dixerat : & summis depexas vertice torquet
 Pectinis Exuvias digitis ; virgæque ligatis
 Extremæ, tandem celatum accommodat hamum :
 Atque bolum nitidas lethalem mittit in undas.
 Mira cano & solis forsan credenda Poëtis.
 Nam, simul ac fluvio Musæ maduere capilli,

Ambrosiis diffusa comis spiramina aduncam
 Inficiunt spinam ; medicatâque tingitur esca.
 Protinus assultat patulo gens squamea rictu,
 Ambitiosa capi : at præreptâ proximus ossa
 Pisciculus focios fraudat, potiturque rapinâ
 Sollicitè, inque gulam fugiens deglutit hiantem.
 Funestos sentit ducentem virgo triumphos,
 Inflexumque levi vimen cum verbere torquens,
 Mox cæco rictus lætanti perforat ictu,
 Inque virescentes protractum projicit herbas.
 Præda minuta fuit (digiti mensura) sed illi
 Picta latus lorica tegit : nam suave rubenti
 Tingitur argentum minio, cui bractea sparsim
 Mistâ coruscanti squamas interlinit auro.
 Accurrunt : Artemque simul, Piscemque sororès
 Mirantur, laudantque : pares dum Musa relictis
 Instruit insidias, & eandem porrigit offam.
 Fortè sed ut curvum plebis globus obsidet hamum,
 Unus adest Procerum ; cui turba amota ruenti
 Terga dat, & fugiens intactas deserit escas.
 Objectas vorat ille dapes, tenuique cruentus
 Vulnere, porrectâ fontis sibi pondera pinnâ
 Addit, & obnixus producto elabitur ære.

Ut vidit, (namque adfuerat) Latonia proles,

"Parce, ait, imparibus certamen inaniter armis

"Protrahere ulterius, Dictæi nata Tonantis.

"Rem permitte mihi : nisi me mea carmina fallant,

"Faxo ego, ut ille breves agat, improbus ille, triumphos;

Et calamo calamum solers immittit iniquum,

Ære extrema ligans, quâ se minor inserit, ora ;

Et lentum in summâ configit arundine vimen.

Penniger assiterat Sonipes : fetasque roganti

Præbuit : has docto versatas pollice, Phœbus

Torquet, & inter se complexibus implicat arctis :

Funiculósque breves tereti coalescere nodo

Cogit ; & in summo fluitantem vimine nectit

Lineam, ut exæquet mensuram pendula Cannæ.

Dein netum appendit Chalybem, quem flumine & igni

Imbutum, & lentè rigidum, lunabat in orbem

Dimidium forceps, armabat acumine lima,

Extabátque tenax diffisso lingua metallo.

Mox funestum epulis mendacibus induit hamum,

Et juxtâ adnectit terebrati pondera plumbi,

Mersus ut intactas ad fundum deferat escas.

Quâque falix summis porrecta supernatat undis,

Et densâ latebras offundit piscibus umbrâ ;

Quâque subit rapido labefactum gurgite littus

Amnis, & in sese refluus decircinat æquor ;

Obreptat pronus ripæ lapsuque silenti
 Ex inclinato pendentem vimine ofellam
 In liquidas demittit aquas : virgæque tremore
 Versatum, vivos imitatur reptile motus.
 Securi fraudum, lethalia edulia captant
 Amnigenæ ; cupidóque petens sua fata palato,
 Imminet, & sequitur mersum grex squameus hamum.

Delius, ut turmis obsessas percipit escas,
 “ *Sistite, blanda cohors ; perituris non opus isto est*
 “ *Impete*, ait ridens ; *hæc sævæ filia sorores*
 “ *Nērunt, inque levi immitis latet Atropos offa :*

Et simul objectos retrahit captantibus unco
 Ære cibos ; donec fugitivis acrius instans
 Piscis edax dapibus, chalybem simul abdedit ore.
 O sævam ventris rabiem ! Sic deperit orbis
 Quis perit ; & Parca in conditâ quæritur escâ.

Nutat, & indicium sinuamine præbet arundo ;
 Setæque multiplices describit in æquore gyros,
 Ut primum tectum descendit in ilia ferrum.
 Nec mora : in obliquum detorto vimine, Phœbus
 Falcato læsum configit acumine piscem.

Ille, jecur sævo violatum ut vulnere sentit,
 Mille dolos versat. Nunc, toto pondere nixus,
 Nunc recto, nunc obliquo, se gurgite librans ;

Ancipitesque simul ducens hinc, inde choreas,
 Excutere abrupto conatur viscere pestem.
 Sæpè cavos ripæ tentat penetrare recessus,
 Funiculúmque trucem contortæ interplicat ulvæ:
 Sæpè petit fundum; de fundo ad summa repentè
 (Ocius emissâ Parthi post terga sagittâ,)
 Surgit, deciduusque gravat pendentia fila,
 Et simul adductâ tentat discindere caudâ.
 Scilicet ingentem vetat indignatio piscem,
 Tradere tantillis immania membra catenis !

Phœbus, ut ancipitis pendet fortuna palæstræ,
 Motibus intentus, similes in pectore cudit
 Ipse dolos; varias ut destruat artibus artes.
 Conantique fugam decies, deciesque retracto,
 Nunc refricat crudum repetito verbere vulnus,
 Nunc iram obsequio frangit, mulcetque furentem;
 Et libertatem laxatâ ostentat habenâ.
 Mox, ubi permissis lascivit in æquore gyris,
 Plus æquo audacem veniâ, & nil tale timentem,
 Adducto revocat loro, cogitque profundum
 Permutare vadis, propiusque assuescere cœlo.
 Utque emergenti decrescunt pondera, tractim
 Gurgite nunc prono, adverso flumine nunc ductum
 Aëriis suffocat aquis, dum (ventre gravato,

Utris

Utris more jacens summis refupinus in undis,)
 Pendet iners gracili tandem de vimine moles ;
 Inque cavam sequitur nullo luctamine ripam.

Ipse suam victor prædam miratur, & acri
 Intuitu in patulâ monstrum metitur arenâ,
 Confossum ut trucibus quondam Pythona sagittis.
 Et fortè oblongus, cui fecit barbula nomen,
 Mullus erat ; quo non est piscis cautior alter,
 Aut cui majoris confixo gloria luctæ
 Debetur : sic ille dolis, sic viribus urget
 Piscantem, exhauritque omnes versatilis artes.

Successu hoc, Latonigenæ conamina crescunt,
 Quæ sibi fatidicus spondet fore prospera vates.
 Mox alias invisit aquas ; quas torquet Enipeus
 Turgidus, Apidanusque senex ; & (notus amore
 Antiquo) Peneus, sævæ incunabula Daphnes :
 Quasque suos fundit Ladon ; quasque Ipse, bubulcus
 Amphrysi quondam lenes potaverat undas :
 Et ripam signis decorat victricibus omnem,
 Dum manet in quovis captorum cortice Imago
 Sculpta, simulque suo cum cortice crescit Imago.
 Fiscellamque levem redeunti sæpè gravabat
 Tyroni acceptus capitatus Gobio lusus ;
 Et Rutili pariter molles, Apuæque fugaces ;

Spineaque objectans tractanti tergora Perca ;
 Atque levis summis volitans Alburnus in undis,
 Lacceaque, incepto Gallos imitata feroci,
 Sed primos cedens toleranti ignava furores ;
 Tuque (suem rostro referens, quo glarea ab imo
 Vertitur, unde pari nomen fortiris ab usu,)
 Mole minor, gustu qui vincis Porcule, Percam.
 Sæpè Abramis, brevis in latum cui panditur alvus ;
 Carpaque turgidulâ cœnis gratissima linguâ ;
 Nec non Pæctoli fulvo perfusa metallo
 Tinca, (Machaoniis morbos cui pellere succis,
 Vulneraque affrictu dederat sanare salubri
 Ipse olim, & "*nulli vivas violata natantùm,*
 "*Dixerat, ut nostris accedas integra mensis ;*)
 Gratum humeros curvabat onus, neque cætera deerant
 Præmia, quæ duro constantia missa labori
 Exigeret. Quoties te musca imitata fefellit,
 Trutta sagax ; quæ (multiplici variata colore,
 Et rutilâ flavas distincta aspergine costas)
 Das duplices Epulas ; oculis prius, inde Palato ?
 Te, quoque, cui rictus armant dumecta patentes,
 Fluviorum Phalaris ; cui natio tota natatrix
 Præda fit, inque avidâ turmatim conditur alvo,
 Prodidit objectus celato Gobius hamo.

Quinetiam (audaci usque adeò fortuna labori
 Faverat) ingenti nonnunquam pondere pressit
 Salmo latus; qui præcipiti natat obvius amni,
 Objectasque super moles, præruptaque saxa,
 (Post capiti admotam celeri sinuamine caudam)
 Diducto sese pernix jaculatur ab arcu.
 Irrita sin prorsus reddant conamina soles,
 Immodicive imbres, vel utrisque inimicior Eurus;
 Omnibus exercet virtutem Casibus æquam,
 Ipsaque in eximium cedit patientia fructum.

Hæc mihi, (dum tacitas *Aufonæ* solus ad undas
 Obductum globulis jacto fallacibus hamum,
 Pennigeram satagens calamo suspendere plebem,
 Et desolatos indignor retibus amnes,
 Rara quod accurrat projecto fursure præda,)
 Ut tardo ingratas successu falleret horas,
 Tradidit ipse Pater vaturn: Citharâque recedens
 Hoc pariter tactâ cecinit modulabile Carmen.

Nimis beatus Ille, qui tremulam manu

Arundinem scitâ regit:

Epulisque gentes fascians aquatiles,

Riâu fugaces protrahit!

Huic læta puris corda turgent gaudiis,

Quæ nullus offuscat dolor.

Aulæ

Aulæ palæstram cautus ancipitem fugit,

Dubiamque honoris aleam.

Non ille avaris invidet pericula

Curasque quæis constant opes.

Nec jurgiosi litibus mistus fori,

Terit Advocati limina.

Nec æstuosum mercibus metuit mare,

Reditusque pensat flatibus.

Mulcet quietum lene murmur fluminis,

Dum bellicus tonat fragor :

Seseque mutos inter oblectat greges,

Cum perstrepat rixis Domus.

Aurora vixdum conjugis liquit torum,

Suum impiger cum deserit ;

Cyathoque guttur lætus epoto lavans,

Et arma cinctus congrua,

Sudo, ferenoque æthere, ingreditur viam,

Sereniori pectore.

Pedes deinde Thamesin, aut Trentam petens,

Ut Piscibus fruatur dolos,

Avium sonoro pipilantùm gutture

Oblectat aures voculis :

Avidâque amœnos nare captat halitus,

Aurora quos Floræ rapit.

Simul & novali exercito salutifer

Hauritur exudans vapor,

Suspensa fulco dum arva calcat impari,

Pedibus Iambos metiens.

Laboriosæ femitæ interea moras

Gratis levat spectaculis.

Vallesque, montesque, rigido & cacumine

Saxa aspicit minantia :

Sylvasque, fontesque, viridique pascuo

Pecora aspicit vagantia.

Hinc, quassa currit bucula ad mulctralia,

Stillante nectar ubere :

Memorque blandis postulat mugitibus

Vicariam proli manum.

Et inde, inermi fronte molliculus ferit

Agnus parentis mammulam :

Simul & futuris, non ita innocentibus,

Præluit insons præliis.

Ripas deinceps quas petebat, obtinens,

Setas adaptat vimini :

Chalybemque gratis vestiens eduliis,

Unctum salivâ projicit.

Cicada ferrum stridula infixum tegit,

Aut musca bombis perstrepens ;

Suoque limax lubricans succo vias ;

Erucaque hortorum lues :

Coaguloque lactis imbutus cremor,

Similæque massa subrubens :

Hamoque rufus sæpè vermiculus micat,

Facitque pisciculis famem

Hamoque pinguis sæpè lenticulus nitet,

Et vespæ inermis Embryo.

Cornuque per raque, locuplesque calceus,

Subinde sufficiunt dapes.

Hoc inchoatur more piscanti Dies ;

Sic occupatus Vesperi est.

Sibi ipse turba est, ipse victor sibi, &

Confabulator affidet,

Salientis usque suberis motus notans,

Grassantis oris indices.

Sin forsàn unus adsit, aut alter comes ;

Alterna jactant vimina,

Nec interim sunt muta piscatoribus,

Ut piscibus commercia.

Nunc multiformis quam intuentur Machinæ

Laudatur Author unicus.

Nunc cantilenis mutuo innocentibus,

Lepidæ assuuntur fabulæ.

Procul at profanum lege colloquium fugant,

Regi, Deove injurium ;

Nec dicta mutis ista piscibus putant

Quæ teste cœlo jactitant.

Perusta sin sudore membra diffuant,

Phaethonte Cancer dum rubet :

Aut imber ingens axe confracto ruat,

Aquasque sternat bullulis,

(Dum junceis anguilla de cubilibus

Expergesceta cursitat)

Umbra imminentis arboris stratos tegit,

Et canna Piscatur jacens :

Spoliisque opimis sæpe tollentem gravans,

Otia rependit sænore.

Declive tandem cum terit Phlegon jugum

Trahuntque noctem sidera,

Piscibus onustus Hesperus ducit domum,

Ubi præda mensas instruit ;

Lassata demum membra, post gratas dapes,

Inemptus occupat sopor.

Simon Ford, S. T. P.

CARMEN

C A R M E N

D E

Sanguinis Circuitu,

A

GULIELMO HARVÆO *Anglo,**Primum Invento.*

MUfa mihi, causas memora, quo ferveat igne
Sanguis, quam rapido exundans torrente fe-
ratur ;

Quid venam repleat ; cur tensa arteria pulsu
Perpetuo micet, alternis residensque tumensque ;
Quidque intermisso præcordia verberet ictu.

Non hæc, docta licet, veterum cognoverat ætas ;
Non hæc Phillyrides Chiron, non ipse Machaon
Non Amythaonides ; non hæc pulcherrima vidit,
Quamvis discissis cuncta indagaret in extis,
Abderitani cultor celeberrimus horti :
Nec tu, magne Senex, Coâ qui missus ab urbe,

Ut

Ut male suspectos tua pelleret herba furores,
Rifisti meritò insani deliria vulgi.

Nec solers Phrygiis ortus Galenus in agris,
Quem cognata diu mirata est Roma medentem,
Grataque posteritas omni venerabitur ævo :
Nec Cæsalpinus ; nec tu, præclare Soavi,
Olim Phœbeas inter notissime turbas,
Quà Padus irriguos fœcundat gurgite campos,
Quaque Antenoreas Neptunus protegit arces,
Et circumfusus tutas amplectitur undis :

Sed, quem felici lætata Britannia partu
Edidit, Harvæus, notum per secula nomen,
Harvæus monstrator erat, primusque latentes
Expedit causas, priscisque incognita seclis
Eruii è tenebris, piceamque abscedere nubem
Jussit, & obscuris accendit lumina rebus.

Hic etenim varios expendit sedulus usus
Membrorum, mentisque aciem per singula mittit
Sollicitus, festisque animantibus inspicit omnes
Morborum tacitus sedes ; secumque requirit
Unde trahant lentæ renovata incendia Febres ;
Et quo fonte, quibusque exundet fluctibus Hydrops ;
Quid maciem inducat ; quid iniquo pondere splenem
Attollat ; quæ vis faciat lapidescere Renes :

Has ille atque alias moriendi mille figuras,
 Vestigatque animo, mortisque pericula longè
 Summovet, & medicas Parcis instantibus artes
 Opponit prudens, atque omnia mente volutat;
 Nec putat in membris vitalem hæere liquorem,
 Tardaque per longos protendere stagna canales,
 Sed ruere, & celeri circum vertigine ferri.

Convocat interea lectos in tecta sodales,
 Queis præclaræ artes, & sacra Epidauria cordi:
 Atque, ait, experiar mihi quæ comperta videntur;
 Sintne fatis perspecta, & certis cognita signis;
 An vanæ tantum species, & amabilis error
 Me noscendi avidum falsâ sub imagine ludat.
 Arreptumque Canem obtortâ cervice prehensum
 Tollit, & in mensâ resupinum ponit; at ille
 Arrectis horret villis, & brachia morfu
 Appetit, & magnis ululatibus omnia complet;
 Et pedibus pugnat. Sed nulli obfistere fatis
 Fas est. Harvæus validis complexibus urget,
 Atque infelicem, & luctantem plurima frustra,
 Per mediam extendit tabulam; tum fune reductos
 Inneclitque pedes, & vincla tenacia stringit.
 Cumque ita porrectus metuens, pavitanisque jaceret
 Ille miser, trepidans artus, & pectus anhelum;
 Tum

Tum placidè aspiciens vinctum, sic ore profatur.

Non me, inquit, feritas animi, non dira libido

Crudelem facit, aut fævi inclementia cordis :

Sed mihi mente imâ, totisque recepta medullis

Laudis sacra fames nolentem talia cogit

Moliri, & lenes abigit de pectore sensus.

Fert animus cæcas naturæ aperire latebras ;

Occultas olim rerum perquirere causas ;

Captivumque diù vinclis exolvere verum.

Certum est magna sequi, & tectas, penitusque remotas

Explorare vias ; quo flumine sanguis agatur,

Quo duce liventem inficiat nova purpura venam.

Tu, quanquam infandos miser experiare dolores,

Immeritamque feras pœnam, solamen habeto

Mortis, quod fato non sis jugulatus iniquo ;

Quòd neque disruptus rabiosi dente Molossi

Occideris, nec te consumat pigra senectus.

Nam neque, per fossas, fœdamque ignobilis ulvam

Projiciere Canis, nec tabo membra liquefcent ;

Nec tu nocturnis raptus laniabere monstribus,

Nec putrescentes corvus populabitur artus,

Sed si (quod fore confido) mihi docta Minerva

Riserit indulgens, votisque vocatus Apollo

Annuerit cœptis, nunquam tua fama peribit ;

Sed quacunque mei pertingēt gloria facti,
 Tu quoque notus eris, totoque legeris in Orbe
 Clarus, & æternum viyes moriture Lycisca.

Talia narrabat furdo, dextraque coruscōs
 Cultellos effert, gladiisq̃ micantibus instat.
 Ut verò vulnus sensit fera, corpore toto
 Contorquet sese, & fremitu gravis intonat acri ;
 Et simul infrendet nudatos spūnea rictus,
 Dente, oculoque minax frustra ; tremor ilia pulsāt ;
 Exercetque ferox vanam sine viribus iram.
 Namque illum summo conantem insurgere nisu
 Intorti cohibent nodi, claviq̃ trabales.

At Senior nullo turbatus murmure pergit,
 Et rigidos enses, & inexorabile ferrum
 Perque leves tunicas, perque ultima viscera ducit ,
 Intentusque operi extremi penetralia Ventris
 Pandit, & incisās properans divellere carnes,
 Illas hinc atque hinc manibus detrudit ; & inde
 Introrsum adnutans fumantia conspīcit exta.

Hīc Jecur immensum vasto se pondere jactat,
 Et tumet, & Tyrium vincit splendore venenum ;
 Sic pulchrū nitet, & nativo fulgurat Ostro.
 Hæc domus, ut fama est, tenerorum tristis Amorum ;
 Hinc procul intentans sævus sua tela Cupido,
Mollia

Mollia languenti succendit pectora flammâ.

Sive hîc vi magnâ, & multo percocta calore,

Immutata novum sumunt alimenta ruborem :

Seu potius nimio sanguis flagrantior æstu,

Hîc facem nocuam, atque acri flavedine Bilem

Exuit ardentem, & latices deponit amaros.

Quod superest oleo, & molli pinguedine lentum

Et servat longos, faciles & concipit ignes.

Hinc autem contra, & diversâ in sede recumbit

Splen, & mole minor, facieque obscurus, & usu.

Hunc levibus perhibent Pulmonem agitare cachinnis ;

Aut succum austerum, atque humores colligit atros ;

Aut escam subigit, stomachoque infundit acetum.

In medio jacet ingluvies, barathrumque macelli

Ventriculus, magni protensus imagine facci.

Huic appensa olidas circumstringentia faces,

Intestina hærent, variosque inducta per orbes,

Multiplici gyro sinuosa volumina torquent.

Hæc membrana levis nexu complectitur arcto ;

Perque illam niveas cernit prorepere fibras,

Quas primus docta detexit Asellius arte ;

Lactiferasque vocat lactis de nomine venas.

Pancreas, & Renes, plura & miracula rerum

Transilit, aut strictim, & festino lumine lustrans,

Alta petit, vitæque arces invisere gestit.

Stat supra expansum famâ memorabile Septum,
Altera carnosæ pars est circumdata limbo,
Altera Pergameas imitatur lucida pelles;
Et per transversas æquo libramine costas
Tenditur, atque imas superis discriminat oris.
Incipit hinc primum hirsutus se attollere Thorax,
Molliter inflexus curvatæ more carinæ.
Hunc naturæ parens, venturi præcia, firmo
Costarum vallo, & solido muniverat offe.
Hic etenim assiduo motu præcordia Pulmo
Ventilat, inque vices hauritque, & rejicit auras.
Hic Cor quod reliquis voluit præcellere membris
Ipse Pater, medium sublimi in fede locavit.
Sed neque summus honos, neq; propugnacula profunt;
Ille cruentatas mergens in pectora palmas,
Omnia crudeli properat discindere ferro;
Irrumpitque aditus, laxataque claustra revellit.
Tum verò occultæ sedes, vitæque recessus
Ostendunt sese, & Cordis domus alta patefcit.
Ipsam autem tenero affultum Pulmone superbum,
Interiore cubat tecto, & penetralibus imis;
Vitalesque omni diffundit corpore succos.
Nunc penitus totâ intentis compagine nervis

Tol-

Tollitur, & stricto tumidum mucrone minatur,
 Intentatque ictus; nunc fibris mollè solutis
 Decidit, & subito flaccescens languida circum
 Demittit latera, & cono procurrit acuto.
 Nec mora, nec requies; rapido sese ocyus Euro
 Colligit, & motus servat, repetitque priores:
 Atque iterum assurgens solidum densatur in orbem;
 Atque iterum in longum pendentia fila remittit.
 Nam Natura sagax pariter nobisque ferisque
 Mirâ arte in geminas divisit Corda Cavernas;
 Quæ modo turgentes ingesto rore tumescunt,
 Et mox emisso subsidunt sanguine. Nempe
 Non stabile, immotumque datum est mortalibus ægris;
 Nec sine continuo ducenda est vita labore;
 Exoptata quies mors est. Cor mobile pulsu
 Perpetuo quatitur, trepidatque: ex Corde superno
 Quatuor enatæ procurrunt ordine Venæ,
 Hinc binæ, atque illinc; facies non omnibus una,
 Non idem est habitus. Pars crasso tegmine tuta
 Albet, & inclusos occultat cauta liquores.
 Pars tenues tunicas, pellesque induta nitentes
 Purpureum ostentat laticem, livenisque fatetur
 Internos minio nativo ardescere tractus.
 Illas spiritibusque tumens, & turgidus inflat,

Has leni placidus percurrit flumine sanguis.
 Verùm Corde omnes, & eodem fonte coortæ,
 Grandescunt primùm, & fluvio majore feruntur ;
 Post autem angustos subitò tenuantur in amnes,
 Inque canaliculos aliosque aliosque tributæ,
 Decrescunt sensim ; filisque extensa minutis
 Extà per, & carnes, atque omnia membra vagantur,
 Vivificum cunctis afflantes artubus ignem.

Hæc aliis olim fatis explorata relinquit.
 Ast ipsum interea cupidum nova cura fatigat ;
 Quis Cordis molem exagitet labor, unde calentes
 Accipiat succos, & quas extrudat in oras ;
 Quo fluat exundans per aperta foramina Sanguis,
 Sanguis qui induc̃to venarum tegmine clausus,
 Ambiguos trahit anfractus, & fallit eundo.
 Sic ubi lentus Arar tacito per pingua repit
 Culta gradu, lenique pererrat pascua rivo,
 Incertum est partes has, an labatur in illas :
 Cum verò injectas accepit gurgite moles,
 Et trabibus frænantur aquæ, vehementior exit,
 Mutatusque fremit, superatoque aggere spumans
 Sævitur, & in Rhodanum violentas concitat undas.
 Ergo placet tepidos amnes, cursumque ruentis
 Sanguinis obstruere, & nodo constringere Venas.

Sunt

Sunt geminæ ante alias insignes mole, modoque ;

Illam jure Cavam vocitat Romana juvenus,

Hanc olim Graii dixerunt nomine Aortam.

Contiguïs pariter labuntur fluctibus ambæ,

Et focios ambæ spargunt per corpora ramos.

Hanc *Harvæus*, & hanc oculisque animoque remensus,

Forte Cavam primò tenui complexus habenâ,

Amplum intercludit filo cohibente canalem,

Obsepitque vias. Atque hic, (mirabile visu!)

Qui propior Cordi sanguis dilabitur ultrò

Cordis in Auriculam, depletaque sanguine Vena

Concidit, & vacuas jungit sine flumine ripas.

Qui verò excelsâ Vitæ distabat ab arce

Longiùs, astricto præclusus stamine, cœptum

Sistit iter, magnoque attollit Vasa tumore :

Distentas tunicas, & claustra obstantia pulsat,

Implicitos nequicquam ardens perrumpere nexus.

Postquam hæc *Harvæus* solerti mente notârat,

Ipse manu nodos, & vincula linea solvit.

Tum subitò emissus per mota repagula sanguis,

In patulas Cordis cellas, & tecta refertur.

Hæc ubi visa seni, multumque expensa sagaci ;

Arripit ingentem, vincloque innectit Aortam.

Omnia nunc diversa videt, nunc altera surgit

Naturæ

Naturæ facies. Nam quâ longissima Vena
 Perplexos ultra nodos porrecta jacebat,
 Mollior elapso flaccescit sanguine; sed quâ
 Interius spectat, Cordi conjuncta sinistro,
 Dura riget, succoque superveniente tumescit.
 Allabensque liquor, spatiiis conclusus iniquis,
 Æstuat introrsum, vitalemque ampliat orbem,
 Et propè disrupti intendit retinacula Cordis.
 His etiam rite expensis, simul omnia circum
 Laxat vincla Senex; magno simul impete sanguis
 Emicat, & prono decurrit concitus amne:
 Corque vices peragit, renovatque arteria pulsum,
 Quantum efferre valent moribundi languida membra.

Harvæus, qui cuncta animo securus obibat,
 Constitit attonito similis, paulumque moratus,
 His tandem charos dictis affatur amicos.
 Vos quibus alma salus curæ est, qui sacra medentûm
 Pocula miscetis; quorumque potentibus herbis
 Fata retardantur, miserumque extenditur ævum;
 Accipite hæc animis, memoresque recondite vestris;
 Et veras demum vitæ cognoscite causas.

Diffimiles venæ varios formantur in usus;
 Hæ primùm acceptos pleno de Corde liquores
 Carnibus instillant, & toto corpore miscent;

Regreſſos illæ in Cordis penetræle refundunt.
Principiò ſanguis fonte eluctatus ab uno,
Conjungit vires, & magno flumine fertur ;
Poſt autem in rivos ſcindit ſeſe uſque minores.
Tunc iter obſcurum ingrediens, cæcoſque meatus,
Exiles Venarum apices, & parvula lentus
Vaſa ſubit majora petens ; & ſemper eundo
Auſtior, immenſus redit in præcordia torrens.
Nam velut irrigui fontes, fluviiſque minores
In Thameſin leni deducunt murmure lymphas ;
Ille novo fluctu, & lato ſpatioſior alveo,
Crescentes undas ſinuoſo in Nerea tractu
Promovet, ingentique impellit flumine Pontum.
Haud aliter ſummo rediens è corpore ſanguis
In tenues primùm Venas, parvoſque canales
Inſinuat ſeſe ; ſubito majora redundans
Vaſa petit ; tandem collectos undique rivos
Inque Cavam cogit, ripiſque coërcet eiſdem.
Illa gravis tumet, & reſſuo diſtenta liquore
Partem oneris ponit, Cordiſque eructat in oras.
Quod ſimulac ſenſit venientis pondera ſucci,
Tenditur, & rigidum, & maſſâ majore gravatum
Omnibus inſurgit fibris, multaſque potens vi
Sanguineum amplexans laticem conſtringit ; at ille
Quæ

Quà data porta ruit : Pulmonem protinus omnem
Proluit, & tetrum exhalans de pectore fumum,
Ætheriâ nimium fervorem decutit aurâ ;
Atque inspirato vitales aëre flammæ
Suscitat, & raptim cœlesti accenditur igne.
Tum nitor effœto redit, & nova gloria Succo.
Jamque finum Cordis lævum fulgentior intrat ;
Atque inde in vastam magnâ vi pulsus Aortam
Profilit, illa ictu distenditur, & simul omnes
Expansi toto subsultant corpore rami.
Sanguinis hoc iter est, atque hæc via regia vitæ :
Perpetuis agitur gyris membra omnia circum ;
Atque iterum in Venas, iterumque in Corda recurrit ;
Itque, reditque viam, celerique reciprocos æstu,
In sua conversus vestigia volvitur amnis,
Atque indefessum peragit circumfluis orbem.
Hunc motum, hos cursus innexa, solutaque Vena
Monstrat, & extantes diversâ in parte tumores.
Non etenim instabili fertur pede mobilis humor ;
Ut levis Euripus dubiâ revolubilis undâ :
Sed certis semper gradibus pergitque, reditque.
Nam qui perluto veniunt è corpore succi,
Promptior his in Cor lapsus, via tuta patefcit :
Sed refluis validum opposuit Natura Tridentem,

Et ternâ claufas munivit cuspide portas.

Quique è compresso pelluntur Corde liquores,

Exitus his facilis datur, at remeantibus obstant

Clauftra, & Lunatæ stantes in limine Valvæ.

Verum hæc ipse equidem modicis conclusa libellis

Expediam; atque alias rationes insuper addam;

Cur Medicus leni constringens brachia nexu,

Cum gravis accensas populatur flamma medullas,

Inferiùs venam fecet, & quâ proxima Carpo est:

Quid faciat nodos varicoso in poplite; quidque

Sanguinis impediat subitum per prona relapsum;

Pluraque purpurei laticis monstrantia cursus.

Tum genitale arvum, & vitæ primordia pandam;

Ut genus humanum, pecudesque, & cærula monstra,

Cuncta ovo exorta, & Puncto saliente creata.

Nec nostram effugient, quantumvis parvula, curam,

Quæ miranda magis, subtili texuit arte

Natura, & primùm adductis prorepere fibris

Iussit, mox pictis volitare per aera pennis.

Forfitan hæc etiam, non multum ingrata, docebo;

Ni mea crudelis compilet ferinia miles.

Nam mihi nescio quid lævi mens ægra minatur;

Arma procul video, & fulgentes ære catervas.

Quæ rabies animi, quæ tanta infania Cives

Per-

Perculit ingratos ; atque in fera prælia raptat
Felices nimium, Carolo regnante, Britannos ?
Hei mihi ! quas clades, & quos inimica tumultus
Fata parant ? cerno stagnantes sanguine campos,
Cognatasque acies alternâ cæde rubentes.
Quid sibi vult Styge prorepens Confessus ab imâ ;
Diraque regali perfusa cruore bipennis ?
Ante precor mors atra graves mihi condat ocellos,
Quam videam illius casus, lacrymasque diei.
Eheu ! quam variis jactabitur Anglia fati !
Principiò in miseram immanis dominabitur Hydra :
Sed ferus obscœnum Serpens caput exerit Orco,
Terrificos spargens oculis flammantibus ignes,
Oraque sanguineis turpatus lurida guttis ;
Inque ipsam ruit ille Hydram ; & de sede supremâ
Dejicit, & rursus tenebrosa in Tartara mittit.
Mox aliam ipse Hydram nocte, & pallentibus umbris
Evocat ; hanc subito, nec opino vulnere mactat ;
Atque indignatus Stygias detrudit ad undas,
Sibila tentantem frustra, & capita ægra plicantem.
Tum spoliis Divûm, folioque superbit eburno :
Et tria squamigero Sceptra impius arripit ore.
Jamque novo lætus regno, rebusque secundis
Exultat, vacuaque furens bacchatur in Aulâ.

Cogitur hic etiam infernas transnare plaudes.

Tum latebras tristes, atque horrida tecta relinquens,

Erepat gracilisque, pigerque, & frigidus Anguis;

Sed solo armorum Sonitu tremefactus inani,

In deferta fugit, cæcoque reconditur antro.

Exemplò fœdis horrescunt omnia Monstris;

Qualia nec vastis sitiens alit Africa campis,

Nec varius falso pascit sub gurgite Proteus.

Harpyasque, Hydramque truces, verasque Chimæras,

Ignotasque olim species fœcunda ministrant

Tartara, nocte atrâ, & densâ caligine tectas;

Lucentes secum, atque in mutua tela ruentes.

O Pater! O Fœdis tandem succurre Britannis!

Et tot pressa malis, tantisque attrita ruinis

Anglia duret adhuc; atque omni functa periculo,

Excelsum nitidis iterum caput inserat Astris.

Nescio quis gelidâ insolitus mihi fulgor ab Arcto

Exoritur, dubioque illustrat lumine terras.

Rarescunt tenebræ, victæque Aquilone sereno.

Diffugiunt nubes; latum Sol igneus orbem

Attollit, totoque abscedunt æthere nimbi.

Monstra novis radiis, subitaque exterrita luce

Horrendas sedes, & Tartara nota revisunt;

Præcipitique fugâ in patrium referuntur Avernum.

For-

Fortunata Dies ! quibus exornare triumphis !

Quos miseris tandem plausus ! quæ gaudia portas !

Delitiæ Angliacæ gentis, Regumque propago

Carolus alter adest, sceptrisque potitur avertis.

Stant gemini circum Fratres, Ille aureus alter

Gratanti ingreditur similis ; tristissima nubes

Alterius caput obscurâ ferrugine cingit.

Regale ambo latus stipant : Hic pergit in Urbem

Clamores inter lætos, & vota suorum.

Hunc sequitur Pax alma, & pleno Copia cornu,

Et pietas, & prisca fides, & gloria rerum,

Quæ neglecta diù, pedibusque obtrita jacebat

Relligio, antiquum sumit rediviva nitorem,

Cœlestique iterum affulget placidissima vultu.

Quid non efficiat tanti præsentia Regis ?

Illius auspiciis doctorum illustre Virorum

Concilium accitur ; totoque ex Orbe frequentes

Conveniunt, iisdem succensi pectora curis.

Quisque suum pulchrâ caput obvincere coronâ

Ardet, & audaci palmam decerpere dextrâ.

Namq; animum exacuit favor ; & sub Principe crescit

Laudis amor, studiisque accenditur æmula virtus.

Neve inimicitia tali in certamine. Sed quis ?

Ille quis est claro Divorum sanguine cretus,

Quem scriptis, factisque, admirandisque repertis
 Insignem, nobis mittit glacialis Ierne?
 O quanta! & quæ turba Virum comitatur euntem!
 Cumque ipso parili gelit procedere gressu:
 Omnes ingenio præstantes, artibus omnes!
 Non tot Cumæ folia abripiuntur ab antro;
 Atque abrepta levi volitant ludibria vento:
 Non tot Cecropiæ, depastis floribus Hyblæ,
 Autumno glomerantur apes, cum rauca resultant
 Æra, & cæruleus resonat tinnitibus æther.
 Neve illi tenues, dubiaque ab origine Formas,
 Argutasque secant nugas; sed pondera rerum
 Solliciti tractant, verique cupidine tacti
 Singula pertentant; certatim nobile semper
 Fervet opus; magnoque evolvunt cuncta labore.
 Quicquid in immensi jactatur limite Mundi;
 Quicquid Pontus habet, quicquid spirabilis aër;
 Quicquid Terra parens summove in cortice gestat,
 Aut imis occultat inexplorata cavernis;
 Nil illi præclusum, intentatumve relinquunt;
 Omnia rimantur. Felici indagine multa
 Inveniunt; aliisque investigata resingunt
 In melius. Quæcunque olim ter maximus Hermes
 Tentavit, quoties caluit Memphitica fornax;

Quæque Syracusio descripta in pulvere Vati,
Barbarus immiti abruptit Problemata ferro;
Quæque ignarus adhuc caufarum, viscera vidit,
Dum frustra inverfis extis inhiabat Aruspex,
Venturam exquirens sortem, mentemque Deorum:
Illi quotidie versant, animoque manuque
Omnia scrutantes; illis Natura reclusas
Pandit opes, neque se nebulis obscura recondit.
Illi concretas moles, & corpora dura
Igne domant, subitoque sua in primordia solvunt.
Et Lunæ, Solisque viam, & labentia cœlo
Sidera describunt radio, & quibus Orbibus errant
Terribili horrendum rutilantes crine Cometæ.
Serpentes atros, Pisces, genus omne Ferarum
Arte secant summâ, & spirantia membra revolvunt;
Fibrillas omnes, & vasa minutula quærunt.
Atque illis nostrum si fors superare laborem
Contigerit, mihi jucundum est, & amabile vinci.
Conscia mens recti sibi gaudet; splendida nunquam
Facta premit, minimumque alienis invidet ausis.
Hos fama ad superos fulgentibus evehat alis;
Nos quoque posteritas aliquo signabit honore,
Qui primi Cordis certâ rate findimus æquor,
Ignotosque olim vitæ tranavimus amnes.

Talia fatidico Senior de pectore fundit.

Interea diris Animal cruciatibus ægrum,

Immanes patitur secto Thorace dolores.

Cor tamen ad solitum accingit sese usque laborem,

Et validis primùm, & crebris micat ictibus ; at mox

Segniùs, & raro respondet verbere ; Pulsu

Ancipiti tremit, atque incertâ fluctuat undâ ;

Tum fatis victum cadit, immotumque quiescit.

Ferreus abscondit morientia lumina somnus,

Horrentesque rigent artus, calor ossa relinquit.

Harveides animo pervolvens cuncta, Canemque

Exanimem spectans ; Quo te, inquit, fata tulerunt ?

O mihi si raptum in lucem revocare liceret,

Et fugientem animam gelidis infundere membris !

Sed prohibent Parcæ, & nullo jam carmine Manes

Flectendi : vel si tantum medicamina possent ;

At me iræ superùm terrent, & Apolline natus

Fulmineo extinctus jactu. Quid nunc tibi tandem

Pro merito egregio, & vitæ pro munere reddam ?

Nec tu defunctus planctu lætabere inani ;

Nec tua solabor pretioso fata sepulchro.

Ista levem Culicem vano splendore coronent,

Quem brevis ingrati pastoris sustulit ira ;

Formicamve vagam, quam incautam succina gutta

Implicuit, pinguique revinctam rore peremit.
 Major honos tibi debetur, tibi gloria major.
 Namque tui generis Procyon, & Sirius ardens,
 Inque domos Superum, & stellantia tecta recepti:
 Quin tu etiam ætherias conscendas tertius arces.
 Tu quoque cœlestes inter numerabere flammæ;
 Sublimique procul radians fulgebis in Axe.
 Neve Canis vestro in cœlis formosior Astro
 Ullus erit, non qui rabioso sidere tostos
 Urit agros, non qui Leporis vestigia latrat.
 Nam neque lethalem in terras jaculaberis ignem,
 Inducens hominum generi morbosque, famemque;
 Nec fata, nec pecudes infano fervidus æstu
 Extingues: sed læta tuo, & flaventia culta,
 Atque salutiferas herbarum lumine vires
 Augebis, floresque in prata virentia sparges.
 Ignibus innocuis, & amicâ lampade mundum
 Lustrabis, medicasque, haud nunc inglorius, artes
 Æternâ, placidaque nitens moderabere flammâ.
 Hæc ubi dicta; omnes, sua quisque in tecta, recedunt,
Harvæi famam, ac laudes super astra ferentes.

Rob. Grovius, A. M. Cantab.

Cursus NOVI FORI.

QUO me clientem, Musa, rapis tuum?
 Aut quas ad oras ludicra nescium,
 Montesque percurrentes & urbes
 Aërio vehis alta curru?

II.

Fallor, vel alto pensilis aëre
 Molem propinquam nubibus arduis,
 Urbemque devotam Tonanti
 Intueor, rutilasque turres.

III.

Fallor, superbi vel juga turgida,
 Et faxa cœlo conspicer æmula,
 Rupeſque præruptas Olympi
 Et patuli spatia ampla dorſi.

IV.

Quis clamor urget? quis ſonus advolans
 Obtundit aures, & properantium
 Immifcet hinnitus equorum,
 Murmuribus ſtrepituque turbæ?

V.

Quæ scena vasto panditur æquore ?

Gaudetque longo debilis otio

Delecta per campos Juventus

Herculeos renovare ludos ?

VI.

Ecquis superbo cingitur agmine

Altiusve curru fertur in aureo ?

Quem totus excepit tumultus

Lætitiâ properoque plausu ?

VII.

Rursusne currum Chromius occupat

Auriga celsus, lorâque concutit,

Metamque devitare cautus

Per medium ruit ales æquor ?

VIII.

O si reversus Pindarus afforet,

Paulum relictis Elysi plagis,

Hic grande conamen, paremque

Materiem reperiret arti !

IX.

Hic siste cursum, Musa, nec utere

Laxis habenis : Nil melius videt

Vel Phœbus Eoas relinquens

X.

Sic fatus hæsi, Musaque protinus

Immota fixas continuit rotas,

Et molle subridens amicas

Purpureo dedit ore voces;

XI.

Non celsa spectas oppida Græciæ

Lateve notam conspicias Elida,

Solenne nec festum Tonantis

Nec patuli scopulos Olympi.

XII.

Sed læta faustæ regna Britannicæ,

Atque auspicatas aspicias insulas,

Murosque sublimes & arva

Neiofori, fluviumque *Chami*;

XIII.

Nullis secundus qui fluit amnibus,

Ni cedat almæ fluctibus Ifidis

Torrente quæ sacras Camœnis

Oxonii lavat amne ripas.

XIV.

Quin surge tandem versibus & vagis

Describe miram quadrupedum fugam;

Nec fegnīs exora Camœnas ;

Materies creat illa vatem.

XV.

Sublimis alto Pegasus aëre

Fecit poëtas ; dum levis avolat,

Vel solus agnovit Caballus

Pierios aperire fontes.

XVI.

Vix Musa pressō conticuit sono,

Volvo per agros lumina sedulus,

Et munus exolvo receptum

Obsequio properans fideli.

XVII.

En ! ut superbos agmen Equestrium

Tentat caballos, impatiens moræ,

Luctæque præludens futuræ

Fræna quatit manibus remissa.

XVIII.

Jam rauca primo Tympana murmure

Passim vagantes quadrupedes vocant ;

Clangore jam suadent secundo

Præcipiti celerare cursu.

XIX.

Certamen æquum tres ineunt pares

Et

Et lora solvunt, protinus avolant

Omnes & effusi feruntur

Carcere corripuntque campum.

XX.

Nunc ille nunc hic prævenit æmulus,

Nec certa parti fors favet alteri,

Arrecta sed laudum cupido

Ancipitem facit æqua cursum.

XXI.

Stat fixa longè meta celetibus

Altâ reversus ramus ab ilice,

Umbramque diffundens amœnam

Et viridi placidus colore

XXII.

Invitat omnes: huc pede fervido

Tendit Caballus, huc oculos eques

Advertit intentos, equumque

Urget adhuc stimulis anhelum.

XXIII.

Talis sereno dum nitet æthere

Arctos perito cognita navita

Spectatur immotè, ratemque

Auspiciis regit una certis.

XXIV.

Jam Diva tandem lubrica destitit
Mutare partes; impiger æmulos
Præcessit indefessus alter
Quadrupedes tenuitque metam.

XXV.

Cur non Olivam crinibus applicat
Pro more victor? Quis nova præmia
Indixit, Alcide, tuasque
Ausus erat temerare leges?

XXVI.

Dixi, nec ultra Musa silentio
Vocem repressit, protinus inscium
Affatur arridens & infit
Ambrosiis Dea pulchra labris.

XXVII.

Qui jura sanxit quid vetat editas
Mutare leges? Is nova præmia
Assignat Autor, qui Britannos
Imperio regit unus æquo.

XXVIII.

Qui tot triumphos vincere Chromii
Possit vel uno; dum properantium
Attentus immensos labores

Laude vehit pretioque signat.

XXIX.

Cernis benigni munera principis,

Cernis metalli pocula divitis,

Cælata mirandis figuris

Et nitidis pretiosa gemmis?

XXX.

Hæc sunt olivam quæ superant tuam ;

Quæ donat ipso non minor Hercule ;

Qui ducit à cœlo decusque

Et sobolem genitore Divo.

Honoratiss. *Leopoldus Wilhelms. Finch,*

ex Æde Christi.

In Adventum REGIS
OXON. 1681.

Qualis Gigantum viribus æmulis
Infensus olim Jupiter edidit
Regale decretum, Deosque
Æthereâ glomeravit aulâ.

II.

Huc te citatum, Bacche pater, tuæ
Vexere tigres passibus impigris,
Excussa nequicquam coactæ
Indocili juga ferre collo.

III.

Huc tendit atro pulvere fordidus
Mavors, caballis raptus ab igneis,
Dextrâque fatali cruentam
Gestat adhuc metuendus hastam.

IV.

Huc Phœbus axem torquet eburneum
Passuque claudo Mulciber & pater
Saturnus, accitisque tandem

V.

Talem Senatum Præfide *Carolo*
Miratur *Isis* ; dum celeri ruens
Torrente, dilectas *Camænis*
Oxonii lavat amne ripas.

VI.

Miratur omnes hic simul ordines
Quas auspicatæ terra *Britanniæ*
A fæce distinguit profanâ
Et titulo potiore signat.

VII.

Huc egit, æquo fœdere, publicum
Discrimen omnes ; dum studet arduam
Regni laborantis salutem
Egregius stabilire cœtus.

VIII.

O ! Si secundo numine cederent
Privata causis commoda publicis,
Totusque certatim Senatus,
Consiliis ageretur æquis !

IX.

Immotus artes *Carolus* hostium
Vanasque tutus despiceret minas ; -

Et pacis & belli balances

Arbitrio regeret fideli.

X.

Non civium ardor prava jubentium,

Non falsa rupto fœdere Gallia,

Non Papa securam molestus

Rumperet infidiis quietem.

XI.

Sed fausta talem sumeret Anglia,

Qualem, Monarchâ lætior Advenâ

Pompaque regali, renidens

Induerat *Rhedycina* vultum.

XII.

Quæ jam recepti conscia Principis

Cœlo superbum tollere verticem,

Celsoque sublimis triumpho

Finitimis dare jura terris

XIII.

Regina cœpit : viderat æmulas

Certare Turres, quæ magis Aurea

Fulgeret, atque augustiore

Exciperet dominum apparatu.

XIV.

Se vincit & jam clarior emicat

Moles scholarum nobilis ; auspice

Fundata quæ quondam *Jacobo*

Læta sinu recipit *Stuartum*.

XV.

Ast inter omnes altior eminet

Quæ destinatur consiliis patrum,

Dum pompa conventûs superbam

Luce novâ decoravit aulam.

XVI.

Vagos planetas vidit, & ætheris

Hic olim inertes Astronomus vicēs,

Et furda nequicquam peritâ

Sidera sollicitavit arte.

XVII.

Jam fata regni verius explicat

Bellique causas, mystica *Carolus*

Arcana fatorum resolvit

Et sapiens dominatur astris.

XVIII.

Ille, ut superbo Jupiter agmine

Cinctus Deorum, sæpius Ifidis

Invisit undas & fluenta

Jam Thamesis potiora lymphis.

Juxtaque nostri clarior emicat

Juno Tonantis ; quam Venus aurea

Longusque Musarum triumphus

Et Charitum comitatur ordo.

XX.

Quocunque tendunt induitur novam

Natura formam, Floraque pascuo

Miratur agresti virentes

Sponte suos properare foetus.

XXI.

Vel tecta quiddam majus & amplius

Mutata præstant ; Hic quasi *Carolus*

Palatium præsens creasset

Artificis superans labores.

XXII.

Talem recepto Numine viderat

Baucis Tabernam ; dum stupuit novo

Splendore perfusas Columnas

Et rutilo nitidas metallo.

Honoratiff. *Geo. Compton,*

ex Æde Christi.

M A U R U S *Advena.*

Portenta *Mauri* barbara climatis
 Mendax vetustas narret & augeat,
 Quà monstra fœcundans adustam,
 Phœbe pater, generas arenam.

II.

Fingat colubros, corpore squallido
 Vastoque rictu, fingat & incolas,
 Gestuque ferales & ore,
 Atque suæ nova monstra terræ.

III.

Indocta falli Nos melius docet
 Verique cultrix Experientia;
 Quæ novit Errorum recessus
 Et veteres aperire fraudes.

IV.

Longum ferocis senserat *Africæ*
Tingis furorem; totaque bellico
 Obfessa portas apparatu
 Par geminis stetit una regnis.

V.

Vis inde, virtus hinc prior, arduum

Rivalis iræ distulit exitum;

Dum *Maurus* occisam cohortem

Angligenum, legione pensat.

VI.

At quæ peremptum longa *Trelaunium*

Tacebit ætas? qui Decio parem

Sortitus in bello ruinam

Morte suâ stabilivit urbem.

VII.

Hæc ut superbi *Maurus* in arcibus

Audit Palatî; Frustra (ait ingemens)

Cum Gente certamus Britannâ,

Illa meos moriendo vincit.

VIII.

Nil Marte agendum; fœdera fanciam

Pacemque pangam; munera certiùs

Præstabit & partes amici

Quisquis agit metuendus hostem.

IX.

Legatus altæ per proceres notæ,

Ipsique regi sanguine proximus,

Suscepit oblatos honores,

Magna

Magnâ Equitum comitante pompâ.

X.

Ut primum ad oras appulit Angliæ
Pacis minister, confluit undique
Vulgi mirantis tumultus,
Et potior procerum Corona.

XI.

Mirantur illi non solito modo
Hæreere vestes; nudaque brachia,
Arcumque pendentem & pharetram
Præpetibus gravidam sagittis.

XII.

Os hi verendum membraque nexibus
Compacta firmis, lumina fervidis
Armata scintillis, in agmen
Omne suas jaculata flammæ.

XIII.

Talis cruento pulvere fordidas
Mavors, caballis concitus igneis,
Bellumque feralemque cladem
Threiciis meditatur agris.

XIV.

Quid si perusta natus in Africâ
Vicina solis passus & oscula

Subfuscus evadat, Deique

Ore nigras imitetur umbras?

XV.

Ast Hinc latentis plenior ingenti

Et perspicacis vis animæ fluit,

Dum magna sublimes furores

Mens agitat propiore Phœbo.

XVI.

Quin & sagittas auspice Delio,

Tractare miris noverat artibus;

Vicisse vel Phœbum putares

Atque Dei subiisse partes.

XVII.

At quis regendi Quadrupedes Deus

Indulfit artem? cernis Equi jugo

Ut hæret immotus, remittens

Lora, Supervacuumque frænum?

XVIII.

Fallor, vel olim per Lybicos agros

Venatus, artem Te docuit suam

Miroque donavit Caballo

Quadrupedum domitor Gradivus.

XIX.

Talis suorum celsus in agmine

Fertur superbo fœderis Arbiter,

Litesque componens fideli

Implicuit duo regna nodo.

XX.

At quem fecundum conspikor? altius

Turbam inter omnem splendet Apostata,

Quem Musa dicendum perosa

Ægra filet, refugitque luctu.

Honoratiss. *H. Mordant*,

ex Æde Christi.

---

*In Obitum Illustrissimi Principis HENRICI,
R. JACOBI I. Filii natu maximi.*

Flemus opes Britonum fractas, tristesque cadentis
Henrici cineres, & lamentabile fatum.

Tu modò, quicquid adhuc de tanto funere restas,
Fortunata anima, atque ingentis nominis umbra,
Respice Sydereis è sedibus, & cape luctus,
Quos tibi nunc tumuloque tuo, pia turba, frequentes
Mittimus, & meritos cineri libamus honores.

Verùm ô, quis tantos fando æquiparare dolores,
Quisve tua infælix poterit lamenta referre
Anglia? sic te olim, meritò augustissime Princeps,
Amissum te, *Edvarde*, tuosque, *Arthure*, supremos
Deflevit manes, sic in tua funera, *Eliza*,
Ivit, fracta animò, atque ingenti squallida luctu.

Tuque etiam miseranda parique accensa dolore
Scotia turbaris, gembundo & pectore clamas,
Anglia redde mihi, non sic tibi credita, redde
Pignora: nos humilem in terram dejecta ferentes
Lumina, nil contra: taciti simul agmina tantùm

Mi.

Miscentes, socias lacrymas, sociasque querelas
Jungimus, & misti clamorem ad sydera latè
Tollimus ingentem: miseris tu testis utrisque
Tu, Tueda, Arctoos inter celeberrime fluctus,
Tueda, Caledonios qui nostris dividis agros.
Ipse etiam obscuris multum genuisse sub antris
Diceris, ac imis clamârunt Naiades undis,
Orcades atque extremis montibus exulârunt.

O dolor! O virtus! oculis quis flumina nostris,
Quisve dabit capiti fontes? Te, *Henrice*, peremptum,
Te flemus, te triste caput: Te, *Henrice*, vel ipsi
Romæ, vel duris miserandum funus Iberis.
Te, Princeps, casumque tuum mox Indus uterque
Accipiet, Libycique, & inhospita pectora, Parthi:
Accipient: lacrymisque infuetis ora rigantes,
Clamabunt, O digne Puer, cui longior ætas,
Cui cœlum, & series factorum mitior esset.

Non te expirantem Nymphæ spectare, nec ipsi
Te Satyri potuere, aut, rustica numina, Fauni:
Aspicias, ut fugiunt Nymphæ per lustra ferarum
Obscura, ignotasque vias, desertaque, sylvæ
Non illis fiunt, non illis flumina curæ.

Thamesis ipse diu mediis exterritus undis
Restitit infœlix, & ne quid tale videret,

Avertit cupidè fluctus, atque edidit imis

Flebile murmur aquis: sonuerunt flebile ripæ.

Illum solantur non centum in flumine cygni,

Quos vel candori dices certare nivali:

Non illum centum, quæ toto in littore surgunt

Sydereæ turres, cœloque minantia tecta.

Tantum algas inter mœrens, ac densa salicta,

Luget, & in lacrymas metuens ne flumina fortè

Deficerent, revocat cursum, oblitusque tributi

Rariùs Oceanum repetit, fluctusque rependit.

At vos, qui Ætonæ colitis camposque virentes,

Frondentesque simul sylvas, felicia rura,

Dicite (vos & amant Musæ, & vos carmina nôstis)

Dicite (vicino nam vestros alluit agros

Flumine) quos crebrò gemitus dabat inclytus amnis,

Edidit infœlix quæ tunc lamenta sub undis.

Interea, Britonum terras quæcunque rigatis

Flumina fœlici tractu, huc advertite cursus,

Huc agite ô fluctus, vestris famulataque lymphis

Ne tanti pudeat partem vos esse doloris.

Nec tibi Tueda tuas nimium sit relinquere ripas

Ac infœlices nobis fociare querelas:

Sic tua ne posthàc infestent littora Phocæ,

Sicque peregrinos crescens bibat alveus amnes!

Et

Et tu, Chame pater, cui doctæ semper ad undas
Mille canunt Musæ liquidas, ac mille Camenæ,
Hîc aderis, ferosque unâ comitabere ritus.
Sic tibi nec limus posthâc nec inutilis alga
Officiant, facilis sic fiat cursus, arenâ
Sicque viam sternant Nymphæ, & candente lapillo!

Ipse tibi Oceanus, Princeps, meditatur honores
Neptunusque pater, tibi quicquid maxima latè
Æquora numen habent: trepidant per cærula regna,
Perque domos liquidas, tibi dona extrema, ferentes
Nereides, Nereusque parens: centum undiq; Nymphæ
Addunt se comites, & lata per æquora flores
Spargunt, clamoremque unâ cum murmure tristi
Attollunt: resonant clamantibus æquora Nymphis.

Heu miserande puer, si quando fata dedissent,
Firmata ut virtus iusto tibi cresceret ævo,
Et Britonum regeres patriis virtutibus urbes:
Quæ tua narraret tum ingentia facta stupefcens
Posteritas, feris venturaque tempora sæclis?
En ultrò cedit tibi Gallia, fracta vel ipso
Nominis auspicio, en ultrò devictus Iberus
Munera fert, ultróque tuis famulatur habenis!

Vidimus ah quoties jam, te domitore, patentem
Fervere equo campum, atq; ipsum glomerare superbos
Nunc

Nunc pedibus gressus, nunc altas surgere in auras!

Vidimus ah quoties prensantem fortiter hastam,
Quassantemque manu, & jam nunc adversa ferentem

Pectora pectoribus, trepidis te assuescere rebus,
Imbibere & teneris etiam nunc bella sub annis?

Vidimus: & quantum speravimus affore rebus
Te nostris decus, & quanta hæc assurgere regna
Talibus auspiciis & tanto munere divum?

Ast ò nequicquam nobis indulsimus olim

Fœlices divos, fœlicia sydera! fata

Obstant, ne tantisque foret nimis Anglica donis

Terra potens; te nunc (Princeps dignissime, quondam

Spes Patris, patriæque decus, communis utrisque

Nunc dolor) eripuit nobis, & merfit acerbo

Funere nigra dies, atque illætabilis hora.

Implevit postquam nostras jam nuntius aures

Infœlix, ac fama fuit tibi, maxime Princeps,

Ingruere, & teneros artus depascere morbum:

Quos pro te superos in vota vocavimus omnes?

Quas pro te donis omnes cumulavimus aras?

At frustra heu, superos in vota vocavimus omnès,

Et frustra donis omnes cumulavimus aras.

Ergone te æternus pallor, durique perennis

Invadet lethi sopor, & cinis ater habebit?

Dii superi, manes, & quicquid numinis usquam est,
 Infandum prohibete nefas! sic ire sub umbras
 Invisas finitis, cui vestri semper honores,
 Cui pietas, & amor semper justique bonique
 Curæ erat, & quisquam jam vestra (ignoscite divi)
 Numina, vel stultè vestras colat irritus aras?
 Tuque etiam, ô dux Astrorum, nitidissime Phœbe,
 Phœbe, decus cœli, qui terras lampade lustras,
 Aspicias hoc? & adhuc rutilis caput ignibus ardens
 Axe moves, nec dum viduatæ lumine terræ
 Nunc Phaëthontæas iterùm metuere tenebras?
 Quàm mihi nunc superos & fata laceffere & acri
 Insanire libet versu! sed carmina curat
 Nec mea jam superùm quisquam, nec inania vota.

Ergo dies, qui te quondam discrimine tanto
 Expedit, te nunc infœlix auferet idem?
 Heu miser, heu tantis nequicquam erepte periclis!
 Heu frustra vitata priùs tua, perfide *Guido*,
 Dextera, sulphureique doli, tormenta que cæca!
 Et tamen hoc melius, cedentem lenitèr auris
 Exhalare animam, placidæque occumbere morti:
 Quàm si perjuræ vel te vis impia dextræ
 Tolleret, occultæve artes, aut triste venenum.
 Hoc solum, hoc tanti casus solamen habemus,

Impia quòd de te extincto non Roma triumphet,
Infidusque suas non jactet proditor artes.

Ipsè Deus dedit hanc animam tibi, & undique donis
Ditavit tantis, ipse & deponere rursus

Hanc animam jussit, positam placidoque recepit

Ipsè sinu. En ultro summi tibi limen Olympi

Panditur, occurrunt divi, veterumque frequentèr

Fœlices animæ, mirantur pectora, suaves

Mirantur vultus : ultro procedit *Eliza*

Agnoscentque suum, pulchrâ tibi Nectara dextrâ

Porrigit, ipsa novosque tibi prælibat honores.

Hinc tu fortassè ad nostros jam lumina tractus

Convertens, omnes certantes undique cernes

Inque tuos ritus properantes, donaque, tristes

Heu quæ extrema damus, tumulto & quas mittimus

omnes

Inferias, lacrymas, &, inania munera, versus.

Cernes : & (superi si forsan talia curant)

Accipies placidè, & studiis lætabere tantis

Hen. Wicham, Coll. Regal. Cantab.

In Obitum Augustissimi & Desideratissimi Regis
CAROLI II.

DI, quibus imperium terræ, quorum omine certo
Mortales regimur; (quibus indulgistis habenas
Si cognatorum vos tangant funera regum,)
Dicite Cœlicolæ, cur nullum crine minaci
Exarsit fidus? cur nondum conscius æther
Iracunda Deorum armamentaria pandit
Portenta, implevitque atro cœlum omne tumultu?

Sacrilegi en nuper præceps infania morbi
Debachchata, sacrum *Caroli* caput, impete terris
Fulmineo eripuit; perque omnes pallida vultus
Mortis imago suos agit imperiosa triumphos.
Non sic Cæsareos tacuerunt sydera casus,
Sed mugire solum, sed per cava serpere murmur,
Complerique armis cœlum minitantibus augur
Attonitus stupuit; quanquam nec Julius astris
Carior, aut graviori ereptus turbine lethi.

Primus ubi in *Carolum* morbi gravis irruit æstus;
Intremuere artus, venturum dextera fatum
Horruerat, magicumque exussit pectora frigus:

Tum

Tum cito torpor iners, cæcæque oblivia noctis
 Invadunt cerebrum, piceâ caligine sensus
 Obducunt, gelidoque oculos sudore natantes
 Nescio quid densâ passim circumvolat umbrâ:
 Mens oppressa labat, gyroque fatiscit inani,
 Et consanguineo lethi jacet obruta somno.

At pius interea frater cervice cadentem
 Excipit, inque sinu dilectum pignus amoris
 Nequicquam amplectens, iterumque iterumque vocato
 Ingemit, & lacrymas inter sic vocibus instat:
 Quo fronti divinus honos, & flammeus ardor
 Luminibus periit? quo torvi gratia vultus?
 Certe haud talis eras cum foelix Anglia Regem
 Spectabat reducem, cum te per læta viarum
 Strata incedentem fusæ cinxere coronæ.
 Vix talem vidit, tibi cum fidissima quercus
 Latas densa comas, & multo vimine opacos
 Intertexta sinus, sacrâ caput occulit umbrâ.
 Qui tibi jam casus? quæ causa indigna trementes
 Infecit vultus, corpusque exangue resolvit?
 Dic mihi, nam memini primæ olim flore juventæ
 Cum tua, quâ rueres, prosterneret hasta rebellem
 Præcipitemque immani agitaret turbine plebem.
 Te memini qualem foelix victoria vidit,

Et lætum spoliis, & multo pulvere onustum.
 Fare ergo, obtestor per fratris amabile nomen,
 Per populi gemitus, per cæsi vulnera Patris.

Ille graves oculos, audito nomine patris,
 Paulatim attollit, corpusque acclive cubili
 Erigit; & longo vix tandem tempore fatur:
 Quis mihi delicias fugat, atque errantibus aufert
 Gaudia mille oculis? nuper mihi dulcis imago
 Exemit curis animum, invasitque solutum
 Sacra quies, longo jussit super æthera tractu
 Astra sequi, dederatque animam diffundere coelis:
 Aërias late valles, camposque patentes
 Fas mihi metiri, præsentiaque ora tueri
 Majorum, patrisque sacros agnoscere vultus.
 Illi cœruleus supra caput emicat ignis,
 Flagrantisque nitor crines, & tempora circum
 Ardescit; rutilo dum vultus sydere fulget
 Immortale jubar spargens, & lucida tela.
 Ergo fata vocant, me fors æterna fatetur
 Numinibus deberi, atque annumerariæ astris.
 Te modo pacatum (nostri, Germane, labores)
 Te manet imperium, lætoque Britannia plausu
 Augurium spondet, sedatoque orbe triumphos.
 Dixit, & interea novus inspirasse videtur

Membra vigor, dubiusque salutis fluctuat æstus;
 Sæpe fugam simulat morbus, refluuntque vicissim
 Atque abeunt pariter vires. Sic cum ultima lampas
 Jam moriens alimenta trahit, jubar illa coruscum
 Luce novâ vibrat, geminatoque igne refulget.

Jamque valescenti ruit inclementia morbi,
 Nox iterum gravis, atque oculos stupor urget inertes,
 Exitiumque ferens, & ineluctabile fatum.
 Qualis ubi armato stipatus milite victor
 Obsessos urget cives; si forte repulsam
 Indignans patitur, cito præceps machina turrim
 Nutantem premit, & per summas volvitur arces
 Tempestas flammaram, atque igneus ingruit imber.
 Haud aliter pergit furor increbrescere morbi,
 Præcipitatque moras, horrendaque prælia miscet;
 Difficiles animam lites, rapidæque procellæ
 Vivacem elidunt; superas simul illa per auras
 Tendit, & ætheriæ victrix latè imperat arcu.

Sursum abit, atque altè gradiens super astra volenti
 Hinc atque hinc populo *Carolus* dat jura; *Jacobus*
 Succedit terris, Anglorumque intonat orbi,
 Unica spes patriæ, carum caput, & Stuartum
 Reliquiæ ingentes, ac dilectissima fratris
 Pignora.

Talis Ledeos quondam concordia Fratres,
 Talis amor docuit (timidis sanctissima nautis
 Nomina) perque vices regnare, æternaque sanxit
 Fœdera, & alterni fatum inviolabile sceptri.

Joh. Whitfeld, A. B.

Coll. Merton.

O

Gu-

GULIELMUS TERTIUS.

Nympha modis pollens Numerorum, & Diva
trophæis

Heroum comes afflueta, & victricibus armis !

O Virgo Thymbræa ! tuo si munere frondet

Laurea, Cæsareosque æternat palma triumphos :

Eia age fertorum spoliis redimita, labores

Aggredere Auriacos ; age qualis prima futuram

Spes famam promisit : adulto scœnore messis

Quam crevit sæcunda : ut scepra Britannica tradunt

Patresque, Proceresque, & non ignobile vulgus.

Nassovæ soboli patrios avulsit honores

Ingratus Belga, & nascentem in vertice laurum.

Senferat hoc Juvenis, tacitusque in corde volutat

Non sibi, sed Batavis metuens : subit ægra laborum

Belgia, & antiquæ vitanda opprobria fortis ;

Alvæ dira libido, jugumque immite Philippi,

Tum vero immortalis honos, monumentaque famæ

Auriacæ mentem accendunt ; Fredericus in armis

Sistit se coram, exuviis & pulvere campi

Lætus, sanguineus : qualis cum sterneret ultor
 Spinolam, tardosque ageret violentus Iberos.
 Inde pares stimuli, nec degener ira nepoti
 Ardescit corda inspirans ; simulachraque fingit
 Martia, venturas miscens sub imagine pugnæ.
 Jam furit impatiens, atque illi conscius æstus
 Conceptique ignes gliscunt sub pectore, magni
 Argumenta animi : primis nam Heroa sub annis
 Jupiter excudens, pleno latice imbuunt haustum
 Æthereum, atque potenti indulgit munera flammâ.

Pellaci contra fremit astu, & sibila jactat
 Devittana domus, dubiique incendia motus.
 Hinc fractas labi vires, & Belgica fata
 Retrò inclinare, inversamque evolvier urnam.
 Arva premit Lodoicus, inexorabile ferrum
 Cum senibus matres rapit, & circum oscula fœtus.
 Quis tamen, ô Gradive Pater, ruet obvius hosti
 Grassanti ? ô veteres, ubi jam fiducia, Belgæ,
 Nassovæ semper genti debenda, ruentum
 Prædiis regnorum, & tutelaribus armis ?
 Illo pene die cecidisti Hollandia ; vindex
 Sed prohibet Gulielmus, & armis fervidus instat,
 Indignantque arcet Gallos : fortuna secundum
 Pandit iter famæ, & sceptri præludia sancit.

Quis tibi Martis amor Batavum fortissime? quales
 Primitiæ armorum, juvenique incanduit ardor?
 Testor Ameronæ silvas, lentoque fluentem
 Gallorum tabo Utrecam, gravidasque paludes.
 Exundasse iterum graviori flumine visa est
 Belgia, Neptunusque cruento horrescere campo.

Quid rursum Nassovus aperto Marte laceffit
 Gallorum turmas? nusquam illi cominus hostis
 Adversari audet. Durassius impiger alveum
 Nunc Mosæ medium, pavidus nunc tranat Aderam:
 Mox redit inter rura, & cæco calle sequentem,
 Hærentemque fugit. Stricto sic ense viator
 Infestum vicis, atque implacabile Monstrum
 Latronem urget: at ille ruit per devia saxa,
 Perque lacus, dumosque, & eodem subdolos orbe
 Acta refert vestigia; donec noctis amica
 Aut favet umbra, aut fidæ obscura silentia silvæ.

Sed juxta Alphenam dum sævis Galle, nivales
 Et fossas super, atque adstrictas frigore moles;
 Nequicquam solitos moliris lubricus astus
 Artificemque fugam. Alatâ distantia glande
 Terga premit Gulielmus, agitque volatile plumbum.
 Tum vero glacies vastâ sub mole ruentum
 Et gremium labefacta, & multo evicta cruore

Laxatur, patulâque gemit divulsa ruinâ.

Gallos singultantes, dicere multa volentes

Unda trahit refluens circùm; & quibus ira pepercit

Martia, corripit ulta, avidoque involvit hiatu:

Tum mane aspiceres (frigentibus undique stagnis)

Corruptamque nivem, & fœdum misto aggere frigus;

Arma aliena humeris concreta, atque ense miracem

Ignoto dextram: videas sparsum inde cerebrum

Et putrem faniem stricto canescere fluctu.

Arctâ aliis rursum compage, & robore firmo

Ossa gelu annectit: medio huic sub gutture collum

Intercludit hyems, & fluctus pendula subter

Membra lavat, vincâsque caput supereminet undas,

Turpe & torvum inhians, manco ceu marmore vultus

Squallent Cæsarei; sulcis frons horrida, ruptæ

Fauces, arrectæque rigenti in vertice setæ.

Quin tu Nassovæ proles verissima gentis,

Henricum soboles, & Adolphi sanguinis hæres,

Abstineas bellis victor: fatis imbre cruento

Florescit Laurus, fatis ô tua tempora circùm

Sudorque, & fumus commisto pulvere, fœdant

Impubesque genas, dubiam & lanuginis umbram.

Cinge comas hederâ, tibi nunc Hollandus avitos

Submittit fasces, immortalesque secures.

Nil ultra Lodoicus agit, nisi furta, rapinasque
 Et pretio spolia empta, inhonesti opprobria belli.
 Sed luit ingentes pœnas, & damna rependit
 Condeius: densas illi intra castra phalanges
 Huc aggressus, & huc Gulielme impellis, & ipsum
 Arduus evertis repetito turbine, septum
 Silvarum latebris, magna & post valla latentem
 Nequicquam: imbellis Gallo deserbuit æstus
 Et cessit brevis ira. Velut cum pastor opaco
 Aut saltu videt, aut exeso in pumice vulpem;
 Cuspide proruit indignantem, & dira rudentem
 Instigans: multo prorepat faucius ictu
 Et plagâ stimulante hostis fugit; atra cruoris
 Signa fluunt, memorique rubescit semita tractu.
 Haud secus occulto serpit Condeius ab antro
 Et pariter confusæ acies. Sabia undique tabo
 Arva tument, nemus & congesta cadavera sternunt
 Vicinum: messè insolitâ vineta laborant,
 Atque immaturum vestit nova purpura Bacchum.

Ergo jam pacem Lodoice, & jura coactus
 Arcta petis, sanctâque adstrictum compede fœdus,
 Sed quid vincla subis, si te caligine circum
 Indutum eripiet, tenui subtilis amictu
 Aut dolus; aut robur ruptis immane catenis?

Ecqua

Ecqua fides Gallo, dum fraudem Ignatja pubes
 Vipeream inspirat, magicumque impune venenum?
 O Batavis simul invisa, atque infesta Britannis
 Progenies! fœcunda malorum! præstet apertum
 Seu scelus ante aras manifesto & numine coram
 Moliri, aut sceleri fucatam intexere nubem.
 Ut patria, ut vestris exarserat Anglia flammis!
 Extremumque minata diem, quo conscia motu,
 Ingemuit, quales sensit tremefacta labores!
 Quam vestris actus furiis Jacobus, avitas
 Amisit sedes, atque intractabile Sceptrum!
 Sic visum est; quanquam ô, nisi mens averfa fuisset
 Consiliis Divum, non jam diademate nudam
 Canitiem deplorasset, tristemque senectam:
 Nec toties vagus, inque exhausta pericula missus
 Fatorum imperiis, iterum peregrina petisset
 Arva lubens exul. Quin parce ingrata querelis,
 Parce Erato: vetuit sua Roma, atque impete cæco
 Detorsit titubantem: ignota per avia jussit
 In præceps ruere, atque obliquo tramite labi.

Quas olim fortita vices, quam mœsta tuorum
 Albion Annalùm series, & fertilis ordo!
 Te rapiunt curæ rursus, & ludibria casus
 Ingrati; quin tu cœlis absisse timendo

Indubitare: eadem vigilant tibi rebus in asperis
 Cœlorumque fides, superumque æterna potestas.
 Quam bene protexit Batavis sua jura, & Iberum
 Servitium detrectantes defendit Elisa
 Auguriis magnis, & non incauta futuri.
 Siqua valet juncta affinis vicinia regni,
 Si Batavos fortuna, & eadem temperat Anglos
 Lance, urgetque pari socias discrimine terras:
 Diva attolle caput; jam te non longa manebunt
 Tædia, nec tantos patieris inulta dolores.
 En tibi non vanum tutamen, milite cinctus
 Auriacus! fervet mistum clamoribus æquor;
 Adventum testata Dei, cava littora circum
 Clamores iterant, & læti murmura vulgi.
 Fama minax latè increbrescit; & ingruit horror
 Prævius armorum: turpes formidine cedunt
 Iræ atque infidiæ; longo fugit intervallo
 Ignatî pecus, & stupidi, fœdum agmen, Hyberni.
 Salve invicte Heros, ô tempestate cruenta
 Spes nequaquam averfa! ô non indignus avorum!
 Nusquam impar, nec tarda salus! seu Belgia supplex
 Præsentem, seu te cognata Britannia poscat.
 Tu vero Angliadum lux, & certissima Divum
 Progenies Gulielme, potens succurrere sæclo,

Obnitique audax¹ quas par defendere terras
 Solus es, imperiis moderare, æternaque jura
 Hinc, inde exerce: Tibi Diva Britannia spondet
 Se dotem; angustas tradit de vertice turres,
 Et frameæ decus, & sceptri inviolabile pignus.
 Talis ubi ad duras religatæ Brachia cautes
 Andromedæ, manicas indignaque vincula Perseus
 Exierat: tutelæ nubit, & ipsa pericli
 Fit virgo Manus; capit immortalia dona
 Lætatus Victor, pretioque amplexus inhæret.

Quisquis ades Zeuxis, succum molire potentem,
 Et pompas Gulielmi, & festas ordine scenas
 Incipe, solennemque argutus pande triumphum.
 Arte vagus primâ ludat color Amphitriten,
 Instabilesque undas: tum supra fluctuet ingens
 Dorfa premens Batavûm classis. Sub pondere Nereus
 Spumat, & attonitum natat inter cœrula vulgus,
 Nereides, Tritones, & Inous Melicertes.
 Crescentes Austri vires, pelagique tumultum
 Palantesque rates latè, mortemque propinquam
 Sistit Nube cavâ investus Pater: æquora circum
 Strata quies; pronæque volant ad littora Naves.

Haud procul hinc radio flagrante, & luce coruscâ
 Insignis, lætos inter, Nasslove, Britannos

Imperiis Affurgis: eodem effulgeat arcu

Vincta Maria caput, fimilesque in vertice flammæ

Ardescant: ambo capiant gratissima Divum

Dona simul, populique preces; par flumine Nardus

Irroret crines errans; æqualia utrisque

Sceptra fluant auro, fluat auro purpura Vestis.

Sis Memor ô, calamisque cave, dum viva tabellis

Ora Mariæ audes, divinam & fronte Juventam:

Ut graditur Diva! ut gradienti gloria surgit!

Ne spirans nitor absit, & impar langueat umbra.

Quis jubar intemeratum oculorum, & lucida pinget

Tela, ignesque genarum, & non imitabile fulgur?

En niveum decus! En pharetras arcusque potentes,

Alma Venus, Paphiique armamentaria regni!

Sic ubi Threiciis Virgo Latonia telis

Armata, Idalios saltus, aut Mænala lustrat

Venatrix: latè demissi gratia crinis

Luxuriat, nec dum focia colla ardua tangunt.

Jam vastâ Heroas doctus variare figurâ,

Nassovam gentem, & primæ incunabula famæ

Ordire: hinc fervens densa inter tela Philippus

Cumque suo Henrico frater Lodoicus inundent,

O quam Borbonio dispar! tabulâ inde capaci

Incedant Gulielmi, Othones, & Engilberti,

Divi,

Divi, Semideique.

Exere quin artem, & labor indefessus Adolphum
Hinc atque hinc describat, Adolphum jura volenti
Germano dantem : Meritorum gloria fasces
Romanos illi indulgit ; metuendaque Thraci
Virtus, Cæsareis adscripsit nomina fastis :
Illum admiranti similem, similemque frementi
Exprime ; lætorum turbâ comitante nepotum
Usque tuens oculis Gulielmum, hastâ indice mon-
stret

Protenſâ : cognata fremunt simul agmina plausu,
Et blandis supra plaudit victoria Pennis.

Parte aliâ emergat Virgo rediviva, pudorem
Flamma genas suffusa, & castos afflet honores,
Pulchra, modesta : illi æthereum sacra tempora lumen
Accenditque dies æterna, & spirat amorem
Purum illibatumque : decoras aurea stringit
Vitta comas, nectuntque verendæ insignia Mitra.
Illa humeris innixa manum, cervice recumbit
Auriacâ acclinis, cœlestiaque oscula miscet.
Immani subter resupinam extende ruinâ
Ignatî sobolem, vano molimine fursum
Murmura dira, irasque vomentem, atque atra ve-
nena.

Nempe

Imperiis Affurgis: eodem effulgeat arcu
 Vinc̃ta Maria caput, fimilesque in vertice flammæ
 Ardescant: ambo capiant gratissima Divum
 Dona simul, populique preces; par flumine Nardus
 Irroret crines errans; æqualia utrisque
 Sceptra fluant auro, fluat auro purpura Vestis.
 Sis Memor ô, calamisque cave, dum viva tabellis
 Ora Mariæ audes, divinam & fronte Juventam:
 Ut graditur Diva! ut gradienti gloria surgit!
 Ne spirans nitor absit, & impar langueat umbra.
 Quis jubar intemeratum oculorum, & lucida pinget
 Tela, ignesque genarum, & non imitabile fulgur?
 En niveum decus! En pharetras arcusque potentes,
 Alma Venus, Paphiique armamentaria regni!
 Sic ubi Threiciis Virgo Latonia telis
 Armata, Idalios saltus, aut Mænala lustrat
 Venatrix: latè demissi gratia crinis
 Luxuriat, nec dum focia colla ardua tangunt.

Jam vastâ Heroas doctus variare figurâ,
 Nassovam gentem, & primæ incunabula famæ
 Ordire: hinc fervens densa inter tela Philippus
 Cumque suo Henrico frater Lodoicus inundent,
 O quam Borbonio dispar! tabulâ inde capaci
 Incedant Gulielmi, Othones, & Engilberti,

Divi,

Divi, Semideique.

Exere quin artem, & labor indefessus Adolphum

Hinc atque hinc describat, Adolphum jura volenti

Germano dantem : Meritorum gloria fasces

Romanos illi indulgit ; metuendaque Thraci

Virtus, Cæsareis adscripsit nomina fastis :

Illum admiranti similem, similemque frementi

Exprime ; lætorum turbâ comitante nepotum

Usque tuens oculis Gulielmum, hastâ indice mon-
stret

Protenſâ : cognata fremunt simul agmina plausu,

Et blandis supra plaudit victoria Pennis.

Parte aliâ emergat Virgo rediviva, pudorem

Flamma genas suffusa, & castos afflet honores,

Pulchra, modesta : illi æthereum sacra tempora lumen

Accenditque dies æterna, & spirat amorem

Purum illibatumque : decoras aurea stringit

Vitta comas, neſtuntque verendæ insignia Mitræ.

Illa humeris innixa manum, cervice recumbit

Auriacâ acclinis, cœlestiaque oscula miscet.

Immani subter resupinam extende ruinâ

Ignatî sobolem, vano molimine fursum

Murmura dira, irasque vomentem, atque atra ve-
nena.

Nempe

Nempe premit vindicta, & pronam ferreus urget

A tergo nodus, rigidæque ex ære catenæ:

Tum bufo obscænus, serpentum & squamea proles

Ilia per fibrasque vagatur, & ubera lambens

Depasta; at Furia luctanti & colla tument

Insultant, Stygioque informis Cerberus ore.

Si videas, Zeuxis, quas jam matura revolvent

Fata vices Gallis; Lodoicum pingue ruentem,

Sceptra caduca, labans diadema à vertice, Laurusque

Arentes: glauco exultas velatus amictu

Rhene Pater, laxis attollens corpora vinculis.

Quamquam etenim Angliadis ignavus pectora torpor
Infecit, nimiaque ingloria tædia pacis.

Tu tamen ô Britonum spes! ô Gulielme labantis

Imperii Stator! cœpto ne parce labori,

Gallica castra inter sopitum excude vigorem

Angliaci pubi, atque sepultas elice flammæ.

Jam video, hastati revirescit fama Britanni,

En robur vetus, Henrici & vestigia regni!

Henricus Patriæ vindex, Parisinaque terror

Mœnia circum, & adhuc Lodoico inamabile nomen.

Saturno sic Rege putris ferrugine tellus,

Atque inculta situ cœpit squallescere; dumisque

Et scabie rugosa. Ut vero Jupiter arcem
Ascendit, venère artes, sua cura colonum
Exercet frugum inventrix, mox lucidus armis
Florescit miles: metuunt mortalia corda
Ultorem Jovis ignem, & inevitabile fulmen.

Jo. Whitfeld, A. M.

Coll. Merton. Soc.

CARMEN

CARMEN PASTORALE,
In Obitum Augustiss. Regis CAROLI II.

Thyrsis, Melibœus, & Daphnis, Interlocutores.

Thyr. Quid dulci, Melibœe, sedes tam tristis in
umbrâ?

Hic alios vultus poscit locus, omnia circum
Lætitiâ invitant, & amœnâ fronte renident.
Sed quo, Pastor, oves, quo migravere capellæ?
Forsan in ignotis illæ jam montibus errant,
Atque insueta graves jam tentant pabula fœtas,
Dum tu hîc suspiras, & flendo dividis horas.

Mel. Nôsti olim insomnes curas duosque labores,
Thyrsi, meos, nôsti pecoris quòd amantior alter
Non erat, Arcadiæ coleret qui rura colonus.
Sed me, Thyrsi, gregis fuerat quæ cura, reliquit.

Thyr. Quid non suadet amor? quid non patiuntur
amantes?

En Melibœus oves, teneros en negligit hœdos.
Sic mihi, (nam memini) cùm me Galatea teneret,
Non ruris, non urbis amor, nec cura peculi.
Pendeat ah sacrâ, dixi, mea fistula pinu.

Nam

Nam mihi nec cantus, nec erat mihi fistula cordi.

Tantum inter densas corylos silvasque latebam,

Turturis & mœstis augebam voce querelas.

Mel. Non, ut rere, meis amor hæret, Thyrsi, me-
dullis,

Muneribus vici, nec me jam spernit Alexis.

Nec si sprevisset, jam ejus fastidia curem.

Me propior jam cura tenet, majora revolve.

Pan Deus Arcadiæ, Divûm lenissimus unus,

Pan qui curat oves, ipsos oviumque magistros,

Pan Deus occubuit; per rura gravissimus ibat

Rumor, & Arcadicos defecit vita colonos.

Monstrat & ista meos arbos incisa dolores

Quam cernis, crescentque mei cum cortice luctus

Thyr. Quid narras, Melibœe, Deum Pana isse sub
umbras,

Quem fato immunem, Diisque immortalibus æquum

Spes erat, & cujus tam sæpe litavimus aris?

Mira refers: sed habent similes præfagia casus.

Est quercus nostræ impendet quæ plurima silvæ

Arbos procera, & firmis radicibus hærens,

Una nemus, patulos distendens undique ramos,

Quæ regina solet nemoris princepsque vocari:

Huc dum lascivæ tondent arbusta capellæ,

Sole sub æstivo pastor se ferre solebat,
 Hic canere, hic latâ frigus captare sub umbrâ.
 Hanc ego mane meas ducens ad pascua capras,
 Cum placidum ventis flaret nemus, omine lævo
 De cœlo tactam vidi procumbere quercum.
 Attonitæ Dryades subitam doluere ruinam.
 Non longè abductus Philomelam dulce canentem
 Turturis in murmur cantum mutare notabam :
 Obstupui, & sumptâ lætum modulatus avena
 Nescio quid, miros tento depellere questus.
 Illa tenore suo mœrori indulget eodem,
 Nec gemere aëreâ quicquam cessabat ab ulmo.

Mel. Quid vero hæc memoras? Sensit natura cadentem

Pana, & solliciti visa est dare signa doloris.
 Languit omnis ager, pastusque oblita sub ipso
 Gramine, flevit ovis, nec non flevere leones
 Immanesque ursi, Pani infestissima turba.
 Fleverunt Nymphæ, fleverunt maxima Divum
 Numina, quæ magni Panis delubra frequentant.
 Flevit & ipsa Echo, fleverunt Arcades omnes,
 Atque Deos atque astra vocant crudelia mœsti.

Thyr. Et meritò. Divos inter lenissimus ille
 Eminuit, semper bonus & cultoribus æquus,

Totus

Totus amor, totus pax & clementia totus,
 Quique habuit cunctos, si demas fata, faventes.
 Servabat Pan rura, lupos arcebat ovili :
 Defenditque altas cedros, humilesque myricas.
 Pan faciles dedit ætates brumæque benignas,
 Pastoresque ovibus ditavit & ubere glebâ.
 Plangite pastores, sit multi pompa doloris,
 Spargite humum foliis, procedat flebilis ordo
 Arcadicæ pubis, planctus nemus omne pererret :
 Divinus meruit fieri sibi talia Pastor.

Daph. Sed quid opus vano tantum indulgere dolori?
 Num totum letho absorptum Pana esse putatis ?
 Vivit, & insuetum limen miratur olympi
 Mistus cœlicolis, unde hæc sua rura benignus
 Prospectat, nostro jam fletu & carmine major.
 Vidi ego (nam liceat vobis mea visa referre) .
 Stellarum hesternos quum luna accenderat ignes,
 Extemplo magnum cœlorum albescere tractum,
 Mirabar, cœli facies quæ mira pararet.
 Quum subito æthereas volitantem Pana per auras
 Vidimus, insignem radiis & luce coruscum.
 Ibat ovans, magnâ Divum stipante coronâ,
 Pana omnes cecinere, triumpho inclaruit æther.

Mel. Sint rata visa precor. Sed quo jam rura patrono
 P Gaude-

Gaudebunt? nostrum quo præside stabit ovile?

Daph. Ne metuas. Uno ablato non deficit alter
Aureus, & simili gaudebunt rura patrono.

Divinum Pana hunc sequitur non degener hæres,
Qui pastoritias longum informatus ad artes,
Fælici reget Arcadiæ moderamine rura,
Incolumes præstabit oves, lætosque colonos.

Thyr. Ergo age, festivos cantûs modulemur avenâ,
Ducamusque leves turbâ alternante choreas,
Atque novo festos Pani instituamus honores.

Jo. Norris, A. M.

Coll. Omn. An. Soc.

*In immane illud CAROLI I. Regis paricidium
 ἡτλιασινδὶ cum ejusdem Indigitatione.*

Occidimus! quid, Musa, pios hæc munera manes,
 Quid conclamatos cineres, cassamque favillam
 Sollicitans, poscis lamenta & funebre carmen?
 An capiti extincto frigentia membra parentent?
 Scilicet illa modos nobis scelerata securis,
 Quæ lucem Regi, eripuit; populique cadaver
 Usque fumus: tanto rubuit quod sanguine ferrum
 Exanimes & nos hausit: quis dicere regni
 Singultus longos, dura & suspira possit
 Effari, ut moriens tremebundos fuderit artus?

Carole, sic te etenim pietas studiumque tuorum
 Prosequitur, vixit felix te sospite regnum,
 Et tecum simul interiit; (fuit Anglia & ingens
 Anglorum decus) ut vitis quam cura maritat
 Rustica proceris ulmis, quæ fida caducæ
 Fulcra locent, teneantque enervi stirpe reclinem.
 Ea validis innixa humeris atque ulmea prensans
 Corpora, se latè extendit jam palmite multo
 Luxurians, plenosque ostentat læta racemos,

Donec forte casæ nutanti sive tigillum
 Seu laquear desit, Lignator, munere Bacchi,
 Quam laribus malens tutis caruisse, bipenni
 Ferro adimit viti fulcrum, ruit ilicet ulmus,
 Et sociam latè sternens succisa recumbit.
 Quaque diu junctis crevere amplexibus unà,
 Stirpitus impellit communis utrisque ruina.
 Et quantas tulerit fruges respublica, nitens,
 Dive, tuis quondam cervicibus! Otia Musæ,
 Otia ruricolæ, peragebant otia Cives:
 Tum suus arti cessit honos, ditabat alumnos
 Mercurii mare tranquillum, tum grata coloni
 Sudorem tellus locupleti messe rependit;
 Nil opus armatis proscindere classibus æquor,
 Nil Urbes vallo munire & milite tanta
 Grassari, nec adhuc Londinum pacis amœnæ
 Tædebat, rebusque novis gaudere paratum
 Servitia in turmas vomuisset læva rebelles.

Et quis detrectare furor, quæ tristis Erinny's
 Tam mite imperium suavit? quæ jura, Quirites,
 Deferitis? quove aucupio per dædala fraudis
 Imponit Catilina novus? sic denique nondum
 Putentes subolere technas? quid enim? quasi magno
 Constiterit simulasse pium; proh cæca futuri

Pectora! sed feri sapietis forte nepotes,
 Quos raros superesse finent civilia bella,
 Sanguine sit quanto procerum plebisque putabunt
 Sævitur in jugulos sociorum, ubi vindice nullo,
 Dedidicit sperare Deum, jam dira juvenus,
 Omne accincta nefas moliri & cernere ferro:
 Crudelis! saltem iste sitim fedare cruoris
 Purpureus possit rivus, qui sanguine largo
 Plebisque procerumque fluit: quid Regia vita
 Commeruisse potest? tu saltem ignosce parenti,
 Miles atrox, sanctâ qui Majestate verendus
 Hoc tantum reus est, quod teque tuosque tot annos
 Texerit, in commune vigil, patriæque saluti
 Prospiciens, atavos qui per bis mille Decembres
 Perpetuâ serie centum numerare novemque
 Sceptricos possit; frustra certaverit illi,
 Europæ quisquis titulis regalibus altus
 Imperitat populis, tantis auctoribus impar.
 Nec longâ te gente Deum crevisse, quod ultro
 Fors dedit, at Virtutis honos propriumque coronat
Carole, te meritum; sceptris quo dignior istis
 Ipse tui Rex, egregias molitus habenas,
 Omnem animi motum ad mentis dictata solebas
 Composuisse tuæ & sanctæ rationis amissim;

Imperium mentis neu sollicitare ferenæ,
 Plebs animæ, Affectus, ausa est, aut hiscere contra :
 Non te præcipites iræ, non dira libido
 Transversum impulerant, non summa licentia Sceptri
 Quæ solita elatos animis inflare tyrannos.
 Ollis ad libitum, Virtutum paupere censu,
 Vivitur ; & magni pendunt, si fama salulet
 Tranquillum hunc, Facilemve illum, si tertius Acer
 Audiat aut Pulcher, saltem ut de corpore captent,
 Quas animæ laudes nunquam meruere, beati
 Si generis tantum phaleras & stemmata detur
 Ostentare patrum, quos deseruere minores
 Degeneres, vitiis acti, ingenioque ferino.
 Sanguine te vicisse omnes & corpore, cujus
 Sidereas vigor integros firmaverat artus,
 Quale ferunt veterum heroum, quos frangere nondum
 Massica cœpissent, nostræque licentia mensæ ;
 Id tibi pro minimo visum : cui summa voluptas
 Excoluisse animum & totis pia numina fibris
 Concepisse fuit, faciem virtutis, & ora
 Ardebas, pulchrumque decus constantis honesti,
 Ipse tui juxta compos, seu clade novercâ
 Fors rueret, seu te cumlaret læta secundis,
 Neutrius & piguit fortunæ ; protinus aris

Te advolvens, numenque Dei veneratus, & ultro
 Velle dedisse manus patri, qui cuncta supremo
 Temperet arbitrio propriâ jam sponte paratus,
 Succumbis docili pietate. Sonantia crebro
 Testor scripta Deo, sanctos animique recessus,
 Queis tete explorans, tantarum pondera rerum
 Prudenti appendis trutinâ, properare suetus
 Ad Christi exemplum, & vitæ documenta sequaci
 Inde animo recolens, cœlestia jussa capeffis,
 Quo te cunque sacro flectant oracula ductu.
 Quem tibi componam heroûni, longæva triumphis
 Inferuit quos fama suis? Virtutis honore,
Carole quis tecum contenderit *Antoninus*
 Aureus, hausta crepans totidem percepta magistris?
 Nec tibi Scipiades & quos jactare Catones,
 Roma solet, cuiquam liceat conferre, Sophosve
 Garrula quos superis æquavit Græcia divis;
 Pone supercilium, bona porticus, ingerere ultra
 Protinus ipse suum senior *Gargettius* hortum
 Definat, inclinetque suos Academia fasces.
 Qualia se Vitreo reficit dum gurgite Phœbus,
 Altra suis micuère comis, cœlumque minores
 Accendunt latè radii, famulantia donec
 Tempora Titani, dulcem rumpentia somnum,
 P 4 Cœlestes

Cœlestes aptant currus, nitidisque lupatis
 Alipides ornare parant festina jugales,
 At pater, acclivi conscendens tramite, pulchros
 Cœperit ut sparsisse ignes, solitoque decore
 Exoritur, subito pudibundos sidera vultus
 Obnubunt, totaque poli statione moventur.
Carole, sic tua laus alios heroas, & acta
 Elevat istorum, quos olim cana vetustas
 Laudavit, seu quos hodiernæ conscia famæ
 Ora hominum Musæque favor subvexit in astra

At vos, vestratem, Scoti, vestra arma rogantem
 Testantemque fidem, pacti mercede malignâ
 Proditis, ignavi; sanguis nil Regius illi,
 Nil pietas profunt, crudeles ductus ad hostes,
 Tanquam vile caput, populi manibusque nocentis
 Rex infons animam fatalis Victimâ fundit.
 Heu tantum patrare nefas potuisse rebelles
 Nec nostras valuisse preces & quæ pia thura
 Nequicquam furdis toties adolevimus, aris!
 Non fatis, O Superi, tantis terræque marique
 Cladibus exhaustos, tot campos strage nefandâ
 Texisse, & fluvios nostro infecisse cruore,
 Ni recrudescat, *Caroli* de vulnere, vulnus
 Commune, atque iterum sævo cum scœnore, Regis

Occisi fatum, Angligenis mala pristina sistat?
 Scilicet illud erat pueri quo patribus orbi,
 Et spoliata viro conjux lenire dolorem
 Sueverat, incolumis *Carolus* : mercede sub istâ
 Visum est posse pati tam duri incommoda belli :
 Rex, tua dum speranda salus discrimina mille
 Suasit adire tuos, legesque & jura Britannum,
 Et pietas & prisca fides ruitura, vocabant
 Quas pote suppetias, quem non accenderet ultro
 Regalis Virtus & Martis adorea tanti?
 At spes non accisa omnis, ubi destina rerum
 Rex pius occubuit, fracto tum corrui axē
 Victa simul, fatisque manus dedit Anglia duris.

At poterunt, Scoti, parcarum adamantina pensa,
 Et volvenda dies, sceleris vos poscere tanti
 Supplicium, facinusque olim crudele luetis,
 Sacrilegi Regum vendaces, aut ego veri
 Vanus agor, prædamque omnem, ditesque rapinas
 Abripiet civilis hyems, quam tristis Enyo
 Instinctu Superum vestras effundet in oras.
 Forsitan ex animo nec nostris perpetuū ibit
 Tantum impune nefas, Anglis neu credere fas sit
 Diis genitos Reges Superis vilescere, & ulla
 Corripere indigetes obliviam posse suorum.

Esto,

Esto, fidem nihili pendant immania corda,
 Ausa Deos faciles sprevisse, & numina serò
 Ultura : at *Carolo* tristes labentibus annis
 Inferias dabit, vos & rerum alea tanget,
 Indecores animæ, populi fæx ima Britanni,
 Nequa malos posthac scelerum fiducia tollat.

At Divum interpres paribus Caducifer alis
 Advolat, exutam formosi corporis artus
 Tanti animam Regis justo dignatus honore,
 Vulgari armento secernit, mortis acerbæ
 Legibus absolvens & avitis imputat astris.
 Est via quæ cœlum suspendens fornice lacteo
 Circuit, & medium puro distinguit honore,
 Quam sola heroum superant vestigia, postquam
 Corporeos nexus mens eluctata, priorem
 Nititur in patriam, divino lumine vesci
 Discupiens, superosque iterum coluisse penates;
Carolus hâc, ducente Deo, conscendit, & intra
 Limina sancta poli consistens, ordine longo
 Prospicit, antiquæ sedis monumenta revolvens;
 Hic rerum fator æternis fulgoribus ardens
 Lucis inaccessible, procures cui mille ministrant
 Aligeri, qui prompti animis arcana capeſſunt
 Jussa Dei, & prono fusi venerantur honore,

Hos

Hos juxta heroes positi, quorum ardua virtus
 Et divinus amor pulchrâ præcordia flammâ
 Moverat, æternumque pater retulisset in album :
 Puras induti trabeas, sanctisque coronis
 Tempora præcincti, numeris vocisque lyræque
 Æterni mulcent aures genitoris, ovantesque
 Ætheris immensi feriunt templa alta triumphis :
 At Rex, Pacifico nomen cui pristina virtus
 Fecerat, augustis natum penetralibus ultro
 Complexusque manuque pater, per amœna locorum
 Ducit ad Angligenum præclara sedilia Regum,
 Et stirpis decora alta suæ : tum protinus illi
 Assurgunt venienti omnes, faustoque resolvunt
 Ora sono plausuque exceptum sede locarunt.
 Quam Pater omnipotens auro gemmisque nitentem
 Sidereis, *Carolo* fixisset, at ille beatis
 Ordinibus junctus, meminisse tot, ante malorum
 Definit, æternique decus laudesque parentis
 Divino tonat eloquio, numerisque canorus
 Concelebrat, salve Superi, magne incola, Cœli,
Carole, jam regno felix adfuesce sereno
 Fortunæ procul imperiis, & turbine sati.

At tu, summe parens, miserere & digna ferenti
 Ignoscas populo, tandem clementior iræ

Pone

Pone modum, accisis tandem, pater, annue rebus.

Exanimis viden ut ferali pulvere squalens

Trunca caput, taboque artus fœdata cadentes,

Infandos longum tulerit gens Anglica manes?

Heu lucem, pater, imperti, tardumque cadaver

Vita redux animet, divino concita jussu

Vena fluat, sanguisque suo micet impiger alveo.

Cumque necem nobis immitia fata, parente

Sublato, dederint, da natum posse, precamur,

Imperii hæredem, folio succedere avito:

Inde etenim nobis, nec fas aliunde, redibunt

Vitales fortasse animæ, lucisque prioris

Usura, æternas ne devolvamur ab umbras.

Jac. Windett, M.D. Coll. Med. Lond. Soc.

& Coll. Reginal. Cantabrig.

Auctio DAVISIANA.

K. **O** Vanas hominum curas ! ò lubrica verti
 Fata Deum ! nostrisque diu non mitia votis !
 Heu ! per quot casus, per quæ discrimina rerum
 Mortales rapimur ? quotus est, cui semper amica
 Sors fuit, aut quem non miserum spes vana fefellit ?
 Usque adeò inconstans gaudes, Fortuna, joci ;
 Tollere quod dederas, aduersa reponere lætis.

B. Quorsum hæc, ò *Chrysippe*, Scholas redolentia
 dicta,

Plurima quæ tibi *Crantor*, *Epictetusque* legenti
 Suggestit, huc affers ? (S) Age dic, quæ tristitia narras ?

D. Qui casus ? (C.) Quæ te premit inclementia Di-
 vum ?

W. Undè taces, oculisque manisque ad sidera tendis
 Attonitus, nec quod latet imo corde profaris ?

D. Iste quidem, siquid rectè auguror, uritur ; Illum
Phyllis habet suspensum, ac lento macerat igni.
 Donec erat facilis, nec dum furdâ aure querelas
 Excepit ; placidas tùm volvere flamina *Parcas*,

Lætos ire dies, nec tùm implacabile Numen.
 Postquàm averfa Venus, mutatâque *Phyllis Alexin*
 Respexit potiozem, atque hunc fastidit amantem;
 Invisa ex illo Fortuna, hinc Sortis acerbæ
 Immortale odium, ac levium censura Deorum.*

B. Aut fors inde redit, molli quâ Sphæra vireto
 Exercet juvenes; Hic, Spe fallente laborem,
 Commisit pugnam non Diis, non viribus æquis;
 Jam dolet amissos nummos, vacuumque crumenam.

S. Quin vel Ego fallor, vel Tu (ad K.) jam tempore
 longo

Forfan Equum expectas, teneræ promissâ Parentis,
 Quo patris ad sedes dilectaque rura veharis?
 Sed nec Equum genitor, neque Servum mittere curat.
 Neu desit messi famulus, plaustrove caballus.
 Inde illi gemitus, sævique opprobria fati.

K. Sed neque Tu (ad S.) *Calchas*, nec Te Ille (ad D.)
 peritior Augur,

Nec quisquam è Vobis; Nam, quanquam erroris iniqui
 Diversa est facies, idem tamen omnibus error.

Altera (sed nec me naso suspendite adunco)

Altera fata movent animos; dedit ampla ruinam
Davisiانا Domus; fuit hæc, fuit inclyta, & ingens
 Gloria *Castalidum*, sed nunc ferus omnia vastat

Cre-

Creditor; expulsis mendicat pila Camœnis.
 Fortunam quisquis posthâc sibi credulus optat
 Perpetuam, atque ausit pellaci fidere Divæ,
 Disjectas videat merces, versósque Penates,
 Teque, ô parve *Tryphon*, magnis exercite fatis.

C. Hoccine erat, tanto quod fert promissor hiatu?
 Credideram fieri *Priami* fata; *Institor* exit.

W. Res memoranda quidem, & Sophocleo digna
 cothurno!

Sidera se miscent Umbris; Erebo Astra; moventur
 Diisque Deæque omnes; conturbat Bibliopola.

S. Quis *Lachesis* fugiat, quando *Hunc* quoque fata
 trahebant,

Nec latuit sævas tantillus Homuncio Parcas?

B. Vidi ego (nec tenuis conspectum effugit Imago)

Ire viâ exiguum per compita pumilionem;
 Qualis ubi innumeris sec'lis effœta Senectus
Titbono imminuit vires; illi arida sensim
 Genua labant, gelido deturgent sanguine venæ;
 Adducti penitus nervi, breviorque videri
 Incedit, gracili tibicine non bene fultus.
 Talis erat; Sic Ille pedes, sic ora ferebat.

K. Ludite, at amoto querimur Nos seria ludo.
 Tempus erat, memini, cum totos undique postes
 Effici

Efficti Heroum vultus ac plurima passim
 Pagina vestiret, crebræque in pariete Chartæ.
 Mille intus plutei stabant, armaria mille ;
 Mille arcæ, totidemque super lecto ordine libri.
 Sed nunc tot quondam signis, titulisque superba
 Infami (scædum visu !) spectanda papyro
 Stat domus, inque ipsis foribus Chirographus index
 Accusat Dominum, quod sit fugitivus & Exul.

D. Sic Apis Hyblæo in campo, per & arbuta passim
 Perque crocos volitans, suaves hinc inde sapores
 Ore legit, stipatque ingentem mellis acervum.
 Mox invisa apibus Fortuna, ac tristis Erinny
 Aut fuci, aut pictæ faciem mentita lacertæ
 Turbat opes ; simul effusus labor omnis, & Ipsa.

W. Non tamen excisæ penitus spes, non ita cœlo
 Invisus superisque *Tryphon*, quin usque supersint
 (Siqua solus misero est) rebus solatia fractis.
 I nunc, atque omnes, Fortuna, immitte procellas ;
Auctio stat contra, & factorum damna rependet.
 Quare agite, alternis cantemus ritè Camœnis,
 Quis sit vendendi modus ; & quas *Auctio* leges,
 Quæ jura observet ; quis ementibus ordo ; locus quis ;
 Aut siqua inciderint, quæ Carmine digna referri.

S. Est locus improbulis bene notus civibus, Urbis
 Ex-

Extremæ limes; Borealem nomine portam

Plebs indocta vocat; docti dixere *Bocardo*.

Haud procul hinc domus est, teneris quondam apta
choreis

Quà pede festivo pueri, innuptæque puellæ

Exercere diem. (C.) Quas Te (ad S.) quoq; vidimus inter.

S. Altera nunc rerum facies; nunc codice multo
Foeta tumet; cedit Saltator Bipliopola.

Bis quocunque die, magnâ stipante catervâ,

Certatim huc properant ex omni parte Togati,

Quotquot calluerint libros; (C.) Cupiantve videri.

K. Limina *Sheldoni* neglecta, ac proximus illi
Bodleius; doctæ dudum filuere Catenæ,

Desertæque Scholæ; Nemo vacua atria circum

Ambulat. Heu! Lector, tanquam *Rhodopeius Orpheus*;

Aut ligno, aut furdis mandat sua dogmata faxis.

B. Ibam forte viâ. (S.) Ignavus, (ad B.) sicut tuus
est mos.

B. Quà jactare pilam solet, adversisque retortam
Parjetibus vexare vicissim alterna juvenus.

Nusquam ludentumve labor, strepitusve faventum;

Apparent nusquam sepôstæ in pulvere vestes;

Tristis ubique quies; latè loca vasta filebant.

S. Scilicet His ignava cohors se mœnibus infert,
Q Pran-

Prandia cum male pasti obolis constantia ternis

Ceperunt, aut cum jentacula matutinam

Exemère famem; factò velut agmine, Cuncti,

Quà data porta, ruunt pariter, sedemque capeffunt.

Omnibus æquus honos, eadem subsellia; scamnum

Non melius cuiquam, sedes nec honestior ulli.

Præcipuum invenias, & cum Doctore sedentem,

Cornubiæ extremo qui quondam in monte solebat

Aut servare pecus, pecoris non ipse Magister,

• Aut stimulare boves, alieno lassus aratro.

D. Vera refers, mihi namque humeros & brachia

circum

Hæsit, tanquam alter *Pyladi* prædulcis *Orestes*,

Servum ac vile caput, disruptâ veste Togatus,

Vectus ad *Oxonium*, quo lardum aut hordea carro.

Pileus huic micuit duro subtemine crassus;

Humentesque comæ præpinguem vertice odorem

Spiravere; Togæ mirus nitor——

K. Quin parce auriculis, ac naribus ingenuorum,

Et versu immundo castas temerare Camænas.

D. Plurima sed frustra variat mihi fimbria vestem,

Si juxta sedeat, qui tergum pone minister

Prædenti observat; siquando aut pocula ferri

Præcipiam, aut patinas semesæque fercula tolli.

B. O

B. O me infœlicem, quod quâ Tu classe sedebas
 Non comès accubui ; nec me quoque classis habebat !
 Hinc Cocus, hinc lumbos trivit mihi Lychniopola,
 Ultima vulgi fœx ; Nam turbant limen & ipsi
 Nobiscum Emptores, scamnoque locantur in uno
 Philosophi, Artoptæ, Doctores, Archimagiri,
 Et Medici, & Medicaſtri, & qui Medicamina vendunt.
 Confedere omnes ; Roſtrum conſcenditur ; At Quis,
 Quis veſtrûm, ut melior rerum ſeſe explicet ordo,
 Os *Millingtoni* referet, quis deinde *Cuperi* ?

K. Iſtos quis velit, aut poſſit ? (C. & W.) Nemo
 herculè, Nemo.

N. Quin Tu, (ad W.) quæſo, tibi quoniam eſt con-
 ſtantia vultûs,

Et facies veneranda, ac non indigna *Catone* ;
 Exprime Tu mirâ inſignem gravitate *Cuperum* :
 Tu (ad C.) *Millingtoni* non dedignabere partes,
 Nam lepidum caput eſ, dicto & mordente facetus.

W. Illum Ego ? Num cernis mihi tardum abdomine
 ventrem

Surgere, quodve mihi ſpatium admirabile vultûs ?
 Numnam Prætor ego ? vel Bubo ? vel Aldermannus ?

C. Sed nec Ego meliùs ſperem data penſa tueri :
 Diis habeo grates, modici me quodque puſilli
 Q 2 Finxe.

Finxerunt animi, pauca atque modesta loquentem.

Stentoris Illi Vox, audacia perdita ; Sermo

Ventofus, spirantque cavi mendacia folles.

Ast Ego (sic homo sum) mentiri nescio ; Librum,

Si malus est, nequeo titulis onerare ; *Witherum*

Meonide præferre ; aut Te, *Merline*, *Sibyllis*.

Ludere sin placeat, sic stet sententia vobis ;

Partes (ad W.) Ille suas, in me mora non erit ulla.

W. Insanire libet quoniam, non durus habebor.

Componam, ut potero, vultus ; talique Camœnâ

(Nec pudor ullus erit) cudam miserabile carmen,

Quali vel *Bavius* scripsit, vel *Mævius* ; aut quam

Exprimeret, versus si pangeret, ipse *Cuperus*.

B. Quin Tu, (ad C.) sume tubam, & modulamine

Papiniano,

Vel quali turget, cui dat gens *Claudia* nomen,

Grandia verba rotes, numerisque tonitrua misce.

S. At cave, (ad C.) ne nimio strepitu subsellia frangas ;

D. Aut ruat in præceps *Sheldoni* immobile saxum.

Q. Quin agite, & celebres laudet Præfatio merces.

B. Nos sumus aut emere (*S.*) Aut saltem spectare
parati.

W. Incipiam, Quin Tu, (ad C.) frater, mihi sugge-
re ; siquid

Hæsero; Nam melior semper tibi copia fandi.

‘Vos ò *Cecropidæ*, *Britonum* spes. (C.) Adde, decusque.

W. ‘Atque decus; (ad C.) quid deinde? (C.) Togæ
flos (W.) flosque Togatorum

‘Ore favete omnes, placidasque advortite mentes.

C. Pergas Marte tuo, verbum non amplius addam.

W. ‘Si bene quid memini, bis sextus volvitur annus,

‘Ex quo nota diu Gallis, notissima Belgis

‘*Auctio*, sera licet, nostris tandem appulit oris.

‘*Londinum* accepit plausu, fremitumque secundum

‘*Granta* dedit; sit fas & Vos sperare faventes.

‘En vobis Libri: sibi sunt encomia, nec me

‘Laudatore opus est, aut Oratore profecto.

‘Non sum facundus. (K) Fateor. (W.) Sed Honestus
haberi,

‘Promissique tenax, dictis factisque merebor.

‘Nec si non nimis argutum Natura *Cuperum*

‘Fecit, falsum etiam mendacemque improba finxit.

‘Orandum restat, veniam indulgete roganti,

‘Vertice sim tecto, neu me mala frigora lædant.

C. Ne metue, at solido fidas, *Bollane*, cerebro.

Ullane vis? ullus caput hoc invadere morbus?

Crediderim molles filices, penetrabile ferrum.

W. ‘Expecto, quid sit cordi; quæ vestra voluntas.

K. Scilicet, annuimus. (*B.*) Vela caput. (*S.*) Indue.

(*D.*) Quidni ?

W. ‘ Pro tantis meritis grates persolvo, nec unquam,
 ‘ Dum superat caput hoc, dum Spiritus hos regit artus,
 ‘ Arguet immemorem quisquam oblitumve favoris.
 ‘ Ausculate omnes, intentique ora tenete;
 ‘ Namque edico palam, quas postulet *Auctio*, leges.
 ‘ *Ille librum, quisquis pluris licitatur, habeto.*
 ‘ *Lis si qua incidet, decidere Vos penes esto.*
 ‘ *Tertia cum sonuit plaga, irrevocabilis esto.*

Ergo agite, imprimis Solymæa tradita lingua
Biblia do vœnum; Pretium quis? si modo cordi
 Relligio est, fideique immobile fundamentum
 Vicenas dabitur libras. (*K.*) Mihi Relligionis
 Cura quidem; sed non Ego transfuga Sacramentum
 Addixi verpis, ignotæ *Biblia* lingua
 Ut curem versare, nec intellecta vereri.
 Hoc opus, hos libros volvat Judæus *Apella*,
 Non Ego; Me meliora pii docuere Parentes.

B. Sed neque verpus Ego, neque deditus *Antichristo*.
 Notior at nulli Vox est sua, quam mihi quicquid
Grajus, Arabs, Italus, Chaldæus, Hebræus, & Assur,
Æthiopæ sive sonent sacrum, aut Memphitica Coptos.
 Is sum, qui latices ex ipso fonte petitos

Malim

Malim, quam longo circum deducere rivo.

Hinc, ut me laudem, legi *Targumque*, *Masoramque*,
Onkelon, & *Kimchi*, quæ Te (^{ad K.}) vel nomina terrent
Commentatores *Rabbinos*; *Kabbala* quicquid
Implicuit nodis, cæcoque ænigmate textit.

Trinos ergo libens solidos dabo; sed tamen antè
Vestigem, lustremque oculis, ne faucius ullâ
Parte vacet codex, neu desint plura. (*W.*) Libellum
Porrigat è vobis aliquis; (^{ad B.}) scrutare. (*B.*) Quid
hoc est?

Excusor, titulusque deest, ac pagina Princeps;
Vestibulum ante ipsum, primoque in limine *FINIS*
Scribitur; O nebulo, (^{ad W.}) qui mancum obtrudere
librum

Ausus es, ac doctam speras fraudare Juventam.

S. Sic tibi notus *Arabs*? Sic intellectus *Hebræus*?
Kimchi lectus in hoc? & in hoc tibi *Kabbala* ad un-
guem?

Ut tandem ignores *Eoos* ordine verso
Incipere à dextrâ, in lævam migrare legendo,
Insuetâ ire viâ, & vestigia ferre retrorsum?

W. Quin Tu (^{ad S.}) quot numeras? (*S.*) Trinis
addo insuper unum.

D. Ast ego, me quanquam (pudeat neque vera fateri)
Ignoti

Ignoti nova forma typi, abnormisque character
 Attonitum feriat, perculsaque lumina turbet ;
 Ut stet honos sacris, sanctæ ut Reverentia linguæ,
 Sex numero solidos. (*W.*) Nemon' plus? Nemo?

Semel; bis?

Ter sonuit buxum, fugit irrevocabilis ictus.

C. Quo nunc Relligio, & Divum Reverentia, Divum?
 Quos emptus *Moses* non dat, dabit *Histrion* nummos.

W. En hîc *Suarezii* bis dena volumina vobis!

C. Bibliotheca, liber! (*W.*) Quis tam spolia ampla
 reportet?

K. Heu! mea non capiunt tã grandem scrinia molem,
 Hospitiumque negant angusta cubilia; lecto
 Defuerit statio, modò si *Suarezius* intret.

B. Quindenos numero solidos, atque aufero librum.

S. Aufers? ante tamen tecum perpende, pusilli
 Quid valeant humeri, quid brachia ferre recusent.
 Huic oneri cervix non sufficit ulla; *Milonis*
 Lassabit collum, vel *Turni*, vel *Diomedis*.

D. Quanti cistiferum conduces? aut ubi quæres?
 Namque *Atlante* opus est, aut *Hercule*; si modo tanto
 Non cadet *Alcides* sub pondere, non ruet *Atlas*.

W. Trina *Semel* pondo; tria, *bis*? tria? pro pudor ingens!

Ter

Ter sonuit, &c.

Proximus en Vobis se *Berkenhaubius* offert.

Ecquis dat binas (sunt bina volumina) libras?

S. Siqua anus est, miseræ cui sit tutela Senectæ,

Et struere, & chartâ subter fulcire placentas;

Siquis cordyllis optet piperive cucullos,

Quive papyraceos gaudet componere milvos,

Aut Sombros qui vendit, emat Te, *Berkenhaubi*.

D. Utcunque id nimium ducam, dabo quattuor asses.

Namque domi ruptæ Phœbum ~~Boream~~que fenestræ

Admittunt; præsens chartâ quare indiget usus,

Vulnera quæ reparet, quâ sit mihi facta cicatrix.

W. Quattuor ille *Semel*; *bis*, quattuor. (B.) Ast

Ego quinos.

W. Quinque, *Semel*: *bis*, quinque asses: proh tristitia

fata!

Ter sonuit——

Julius en vobis *Cæsar*! quis reprobus, & quis

Electus; qui grex hominum damnabitur Orco,

Quos cœlum manet Indigetes, liber iste docebit.

B. Et Tu *Calvini* sectaris dogmata, *Cæsar*?

Tu *Romæ* civis, mediâ natufque Suburrâ

Tandem evasisti fanaticus, & *Catharorum*

Unus? Sed memini; Namque hanc ego semper amavi
Histo-

Historiam (dormit mecum lectissimus Author,
Itque comes, quocunque vager, quodcunque faceffam,
Jam nunc in loculo est) memini, inquam, ut bella *Ge-*
neva

Gesserit ante lacum *Cæsar*, quo tempore forsan,
Quanquam hæc exciderint mihi jam, neque lecta re-
currunt,

Obvius huic veniens *Calvinus* stillat in aurem
Principis occultum virus, fallitque veneno.

S. O si *Democriti* costas mihi fata dedissent,
Aut *Millingtoni*? Nam cui laterum fatis? aut quis
Sufficit in tantos vulgaris pulmo cachinnos?

Calvino quisquis committit *Cæsar*is annos,
Idem aprum filvis, fluviis Delphina; *Jacobo*
Deucalionem idem jungat, *Pyrrhamque Mariæ*,

B. Quicquid id est, prædulce adeò mihi *Cæsar*is ipsum
Nomen, ut undenas grave non sit solvere drachmas.

W. Undenas, *semel*; undenas, *bis*; quis duodenas?
Ter sonuit——

En liber insigni facie, minioque superbus!

C. Nomine non opus est; sua vendet purpura librum.

D. Noster erit, noster pretio quocunque libellus.

Cœruleæ mihi terga notæ, distinctus & auro
Incendit mentem fulgor; quam pulchra videri

Pagina ! quam splendens ! ut scrinia nostra decebit !

K. O malefane Puer, nimium ne crede colori ;
Fronti nulla fides ; intus si lumina vertas,
Congeries vocum informis, confusaque rerum est
Farrago, & tardis bilem motura *Batavis*.

S. Hunc illud credis Juvenem curare, peritus
Indoctusve fuat, modo murice fulgeat Author ?
Aspicias hunc ipsum ? multo est spectabilis ostro,
Sunt nitidæ, ut cernis, vestes ; coma pexa decenter :
Sed vacuum caput est, sed lævâ in parte mamillæ
Nil salit *Arcadico*---(D.) Quin parcius utere linguâ,
Parcius Ensisferis ista objicienda memento,
Aut Ego--- Sed præstat non neglexisse libellum.
Auratos numero binos (W.) Plus nemo ? *Semel ; bis ;*
Ter---

En *Nepotis* vitæ, curâ studioque *Stephani* !

K. O natum averfis Musis, & Apolline lævo !
Quem non arte Deus, Dea nec dignata cerebro est.

W. Nunquam Helicon bibi fateor ; quin protinus
ad rem.

K. Affem ego (B.) Deinde unum (W.) Binos, *Se-*
mel (S.) Addo ego porro

Binos (W.) Quattuor ille, *Semel ; bis* : (D) Deinde
Quadrantem.

W. *Ter*

W. Ter sonuit——

C. Sunt capita Heroum tam vilia? Scilicet unum
Miltiades affem; luscus valet *Annibal* unum;
Atticus inde duos; dat cætera turba quadrantem.
 Me *Cicerone* opus est, Me, Me inquam Rhetora poscunt,
 Ast Ego, namque mihi est dicendi copia torrens,
 Frigida magniloquis incendam pectora dictis.

‘Sol, qui flammigeris mundum complexus habenis
 ‘Hinc atque hinc rutilis animas fulgoribus orbem,
 ‘Ocyus, ocysus ignivomos huc flecte caballos.

K. Quorsum hæc? cur *Phæbum* demens in carmina
 poscit?

C. ‘Nam neque cum roseus Nabathæo surgis in
 auro,
 ‘Nec Tartessiacâ stridens ubi mergeris undâ,
 ‘Quæ Te cunque rotat cœli plaga, sænore tanto
 ‘Te ditat, tantasve ostentat splendida gazas.

D. Quas gazas, aut quæ spectacula narrat Hiator?

C. ‘Jam sua Pellæus taceat monumenta *Canopus*,
 ‘Tusca *Palatinus* neque scripta ostendet *Apollo*,
 ‘*Oxonio* cedat *Roma*, & Tu, *Phæbe*, *Tryphoni*.
 ‘Quis *Bodleianis* congesta volumina thecis,
 ‘Quis nunc *Seldeni* archetypos, aut scrinia *Laudî*
 ‘Objicit? Hanc quando lambentem sidera molem

‘Li-

' Librorum, Aonidum hæc armamentaria lustrat.
 ' Quare agite, *Oxonidæ*, Magni soboles *Aluredi*;
 ' Vos Majorum Umbræ, defunctaque nomina Patrum,
 ' *Hammondi* manes, *Allestræanaque* busta
 ' Immortale *Scoti* decus, æternique *Baconis*,
 ' *Chicheleiusque* parens, & avunculus excitet *Occham*.
 ' Si meliore luto finxit præcordia Titan,
 ' Si frater vestri radiis ac sole favoris
 ' Incaluit dudum; Nunc, ô prohibete, tenebris
 ' Ulla serenantes caligent nubila frontes.
 ' Sunt mea vota tamen fratris contraria votis;
 ' Vertice sim nudo, precor, indulgete roganti.
 ' Cur rogitem, primum est, quod jure antiquior omni
 ' Mos *Britonum* id poscat; *Britones* mihi semper amici,
 ' Asservat mihi namque *Britannia parva* Penates.
 ' Deinde decet; sed quod par omnibus argumentis,
 ' Convenit, atque placet. (S.) Concessa est copia; fervet
 Namque tibi cerebrum, fuerit nec inutile frigus.

C. ' Literulis dum stabit honos, dum gloria libris,
 ' Dum tollet *Rhedycina* caput, dum vitreus *Iffis*
 ' Alluet has arces, dum nobile Bibliopola
 ' Nomen erit, tanti haud abolefcet gratia facti.

En hic *Hobbefii*, vegrandis bellua famæ,
Leviathan! Hic est, qui subterranea regna

Audens

Audens atque ipsum *Plutonem* à sedibus imis
 Avellit ; clausit dudum tria *Cerberus* ora,
 Et *Phlegetontæ* siluerunt murmura ripæ.

K. Vos, quibus in cœlum *Pietas*, & *Numina* cordi,
 Improbus, ô *Pueri* fugite hinc, latet anguis in herbâ.

B. Esse homines dicit, sed non Ego credulus illi,
 Sanguineum genus, & *Cadmeo* femine natos ;
 Bella simul cunctis, civilia bella moveri.

S. Isti siqua fides, Ego sum (quis crederet?) *Ursus*?
 Tu tigris ; lupus ille, feraque immanior omni.

C. Sin ita, qualis Ego, vel qualis bellua frater ?

D. Neu queat ulterius tam noxia serpere pestis,
 Quinque dabo solidos ; emptum *Vulcanus* habebit.

C. Quing; *semel* ; *bis*, quinque ; ô lamentabile fatum
Hobbessii ! quinis octogenarius Author
 Væneat ut solidis ! *Dii* talem avertite pestem.

Ter gemuit *pluteus*, *ter tela sonantia torfi*.

Δενὴ δὲ κλαγγὴ γίνετ' ἀργυρέοιο βιοῖο.

Quem nunc, quem facient *Zabarellæ* scripta bea-
 tum ?

Hic est, cui penitus Naturæ arcana tueri
 Contigit, atque imos rerum penetrare recessus.

S. Hic est, quem cecinit sublimi carmine *Vates* ;
 * *Non stat in Aulâ meâ, qui non stat pro Zabarellâ.*
D. At

D. At quâ pelle liber, quam vili tegmine sordet!

Ut mala vix laceras cogit junctura tabellas!

K. Quid si rupta toga est, si fœda ac scissâ lacerna?

Sæpe sub inculto latuit facundia panno.

Tres Ego, tres solidos. (C.) Tres hic pro codice terno;

Bellus homo, ac largus nummi! Tres iste *semel, bis*;

O miseras artes! (B.) Trinis super addo trientem.

C. Lûcro est iste triens, grates *Zabarella* rependet.

Ter gemuit pluteus, ter tela sonantia torfi.

C. En hic, en vobis *Foxi* immortalia scripta.

K. Ista legat, si cui ferrum est in pectore triplex;

Me pavidum terrent congesta cadavera flammis,

Semiussique artus, & corpora trunca Virorum,

Furcæque, gladiique, ac plurima mortis Imago.

B. Libram Ego (S.) Dein solidum. (D.) Binos porro.

(B.) Insuper unum.

C. Heu, quianam segnes? quæ Vos socordia cepit?

Si juvat his gradibus pedetentim surgere, nunquam

Supremam dabitur pretii contingere metam.

Ante dñem clauso fuscabit Vesper Olympo,

Quam Te dimittam, scriptorum maxime *Foxi*.

S. Addo Ego dodrantem. (C.) Dodrantem prodigus
addis?

D. Sextantem super his numero. (C.) Quid cunctor?
Habebis. *Ter*

Ter——

B. Sed meus est, nummis ter denis ante poposci.

C. Siccine ? (K.) Sic res est ; audiui. (C.) Sit tuus
ergo,

Fiat Justitia, & ruat Auctio. Quin agite, Hic est

Hic est quem legis, ille quem requiris,

Toto notus in orbe Martialis.

B. Unde huic tantus adeps, de quâ venit iste culinâ ?

Cuive fuit patinâ pro deficiente paropsis ?

S. Nempe prior Dominus nunquam deponere fue-
vit ;

Huic conviva fuit, commessatorque libellus.

K. Utcunque est, nummis poterit constare duobus.

B. Aut tribus, & lucrum facit haud leve Bibliopola.

C. Nempe tribus nummis Epigrammata mille ; se-
mel, bis ;

Ter——

S. Quid jam indignantem vetet exclamare Poetam ?

I nunc edere me jube libellos.

I nunc edere me jube libellos.

C. Ecce *Almahidam* ? Siquis tamen Hanc quoque ;
si quis

Captus amore : Ubi nunc Vos, ô mollissima corda,

Ellis Amatores ? Ubi jam Deus ille Cupido ;

Ida.

Idaliique arcus, flammæque, ignesque potentes,

τόξα πνευνείοντα, πολυφλόγαί τε φάρεται;

K. Vicenos obolos. (C.) Nullum intus concipis
ignem,

Nec Venus est tibi nota. (S.) Tricenos. (C.) Incipit ille
Ardere, & flammæ sensim, *Cypridemque* fateri.

D. Bis quinos solidos. (B.) Cupis, & potiere cupitâ;
Ter gemuit——

C. *Baxterus* sequitur. (K.) Quo non præstantior alter
Protrahere in longum multæ damnosa papyro
Dogmata Rixator; Centum ille volumina, centum
Arte laboravit, discors sibi in omnibus idem.

B. Quis dat quinque minas? (K.) Solidos ego quin-
que. (B.) *semel, bis.*

Pergite; seria res agitur; Properate; Minacem
Cernitis hanc dextramne? an Vos, cum fulmina vibro
Nequicquam horretis? vano neque malleus ictu
Terrificat mentes, sed inania verbera mitto?

Ter gemuit——

En hîc *Æsopus*! (N.) Quantum ô mutatus ab illo,
Cui tumuit tergum montani pondere gibbi;
Ille meus fuerit, dabitur pars Septima libræ.

S. Sextam Ego (N.) Nos quintam (S.) Dominum Te
Æsopus habebit.

R

B Ter

B. Ter——

S. O Corydon, (ad D.) Corydon, demens es; Nam
neque tanti

Author, sed Pictura emitur, sculptorque Batavus.

B. Quin age jam Frater (ad W.) siquo cor ferveat igni
(In filice, inque ipsis faxis sunt semina flammæ)
Si stimulos dedit exundans mea copia fandi,
Emptorum huic pariter spectatorumque coronæ
Solve pias grates ac vectigalia laudum.

W. ' Non averſæ adeo mihi Muſæ, & lævus Apollo,
' Uſque licet temnar, nec ſim, Te (ad K.) judice, Vates,
' Non obtuſa adeo finxit mihi peſtora Titan,
' Immemor ut veſtros dicar filuiſſe favores.
' Ingenii ſiquid ſpirem. (K.) Quod ſentio, quam fit
' Exiguum. (W.) Foret aut dicendi ſiqua Potestas,
' In quâ me non inficior mediocriter eſſe
' Verſatum. (B.) Quiſnam hunc feret ex Cicerone
Poetam ?

W. ' In veſtras irem ſœcundo flumine laudes;
Flumen Ego dixi ? *Fulmen* dixiſſe decebat.

N. O hominem lepidum, *Granteque* ſub æthere
natum !

Qui ſimiles ſtrepitus, ac tintinnabula voçum
Inſequitur, nudo & verborum in cortice ludit.

W. ' Mal-

‘W. Malleus ante meus frondes virgultaque fundet,
 ‘Ante dies perimet *Sheldoni* nobile marmor
 ‘Cælo efformatum, feriens quoque vertice cælum:
 ‘Ante bibet *Cami Oxonium*, *Granta Isidis* undas,
 ‘Venditor ante libros culpabit, & efferet Emptor,
 ‘Ante *Geneva* typis *Stephanum* superabit & *Aldum*,
 ‘Ac prius *Oxonidis* Ego cedam Bibliopolis,
 ‘Quam vestra exciderint animo mihi munera; *Dixi*
 ‘Ille *Cuperus* Ego, patriâ qui *Parvo-Britannus*.

C. ‘Quid jam currentes prohibet me claudere rivos?
 ‘Namque opus exegi, quod nec Dea dira vetustas,
 ‘Nec lethes poterit pigrum delere veternum;
 ‘Magnæ molis opus, sub quo gemat ipse *Pyræmon*,
 ‘Atque ingens *Steropes*, & vasto corpore *Brontes*.
 Nam neque cum Siculo immanes *Cyclopes* in antro
 ‘*Æoliis* validos geminant incudibus ictus,
 ‘Tantum opus exercent; æquâ vi brachia tollunt
 ‘In numerum, tanto neque turbine malleus exit.
 ‘Vestris, *Oxonidæ*, auspiciis, ac Numine vestro
 ‘Longum iter emensi tandem superavimus æquor;
 ‘Sed nec opis nostræ est dignas persolvere grates;
 ‘Dii vobis, siquis Deus artes respicit æquus,
 ‘Præmia digna ferant; ante omnes innuba *Pallas*,
 ‘*Mercuriusque* potens linguarum, atque augur *Apollo*.
 R 2 Quo

'Quo tamen usq; vehor? quo me furor entheus urget?
 'Namque Ego, dum laxis vestra in præconiâ velis
 'Metior Oceanum, & Zephyris dare carbasa pergo,
 'Haudquaquam memini, quanto Vos torreat igni
 'Sirius, ut madidos artus, venasque perustas
 'Pulverulenta coquat nimis Phaetontibus æstas.
 'Reprimo me, Musisque injungo fræna solutis.
 'Ast hunc malleolum, nostrâ gestamen in arte,
 'Postibus his figo sacrum, & rem carmine signo;
 '*Hæc Millingtonus Rhedycinæ atque Artibus arma.*

Arthurus Keye, Armig.

Waller Bacon, Armig.

Ed. Stradling, Armig.

Geo. Dixon, Armig.

Christoph. Codrington, Armig.

Gul. Woodward, Armig.

} ex Æde Christi

De PÆTO, seu TABACO.

Liber Primus.

INnocuos calices, & amicam vatibus herbam,
 Vimque datam folio, & læti miracula fumi
 Aggredior. Tu qui censu decoratus Equestri
 Virtutem titulis, titulos virtutibus ornas,
 Antiquum & Phœbi nato promittis honorem,
 Tu *Paddæ* fave: nec enim præstantior alter
 Morbifugæ varias vires agnoscere plantæ,
 Inque tubo genitas haurire & reddere nubes.

Da puer accensum selecto fictile Pæto,
 Ut Phœbum ore bibam: quis enim sine numine Pæti
 Digna canat Pæto, & tantis se comparet ausis?

Non inventa homini humanos adolevit in usus
 Nobilis herba, patri sed primum visa Lyæo,
 Cum madidus siccos thyrsos subduceret Indos,
 Notuit, ad feros & claruit inde nepotes.

Forte per æstatem tesquis arentibus hostes
 Norat in infidiis meditari prælia Bacchus,

Arma jubet celeresque jugo subungere Lynces,

Bassaridasque sequi; Silenum accedere curru

Mandat, & in pugnam totis exardet habenis.

Pone sequebantur lixæ, jumenta que multo

Tarda onere, & lentis congesta viatica plaustris,

Et claudus senio Sileni vector Asellus:

Dumque velut furiata phalanx, inimicaque quærit

Agmina, per vastas & laeta vagatur arenas,

Dira fames, urgetque sitis, defectaque succo

Membra labant, defunt ipsi sua munera Baccho;

Amphora Sileni curru subversa jacebat

Amplo exhausta sinu; sitienti ambusta dehiscunt

Ora Seni, ardentes dum ducit hiatibus auras:

Mænades, & Satyri, multumque proterva juvenus

Impatiens scrutatur aquas per viscera terræ,

Nequicquam; de se tandem sibi pocula quærunt,

Et falsum potant, quem dat vesica, liquorem;

Pocula spurca nimis; sed & hæc quoque pocula defunt

Increfcente siti, venis & deficit humor.

Spes tum accisa omnis, faciesque miserrima rerum

Apparet; tostas alii de faucibus atris

Exhalant animas: alii per mutua fundunt

Vulnera, quem rapiant ante ultima fata, cruorem.

Jamque acies moribunda cadit, quum valle remotâ

Eminus obscuri facies confusa vireti

Vifibus occurrit dubiis : tumque Evius altum

Inclamans ; duremus, ait, tantisper in armis,

O Socii, optatam vicinâ in valle salutem

Aspicio : hîc lentos toto conamine gressus

Accelerant, renuuntque mori, venasque supremo

Sanguine manantes, animæ spiracula claudunt.

Utque propinquabant, altis se prodit opacum

Stipitibus nemus, & foliis spectabile vastis.

Euge ! meis, clamat, cognatam vitibus herbam

Agnosco, munusque Deum. Sed plura volenti

Surda manus, latas tenero de caudice frondes

Carpit, & ignoto latrantia viscera succo

Demulcet ; viridis stillat sub dentibus humor.

Non tamen oblatas Sileni provida virtus

Præcipiti vorat ore dapes, sed cautior usu

Hæret ab exemplo documenta abstemius optans.

Nec mora : quis patulis lateat sub frondibus error,

Eventus docuit : totis (mirabile) castris

Evomitur, caditurque, velut cum gurgite pleno

Ingruit admissi miranda potentia Bacchi ;

Volvitur in gyrum tellus, cœlumque videtur

Nubibus adductis surgenti occurrere terræ :

Tum sopor obrepat, somnique invicta cupido

Germanam dubiâ præfagit imagine mortem;
 Capripedes mediis diffusos stertere arenis
 Cernere erat, disjecta solo defessa furentum
 Membra Mimallonidum devota jacere sepulchro.
 Mox ubi discusso longi languore veterni
 Plenior ex adytis in singula membra recurrit
 Spiritus, amissæ redierunt corpore vires.
 Surgere tunc alacres, pedibusque insistere firmis,
 Et fulgere oculis, thyrsūque vibrare lacertis
 Fortibus, absentesque laceßere vocibus hostes.

Attonitus monstro, non huc sine numine, amici,
 Appulimus, Silenus ait: nec dona Deorum
 Despicite, ingenitas vires, nec nomina Bacchi;
 Nec pudeat certa salvos à morte fateri
 Cœlitus ostenso vitam debere Tabaco:
 Advenisset enim languentibus integer hostis,
 Victa fiti manus hæc cecidisset victima ferro,
 Tinctaque venisset victoria sanguine nullo;
 Nunc veniat, validasque manus, animosque viriles
 Sentiāt, & si mens suadet, fera prælia tentet:
 Sed rationis opus; superum nec munera cæco
 Contemeranda usu. Si quid sapit ista senectus,
 Viribus eximiis permistum in stirpe venenum
 Delitet: in ventrem virides ne mittite succos,

Mandite nec folia ingestis confusa falivis :

Virus inest crudis : æstivo Sole recocta

Credibile est tutos præbere halantibus haustus ;

Nec ventri, at cerebro (si tecta evolvere fas est)

Pabula grata reor subtilibus eruta fumis.

Quare agite, ô juvenes, tam digni muneris aptos

Ingenio, & rapidis extundite mentibus usus.

Dux ego vester ero ; quid mens dictaverit, omnes

Accipite ; arentes prolixâ uredine frondes

Comminui manibus jubeo, cannaque reponi,

Protinus educto radiis solaribus igne

Contingi, & positis adversâ parte labellis

Exfuçti calidas nubes adducere fumi,

Ocyus ut possint cerebri pervadere flexus,

Vinosisque leves recreare vaporibus auras.

Dixerat : hinc Satyri teretes aptare cicutas ;

Deciduas alii ficcâ fuscædine frondes

Frangere : pars tubulos arfuro pulvere complet,

Pars stricto ore trahit (risumque sodalibus affert)

Pulverem flumen, tussesque inducit iniquas.

Ipse pater fremitus vana & conamina risit.

Ignem carent, ignem votis ardentibus optant.

Ecce Senex densum, quod habebat mantica, vitrum

Depromit, vafri inventum subtile Promethei

Furati æternas cœli de fornice flammæ.

Hic latet ignis, ait: fuscepto & Sole rotundum

Molliter acclivi depressum in vertice centri

Frondebis admovit Phœbo penetrabile vitrum.

Cuspidis in morem radiis concurritur, auctus

Inde calor sensim serpit, fomentaque circum

Arripit, & fumo vicinum nuntiat ignem.

Applaudunt Satyri, Faunique, senemque magistrum

Attollunt humeris, vocesque ad fidera tollunt;

Ipse cavam ante omnes accommodat ore cicutam,

Leniter adducit nebulæ mirabilis haustus,

Et ductos patulis fumos è naribus efflat.

Nec mora, permotus subitâ dulcedine, toto

Corpore diffusum sentit gestire vigorem,

Ut solet à noti sæcundo flumine Bacchi

Serpere paulatim non intellecta voluptas.

Ora madent: non falsa sitis, non vexat acerba

Esuries, vomitusve: levi vertigine tantum

Crura vacillare, & supremam udescere frontem

Percipit, illæsus sed & hæc vanescere gaudet.

Tum vacuus densâ Pæti porrectus in umbrâ,

Omnigenum ut patuit sæcunda scientia rerum,

Dulcibus absomit lentas sermonibus horas,

Explicat ingentes opulentæ mentis acervos,

Ludenti & similis Naturæ arcana recludit ;
 Implicitos memorat sphæris cœlestibus orbes,
 Compagemque hominis, terræ & miracula pandit,
 Addit & oraculis docti libamina fumi.

Fumantem sequitur circum diffusa juvenus
 Ipsa novis operata tubis, fumoque fragranti ;
 At rudis ore vomit naso reddenda patente
 Nubila cum multâ tussi lacrymisque jocosis,
 Ridicula, appressis animam quæ claudere labris
 Nescit, perque cavas iterum depellere nares ;
 Docta sed exemplo grandævum æquare magistrum
 Efflando fatagit, repletque vaporibus auras ;
 Dumque hilares animis lætâ vitulantur in herbâ,
 Ecce venit fessis longum expectata ministris
 Annona, & multo ferventia dolia vino.
 Clamores geminant, versisque ad cantica cannis
 Gaudia agunt, epulisque favent, multumque vocatis
 Jumentis, reduci que senis gratantur Afello :
 Indulgent Cereri primo, tum Massica libant,
 Viteaque admistis alternant pocula fumis ;
 Cuncta fremunt fumo, cantu, mistisque choreis,
 Donec dulcem oculis fudit nox alta soporem.

Postera ut illuxit lætis aurora, ferique
 Admonuit belli securas pace phalanges,

Lenæus pater, & Sileni cana senectus
Extimulant, si quos festivi hesternæ diei
Fregit Luxuries, animosque hortatibus addunt.
Sat poc'lis, genioque datum; nunc prælia mentes
Sollicitant; positas assumite vultibus iras,
Et forte instanti dextras componite pugnæ,
Ne vigil incaute palantibus ingruat hostis,
Et cadat ipsa suas cædes non ulta Juventus.
Nec virtus equidem nobis incognita vestra est,
O Socii, magnis neque non confidimus ausis,
Sed nocet ignavas quamvis contemnere turmas,
Securosque malî ignotis incedere terris.
Impavidi ergo animis sedato insistite gressu,
Neu mala nos iterum letho penuria mulctet,
Agmine composito lenti procedite, Pæto
Non sine contrito, promptisque ad labra cicutis,
Et levibus fungis, servato & restibus igne;
Hoc animi surgent ad prælia, nubibus istis
Prodigiique novâ specie terrebitur hostis,
Este viri, famam & factis sperate perennem.
Dixerat: assensum properant applausibus omnes,
Et sibi quisque suo stationem corpore servat.
Arduus in curru medio pater agmine Bacchus
Eminet, impexi tergo Silenus aselli

It comes, haud equidem bellax, nec idoneus armis,
 At bonus eloquio, & subitis dare tuta periclis
 Consilia : æquales utrinque excurrit in alas
 Densa acies, hostemque animis pugnacibus optat ;
 Nec procul hostis abest : vicini vertice montis .
 Opposito emergit, summisque hastilibus extat.
 Bassaridis calido fervescit pectore sanguis,
 Ærea fistra manu quatiunt, & tympana pulsan,
 Vino acuunt iras residues, haultoque Tabaco
 Excludunt lethi faciem, suaque agmina circum
 Nube tegunt atrâ : spirantes naribus ignem
 Procedunt. medio glomeratur in æquore nimbus
 Igne micans, tonitruque fero, fumoque stupendus.
 Ostento attonitos subitus pavor occupat Indos,
 Non homines sed furva rati de faucibus Orci
 Numina, consternati animo certamen iniquum
 Detrectant, trucibusque timent configere monstris.
 Pars fugit, & positis quærunt velocius armis,
 Quam dare victoris mallet clementia, vitam ;
 Pars orat veniam, parere & jussâ modestis
 Imperiis patiente jugum cervice cape slit ;
 Sed pudet erroris, stultâ & formidine tactos
 Extimuisse piget vani sufflamina fumi ;
 Libertate dolent servâ ; solatur at illos

254 *MUSÆ ANGLICANÆ.*

Indulgentis heri condita lepore potestas,
 Et victoris amor : simili discrimine victos
 Victoresque videt bellis utrinque remissis
 Una dies miscere epulas, Bacchumque ciere,
 Et simul alternis fumum potare cicutis ;
 Mirantur bona nata domi, nec nota queruntur,
 Et nebulas animi jucundis nubibus arcent.

Atque hæc prima fuit mortales stirpis in usus
 Notitia, hæc latè noti cunabula fumi.

Jam quæ vis lateat plantæ, quibus apta bibendo
 Corporibus, quibus & pugnet contraria morbis,
 Misa refer, geniumque novo concede labori.

In primis non una subest natura stupendo
 In folio: adversis dives virtutibus omnem
 Exuperare fidem gaudet, stirpesque beatas
 Provocat: hellebori robur, rheabarbara duras
 Solvere nata alvos, facientem gaudia vitem,
 Balsana vulneribus laudata, fabamque suillam,
 Nepeathesque animi mulsam, gravidumque papaver.
 Magra Dei virtus, quæ tot miracula rerum
 Seminis exigui tantillo cortice clausit !
 Quod licet haud superet cineris, vel lævis arenæ
 Falleatis digitum, & numerantia lumina, molem,
 Mox cabit ingentem frondoso tegmine sylvam,

Et

Et certa in dubiis promet medicamina morbis.
 Quod si quis tantas rimari indagine causas
 Aggreditur, multum immani sub pondere fudet;
 Seu diversa Salis miræ substantia plantæ
 Compositum esse dedit, multis & dotibus auxit,
 Seu simplex variis obnoxia casibus una
 Materies alios pro mole & tempore vultus
 Induit, atque aliter distincta in corpora regnat,
 Naturæ latet in gremio, nec cernere pronum est.
 Si tamen exemplis libeat velut indice filo
 Ire per anfractus dubios errore viarum,
 Inque sibi similes Totum dissolvere partes,
 Forsitan occurret, quo mens placata quiescat,
 Et si non verum, at veri illucescat imago.

Quicquid inest rebus sapidum, discernere gustus
 Quod valet, id salis omne solet de nomine dici;
 At gemina est natura salis; vel funditus hæret
 Corporeæ moli, ad superas nec tollitur auras
 Suppositis flammis, cineri sed figitur acri;
 Dictus & hinc fixus: levior vel ab igne solutus
 In sublime volat fumo subvectus amico,
 Accrescitque apici in morem fuliginis atræ;
 Inde Sophis à re sal ille volatilis audit.
 Hic aliud memori occurrit ratione tenendum,
 Viscera

Viscera quod terræ salibus prægnantia multis
 Stirpibus innatis fœcunda alimenta ministrant,
 Ut sua cuique trahit proprium natura fluorem.
 Fructibus hinc sapor accedit, hinc floribus omnis,
 Spirat odor, retinentque sui vestigia succi.
 At tellure latent penitus confusa cavernis
 Sulphurei latices, nitri glacialis amaror,
 Lethale arsenicum, flammis affine bitumen,
 Argenti liquor in fœdam resolubilis auram,
 Chalcantumque acidum, linguæque astrictor alumen,
 Atque alia innumeros factura elementa sapes.

Si quis jam excutiat prolixo carmine, de tot
 Principiis, cui accepta ferat sua munera Pætum,
 Comperiet tanto dignum sudore bitumen,
 Cujus in exîmiâ species supereminet herbâ,
 Pingue, olidum, acre, tenax, nitro sublimè volanti,
 Ignis amans, crassaque ferens fuligine fumum.
 His pictam in tabulâ quicumque coloribus herbam
 Non videt, hunc oculis captum & rationis egentem
 Crediderim: quid enim magis aspectabile? dextram
 Trita oleo fœdat, digitos & glutinè viscat,
 Et solidat crudum lento ferrumine vulnus,
 Sorditiem ulceribus falsugine terget amarâ,
 Nec putrere sinit; sensum nam faucibus acrem

Impingit, longumque relinquit in ore calorem.

Latè fufus odor virofâ vividus aurâ

Diffipat ignavum cerebro torpente veterum,

Siccat & illuviem eductis fternumine mucis.

Denique in aereum flammis converfa vaporem

Fœta falis vivi, fuperaſque volantis ad arces,

Pervia ſpiritibus mentis capitolia ſcandens,

Supplementa nova exhaustis animalibus infert,

Atque hebetes ſubito reſtaurat acumine mentes.

Planta beata! decus terrarum, munus Olympi!

Non tantum agricolis duro laſſata labore

Membra levas, minuis victûs abſentis amorem,

Fundis & abſque cibo ſparſas in corpora vires;

Sed radium ſpecimenque Dei ſapientibus ipsis

Ingenium illuſtras, ſi quando aut multa tenebras

Colligit ingluvies cerebro, aut molimine longo

Intellectus hiat, rerum neque concipit umbras,

Conceptaſve tenet, vel cæca oblivia regnant.

Ut ſemel irreſſit blando lux indita fumo,

Aufugiunt nubes atræ, curæque tenaces.

Vis micat inventrix, demto velut obice veli

Tota oculis animi patet ampli machina mundi,

Æternæ ſpecies naturæ ex ordine nexæ

Succedunt, redeuntque ſuis ſimulacra figuris. O quo-

O quoties visus magnâ spectante coronâ
 Orator populi cupidas dicturus ad aures
 Contremuisse metu, docti sermonis acervos
 Confudisse locis, linguâ & filuisse rigenti,
 Quum memor ex tantis opibus sopita facultas
 Nil daret in vocem, sed res & verba negaret,
 Si modo vel micam generosâ è stirpe vorasset
 Fumanti tubulo, accenso ceu lumine, sensim
 Res reperisse suas, prendisse fugacia verba,
 Thesaurosque animi populo exposuisse stupenti!

Si duo præterea Stagiræ in pulvere docto
 Laudis amore novo, verive cupidine pulsi,
 Pugnam agitant, verbis & digladiantur acutis;
 Omne animi intendunt robur, nervosque fatigant
 Nexibus impediunt cautum ut subtilibus hostem,
 Aut validum incusso rationem pondere sternant;
 Stat circum pubes, pulchri & certaminis æquis
 Arbiter, ingenii æquales utrinque lacertos
 Mirantur, crebris vires applausibus augent;
 Tandem obtusâ acie, ut fessis deferbuit ardor,
 Lentior & validis insultus lucta remisit,
 Sorbeat alteruter, sacrum refletque vaporem,
 Ilicet ut tactâ Antæus tellure, resurgit
 Firmior, exhaustumque recens grassatur in hostem:

Jejunus cadit, at sequitur victoria potum.

Sin utrique placet nova de suffimine tela

Arripere, & calidam verbis producere pugnam;

Tum videas paribus momentis prælia sæva

Eventu dubio in multam crudefcere noctem;

Nec prius argutis discedere ab ictibus ambos,

Indefinitam abscindant quam tædia litem

Judicis incerti, palmæ cui præmia donet.

Sic quondam Iliaco bello, par nobile fratrum

Asclepi sanguis Podalyrius atque Machaon

Fertur ab Atride indictum certamen amicis

Suscepisse odiis, plantæ de laudibus Indæ :

Damnabat Senior linguâ tenus intus amatam,

Diffimulans veros sermonis acumine sensus :

Junior in fratrem jaculis ardentibus ibat,

Et pro dilectâ pugnabat serius herbâ.

Cordatum ante tubam potarat uterque Tabacum,

Impiger ingenium præclaro accendere fumo,

Et mucronatis mentem gravidare sagittis.

Multa hinc inde agili vibrata hastilia linguâ,

Multa retorta iterum, crepero nec pausa duello

Ulla fuit nisi quam fumi dabat haustus amœni ;

Unde renascentes stabant ad prælia nervi,

Invictusque furor carum prosternere fratrem,

Donec inexhaustis crescentes viribus iras,
Ancipitem & litem sententia magna diremit
Regis, inauditæ gaudentis honore palæstræ.
Robore sic proprio ceciditque stetitque Tabacum.
Et nunc de fumo gravibus confligitur armis.
Usque adeo nil scire datur, dubitabile quod non
Ingenii faciat cita vis, & gratia linguæ.

Sed me perplexi ingressum spineta Lycæi,
Pensi aliò textura vocat; quibus herba salubris
Principiis constet, vero mihi carmine dictum est.
Nunc quibus illa viris faveat, quibus illa resistat,
Quosque ferat, pellatque ægro de corpore morbos,
Expediam, simul ut calicem siccavero Pæti,
Ædibus & vacuis succreverit aucta supellex.

LIBER SECUNDUS.

TOLLITE vos ignem, tubulosque: sat ætheris haustum est:

Dum calet ingenium, dum sensibus integra vivis
Versantur simulacra, fidem exolvamus amicis;
Odimus immemores; mundum nec pascere fumo
Aggredimur, vanos aut ampullare per orsus;
Instat segnities, & Phœbo invisa senectus
Tristibus impallens curis, divortia Cirrhæ
Mandat, & extremum Musis offerre laborem.

Dicite Pierides, domitis quæ gesserit Indis
Liber, ut immanes populos moderamine legum
Mollierit placidus, quernosque ligonibus enses,
Et truculenta levi mutarit fercla Tabaco;
Ut mores, geniumque pater Silenus amœnæ
Stirpis, & innumeros ludens evolverit usus:
Forſitan hæc qui vos bifido de monte per æquor
Tranſtulit auratam Boreæ regnator in aulam,
Audiet, &, tanto ſi non indigna parente
Funditis, innatum quanquam averſatur odorem,
Vestris perfuſum violis, animaque ſuavi

Inter pulvillos variatâ mente reponet.

Ut fedit folio Victor, non tristibus armis
 Sæviit in vitam vel opes, nec durus abactis
 Indigenis statuit dominos, nec more tyranni
 Optavit metui, metuit non ipse timentes;
 Lenibus alloquiis, & majestate remissâ
 Partus amor populi, facilis clementia mores
 Erudiit, glebamque jugo parere fûasit:
 Terra feris infamis erat, Lyncesque, lupique,
 Tigres, & celeres pardi, mistique Leones,
 Impunè insidias pecorique virisque parabant,
 Tollere nec cladem intentis in mutua bella
 Cura fuit, major sed erat meliorque voluptas
 Finitimos flammis vexare & cædibus agros,
 Et coctos calidis hostes apponere mensis,
 Non tulit immanem ingluviem, qui temperat æstus,
 Sanguinis inque siti pacis suffundit amorem;
 Vastitiem lustrare cupit, regesque cruentos
 Visere, & ingenuas crassis dare mentibus artes.
 Assumit numero è magno, quos indolis esse
 Sciverat urbanæ, calicum sed largior usus
 Vitaque liberior, nervisque inimica libido
 Fecerat effectos, at nobilis aura Tabaci
 Compositusque labor, cœlique nitentior haustus

Sen.

Senfim reddiderat reparatis viribus ægros.

Amphoriam, Balanumque legit, comemque Neandrum,

Jucundos comites, totidem quibus addit amœnâ

Fronte viros, luscum Pelian, geniique sagacis

Idmona, cærulei ridendum tubere nasi,

Pauperis & barbæ metuentem scommata Trullum.

Hærebat fociis, & clam post terga subibat

Olim gratus Aper, casu sed furdus iniquo

Non adeo, ut solitus, suavis comes, atque facetus,

Jussus abire manu, invitus sub tecta redivit.

Regulus Hæmatoës, quo non truculentior alter

Vicinos capere, & captos prandere, tenebat

Non procul imperium vastis inclusus in antris;

Turpis ubi laniena fuit; juvenumque senumque

Corpora vincta jacent stabulis, pinguique polentâ

Ingratam cumulant in gaudia dira saginam:

Huc canibus, jaculisque plagisque sequentibus omne

Cornicinum sonitu & mistis latratibus agmen

Vertit iter, nec longe aberat domus atra Tyranni,

Qualem Dis habitat: primo venientibus antri

Os immane patet; congestis ossibus albet

Limen, & affixis apparent culmina tectis,

Constitus ut scolymis horrescit edulibus hortus,

Quum capita in squamas longis crevere medullis.

Forte dies genialis erat, Lapithæque repostis
 Instruere altilibus convivia lauta parabant.
 Agminis ad strepitum caveâ caput exerit Heros
 Mulleus, & virides exponit vertice plumas:
 Mox refugit visis, venit alter, & alter, & antri
 Interiora petunt, nec portam veſte parato
 Claudere, nec miram meminere excludere gentem:
 Dum tenet attonitos cæcus timor, ilicet Idmon
 Primus in ignotos audet penetrare recessus,
 Cum cane naſuto; ſequitur mox cætera pubes
 Palpans in tenebris, niſi quâ per ſumma receptus
 Teſta viam oſtendit ſub opaco lumine ſplendor,
 Silenus medio, extremo tutiſſimus Evan:
 Perveniunt tandem, ducit quo nidor, in aulam
 Ferventem fremitu, facies ubi dira culinæ
 Perculit ingreſſos primo, pleniſque lebetes
 Fumantum capitum, veruſque infixæ columnis
 Multa virum femora, & ſtillantes lancibus armi;
 Fœmineique coqui cinctis circum ilia peplis.
 Non procul in clathris porcorum more jacebant
 Corpora dena virum feſto ſervata propinquo,
 Dum creſcant adipēs; lacrymis quos Liber abortis
 Præterit. Hæmatoem attentâ dum nare moloſſi
 Veſtigat, penitoque latentem affatur in antro,

Surge miser, vultusque hominum consuesce tueri:

Venimus innocui, cædes nec cædibus istas

Ulcisci est animus; veniam donamus avertis

Ritibus, & placidos gerimus sine sanguine mores.

Si cruor est cordi, pugnandi & tanta libido,

Bella movete feris, armento arcete leones:

Parcite vicinis, turpes nec ventribus escas

Indite, nec fœdis postes ornate trophæis.

Non est illa lupis rabies: non tigride tigris

Pascitur, irato nec fit leo cœna leoni:

Tollite ferales epulas, & condite terrâ

Tristes reliquias, dapibusque fruamur honestis.

Ille nihil clarum; obscuros modo gutture mittit

Grunnitus, torvumque tuens, non sponte, monenti

Obsequitur, pavidosque jubet parere clientes:

Tumque abit annona infælix, meliore parata

Succedunt verubus jucunda obsonia mundis

Cervorumque suumque tori, leporesque anatesque,

Venantum & quicquid dederat labor.

Advolvuntur humi (nec enim conjungere mensas

Hora dabat) Bacchus primum vetulusque magister,

Tertius Hæmatoës; nullo mox ordine seni

Prœcumbunt comites, tum picti terga sodales.

Fata juvent; nunquam dextras junxisse fideles

Pœni-

Pœniteat rex (Liber ait) fœlicia sint hæc
Fœderis incœpti primordia : ponite amici
Ritus immundos, faciliq̃ue affuescite vitæ :
Tuque adeo, subitos aditus, nec libera, frater,
Condemna alloquia ingenui firmamen amoris ;
Proderit hoc olim hospitium, nec vestrâ juventus
Utile subsidium vitæ didicisse dolebit :
Hoc tu pignus habe, quo nullum sanctius optes.
Dixit, & undantem vino cratera recenti
Impiger exhaurit, secto quod palmite nuper
Arboris aëreæ repetito effluxerat ictu,
Utribus & plenis stabat prope : fuscipit ingens
Bellua, & epoto miserorum sanguine, tetram
Non prius aspectum nectar deturbat in alvum,
Emittitque olidæ ructamina cruda popinæ.
Subrisit Pelias : narem compescuit Idmon ;
Euvius increpuit nutu, & sermone benigno
Non bene constantis vultum firmavit amici.
Euge virum ! ut vero placuit liquor ? ille subaudax,
Fronte supercilioque ad verticis ossa retractis,
Est bonus iste cruor, quocunque è gutture fluxit ;
Vix melior pueri imberbis : si quis mihi porro
Præbeat, haud verear patinam forbere secundam.
Quod poscis dabitur : sed pocula jungere poclis

Et turpe & nocuum. Nescis bone, qualis in isto
 Sanguine sævitia est; proprio te discere damno
 Non patiar : forte ex aliis sine crimine nosces.
 Ut vero patrias crassæ caligine mentis
 Ignoratis opes ! hebeti tam grata palato
 Munera succiso de cortice sufficit arbos
 Obvia, nec sumptu, multo nec emenda labore ;
 Sponte suos præbet lanianda securibus artus,
 Fundit & æternos redivivis fontibus amnes :
 Cædite, legitimos terræ bona vertite in usus,
 Ducite nec pulcrum humanis pinguescere venis,
 Et terræ finibus serpentum more latentes,
 Luce virisque procul naturæ extinguere lumen :
 Sunt vobis hominum vultus, sunt pectora, nec mens
 Degener, intrepidæque animis ad prælia vires.
 Tot bona cur tumulo infoditis ? de fronte character
 Humanâ periit, nec quamvis sanguine pastis,
 Sanguineus color est : tumido sed luridus ore
 Pallor inest, oculique latent, discrimina nasum
 Nulla genasque inter ; facies vesica videtur :
 Tempora nuda pilis, putri labra turgida tabo,
 Et nigro trepidi promanant sanguine dentes.
 Vix animam trahitis, nervis attollere costas
 Non datur, injecto ceu pondere pectus anhelat :

Est

Est piger excussis genibus gradus, & dapis almæ
Nullus amor, sed humi juvat edormire veterum.
Hanc situs, & nunquam soli nec pervia ventis
Antra dedere luem, spurcoque obsonia succo;
At magis ira Deum mensis accensa nefandis
Intulit immundam resoluto robore pestem;
Et jam barbariem luitis, potumque cruorem
Redditis impuro, qui vos infecerat, ore,
Ut moniti quæratís opem: sed nec bona vestra
Nec mala novistis; tantus stupor occupat ægros.
Cernitis accenso prognatum pulvere fumum
Nare venire Senis velut exhalante camino?
Pulvis hic herba fuit: vobis vicina Tabaca
Nomine vix noto clarum dedit insula nomen.
Hinc finem sperate malis: tu cane Magister,
Cui natura parens rerum momenta suarum
Credidit, ingenium remedi percurrere, modumque,
Nec differ miseris optatam afferre salutem.
Hic, paulum tubulo amoto, flammaque moratus,
Magna jubes, dixit: si quæ tamen auribus istis
Digna putas, dicam; detur modo vita, recensque
Libertas miseris, pedibus quos fune ligatis
Ægrotos stabulis in fœdo stramine vidi.
Annuit Hæmatoës: solvuntur vincula claudis,

Prorepunt geminis nixi, sua quique gerentes
 Ore mala, & lucem veriti tetigisse supremam,
 Vultibus obscænis lætâ ductantur in aulâ.
 Non tenuit lacrymas vetulus Pater. Eia sodales
 Vivite, ait, vitam meliori ac ducite fato:
 Nam licet, & dabitur: latet isto condita buxo
 Veltra salus, modo sit servari certa voluntas.
 Tu miserrande Senex, muriam pro sanguine venis
 Qui generas, cui crura labant luctante podagrâ,
 Purpurei stillant, hebetesque arctantur ocelli,
 Cæcus eris, si spernis opem, sed ab arte medelam
 Sufficiam; & tumidis albo suffimine buccis
 In pileum nebulam inspirat, vultusque seniles
 Protinus includit junctis ad tempora limbis.
 Excipit ore senex mordentes lumina fumos,
 Et patitur jussus spe consolante dolorem,
 Exprimit imbrem oculis, vidit acrius omnia circum,
 Plenius admissâ deterfis luce fenestris.
 Atque potest adeo salebrosâ in nare Magistri
 Eminus extantes oculo numerare pyropos:
 Namque rogatus uti in naso quæ cerneret, & quot
 Diceret, ostendit digitos, &, fragra tot, inquit,
 Aspicio in nostris nascuntur qualia sylvis.
 Ilia concussit vetulus, risere sodales.

Dignus

Dignus es articulis sine nodo: age fugito, dixit,
Claude labrum, & laxis expira naribus auram:
Sugit, & expirat; sed porro injussus, ut antrum
In gyros volvi, & turbari ructibus alvum
Sensit, humi recubans confertim cruda remittit
Frustra, & multiplices, quas ante voraverat, offas.
En podagræ exitium: sic fonte revellitur ipso
Succus edax teneros rodens sine dentibus artus.
Hoc bis agas, quum luna latet, cumque orbe recrevit
(Tum latebris turgent succi, tum mobilis humor)
Post læves patinas, & prandia pinguis omasi.
Sic ubi cisternam illuvie, primamque cloacam
Terferis, humores ablatis fœcibus ibunt
Purius, articulis blanda, & sine forditie acri
Nutrimenta fluent, quo nec fœcunda malignis
Reliquiis acidi pungentur acumine nitri,
Torta nec in duram concrefcent vincula cretam:
Tum levitate pedum Satyrís certabis, & ipsas
Sponte tuâ poteris saltu ductare choreas.
Quod si pauca tamen falsæ vestigia labis
Exuperant, hausti blandâ torpedine fumi
Vanescent, nec hebes sensus, velut ante, dolebit.
Hâc ope non podagræ tantum cruciamina cessant,
Sed porrò coli rabies, sed volvulus atrox,

Gutturis & scædæ tollens discrimina fedis,
Et capitis clavus, & fibilus auris adurens
Mitescunt subito, nec post injussâ recurrunt,
Si modo quis constanter amat, nec jurgia curat
Conjugis in fumum infontem maledicta vomentis,
Oscula quod vitiet, nitidas & conspuat ædes.
Vir fuit antiquæ fidei, nec moribus asper,
Æquoreas habitans morbofo in littore sedes
Labe novâ infames; quos ceperat acre venenum
Fredebant medio terebrati abdomine; mox ut
Repererat extremos morbi violentia in artus,
Tensa velut valido membra omnia fune rigeabant,
Nec vis ulla super, nec motûs ulla facultas.
Ille malo arreptus, Phœbeas jugiter artes
Implorabat inops, dedit & medicamina Phœbus
Nequicquam, at solitis conatum lusit in herbis,
Donec inauditam melior fortuna medelam
Præbuit, & facili reparavit damna Tabaco.
Inde colit munus Divûm, multosque per annos
Obtinet illæsam fumo constante salutem,
Cum prius incerto vitæ, tremulisque lacertis
Importuna lues, necdum superata rediret:
Nempe falis pungens acies obtusa sopore
Desiit in molles mucronem intendere nervos.

Sic

Sic ubi radicem dentis deterrimus humor
 Vellicat, ardentemque inflavit tubere duro,
 Qualem offert nucibus conclusis fimia, buccam,
 Fumus in os veniat, parvoque ut tempore clausus
 Manserit, extemplo gemitusque tumorque recedent.
 Sic aliæ migrant afflicto è corpore pestes,
 Quas mala conceptæ falsuginis aura creavit.
 Labentes pluvix sublimi è fornice tecti
 In teneros folles, quibus insita flamma movendo
 Vivit, & in numerum flatu modulante, fovetur,
 Densatæ in mediâ pendent regione, forasque
 Ante, levis quam sit membrana arrosa, feruntur.
 Quid referam tumidas fauces, laqueumque latentem,
 Helucum, & subitâ dubios vertigine gressus,
 Clangorasque brevi minitancia flumina nares?
 Omnia mulcentur fumo, si provida cura
 Maturat, feras nec opem producit in horas.

Sunt, quibus occultis mordax contagio membris
 Offecit, seu spurcicies nitrosa canales
 Raserit urinæ, vel apertum fœcibus anum;
 Hinc quoque luctifico requiem sperate dolori
 Qui matulæ ingemitis, qui clavos inter acutos
 Horrida Caucasei depingitis ora Promethei.
 Non ego vaticinor, Parnassi aut somnia fingo;

Nota loquor, quæque ipse prius crudelia fenssi,
 Quam facies Pæti mirandaque nota foret vis:
 Nàmque (fatebor enim) luxu transacta juvenus
 Cum Baccho, Satyris, & suavi isto comitatu,
 Hic illic vetulo rimas in corpore fecit,
 Subjecitque malis, quæ magna est nosse voluptas,
 Sanasse utilior, nostroque probata periclo
 Certius in populi juvat usurpare salutem:
 Sed quia par cura est tristes expellere morbos,
 Et validos servare habitus, quæ cautio fanis,
 Discite, quisve modus; nec enim omnibus omnia pro-
 sunt.

Oderunt alii naturâ, ut triste venenum,
 Deficiuntque animo ad folii fumantis odorem:
 Stultè alii damnant, novitas quia displicet omnis,
 Quod sine Pæto atavi meliores stirpe sequenti
 Concessum à superis egere salubriter ævum.
 Abstineant ambo: nec enim pugnare decorum est
 Naturæ, aut rectam invitis infundere mentem.
 Si quis amat, sapienter amet, nec Simius alter
 Consilio, & sine fine aliorum irrumpat in actus.
 Sunt qui fumum ideo, ut potènt tantummodo, potant,
 Urbanos inter ne non habeantur amœni,
 An profit noceatve sibi sus deque ferentes:

Rusticus ille, malusque pudor: nam vel juvat haustus,
Vel lædit, te ipsum noscas, & idonea fumo
Corpora, ne ferò tandem tua damna queraris.

Si cui grande caput prostanti fronte rotundum,
Lati humeri, pectus patulumque, torosaque membra,
Sub cute obesa caro, pituitaque multa palato,
Is bibat impunè, & repetito indulgeat haustu,
Si libet, & justos sumendi respicit usus:
Parcius attingant graciles, quibus ardua cervix,
Frons angusta, caput minimum, præcordia pressa,
Excarneſque genæ, & paucâ mucagine nares.
Ollis spirituum ut brevis est Annona cerebro,
Obruitur facile conferti aspergine fumi,
Haud secus ac nebulæ hyberni caligine solis.
Compositi validis biberint si largiùs æquo,
Occupat ignavos torpor, defessa quietem
Membra petunt, nervis velut ex ætate solutis,
Mane tremunt, altaque obeunt in luce soporem.
Quod si præterea roseus color inficit ora,
Et subeunt tusses, & densus anhelitus, illum
Ejurare tubos jubeo, charosque sodales,
Ne redimat nocuos vitæ discrimine lusus.
Illi pulmo flagrat, putrive uligine turgens
Febrim corde fovet, lentoque absolvitur igne.

Sed si tantus amor funi, nec tendere contra
 Vota libet, cæco ratio sed cedit amori,
 Bechion arentem sumat, fumumque capeffat,
 Non metus hinc fuerit, sed spes non vana salutis:
 Nec (moderatus enim) accendit calor, at levis aura
 Ulcera deficcet, faniemque è pectore ducit.
 Denique si qua vehit tectam causa abdita tabem,
 Seu mala per totum diffusa injuria corpus,
 Seu citâ febris erit, læsi vel visceris æstus,
 Ah! tibi ne tanti sit perniciofa voluptas.
 Declina illecebras, & quamvis parcere durum,
 Parce tamen, certæ & caveas auctaria cladis.

Est etiam quandoque, ut, quâ data porta, subinde
 Erumpat fus deque cruor, lethumque minetur,
 Et vomitu ruat, & laxis fluat alvus habenis:
 Quicquid contigerit, feralia pocula mitte,
 Nec libeat nocuas immittere faucibus escas:
 Sanguinis hinc fluvii crescunt, vomitusque ferocit,
 Vitaque disjectis tandem cum sæcibus exit.

Judicio hic sistor rationis tollere visus
 Quod posui: nam si Pæti gravis herba soporat,
 Et sopor excrementa tenet, damnatur inique
 Quod juvat & laudem meruit; bene præmonet, inquam,
 Quisquis is est, nodum neque dissolviffe pigebit:

Hunc ergo jubeo in mentem revocare, quod olim
 Sanximus, adversas simul hîc subsistere vires ;
 Nempe sale hinc stimulat naturam pellere tardam,
 Ac veluti vivis pigram calcaribus urget :
 Parte aliâ exhalans nebuloso sulfure somnos,
 Sistit, & effusum facili compescit habenâ.
 Ac velut indomitus sonipes juxta ilia fossus
 Evolat, & fræno deinceps parere recusat ;
 Sic ubi depultrix validè movet, & retinendi
 Vis labat, ut leviter tacta est, ruit impete multo,
 Nec motam retinere leve est, nec tollere lapsam,
 Et magis effluxisse nocet, quam clausa manere :
 Usque adeo multum est rerum momenta, modumque
 Temporaque, & quæ sit cunctis natura, tenere :
 Sic virtus viget ipsa, viget quoque corporis ætas,
 Utraque deliquio tandem Nimioque labascit.
 Nil melius vino ; vinum tamen omnibus æquo
 Non datur in cyatho, nec fugitur omnibus horis ;
 Immo etiam quandoque necat, quandoque furorem
 Suscitât, interdum rationem largior hauîtus
 Obruit in spatium, quo mobilis orbita cœli
 Volvitur, inque locum rēdit unde exiverat ante.
 Solvitur interea strictis nisi crapula vinclis,
 Ebrius expirat, saltem expirasse putatur.

Haud procul exemplum : nuper Satyriscus Adonis,
 Dum tua festa colit rex ð Lenæ sepultus
 Et vino & somno, sub terram ut mortuus ivit ;
 Postridie effossus vitæ manifesta receptæ
 Signa dedit, capite effracto, manibusque cruentis.
 At miser adversus mortem cubitoque genuque
 Confligens, animam clausâ colliferat arcâ.
 Quid tam funestum nostræ adversarius arti
 Objiciat ? nulli, quantumvis multa, obeundi
 Causa fuit, mentem nulli, quod constet, ademit.
 Contra lætitiâ in magnâ, dum po'cla salutis
 Ordine discurrent, si quis temerarius audet
 Jura infana sequi calicum, pugnamque laceffit,
 Ne titubet ratio, aut gressu titubante vacillet,
 Arripiat tubulum, medicam intermisceat auram,
 Surget inoffenso vultu, bene condita verba
 Sobrius exponet, fumi dum nescia turba
 Instabilis prodet vibrantes fronte lucernas,
 Et gressu insolito dabit irrisoribus ansam.
 Nempe tuus fumo, Bis-nate, retunditur ignis,
 Mobilis & rabies blando torpore quiescit.
 (Nec ferat invidiam quæ dat tibi copula laudem)
 Non melius lapidi Herculeo Chalybumque metallo
 Convenit, optatum quam quærunt vina Tabacum :

Sic operas præstant inter se, junctaque multo
 Nobilius sapiunt, quam degustata seorsim.
 Denique mortales, quantum est, conducit in usus,
 Nec quicquam, ut suis occisi, non utile; flammæ
 Qui superat post fata cinis rubigine fœda
 Defricat, & flavos facit excandescere dentes:
 Fumus & ipse (novum auditu) consiliter jussus
 Parat, & emissus per conniventia labra,
 Ore manu impresso, fulvum densatur in unguen
 Virginibus carum, quibus à serpigine longâ
 Prurit scabra manus, manantibus undique rimis;
 Lævigat admotum, & splendorem inducit eburnum
 Non sine portento; nec parvo gratia constat.
 Namque per arcanos penetrabilis aura meatus
 Cor quatit, & stomachi vinculis utrinque solutis,
 Æolium ventis subvertit olentibus utrem:
 Sed vita incolumi, ridentibus affatim amicis,
 Inde metus tutos, decus inde doloribus emptum.

Jam bona decerpfi: nunc si quæ incommoda ab usu
 Obveniunt, seu sint verè, seu vera videntur,
 Expediam, longâ nec vos ambage morabor.
 Infimulatur enim, claræ quod mentis acumen
 Obtundat, speciesque locis posituque decenti
 Confundat tenebris, & nigra oblivia ducat:

Crimen atrox ; sed quod vel prava calumnia finxit,
 Vel bona simplicitas : non est, quia non potis esse :
 Immortalis enim cum sit mens, orta que cœlo
 Portio, corporeis non est obnoxia damnis.
 Actio recta quidem, si læditur instrumentum,
 Læditur ad tempus, causâ durante, sed ipsa
 Mens intacta manet, quanquam, ceu nubibus atris
 Circumfusa latet, radiosque occultat inertes.
 Non aliter Phœbi quam lucida tela Dianæ
 Intercepta globo, vel tegmine nubis opacæ,
 Tempore non longo nostris tolluntur ocellis ;
 Nec minus ipse tamen sincero candidus orbe
 Ardet, & innumeris lucem communicat astris :
 Sic animo nulla est, animi nisi crimine labes :
 Desidia, & luxus, levis inconstantia, & ira
 Ingenium obtundunt, lumen rationis inumbrant,
 Permiscentque notas tabulis, & nomina delent.
 Quilibet id meminit quod amat, crebroque revolvit.
 Da mihi de multis fumi potoribus unum,
 Creditor, aut plenæ cui sint oblita crumenæ
 Scrinia, desponsæ vel notum limen amicæ,
 Et dabo de fumi multis osoribus octo,
 Aut plures etiam, proprium cognomen, & acta
 Hæsterna, & patriæ oblitos elementa loquelæ.

Scilicet aut nocuum virus, vel pestifer ignis,
 Aut morbus subito fumens à verbere nomen,
 Aut nimium palpata Venus vergente fenestrâ
 Læferat officium cerebri, nec congener æthræ
 Spiritus eversâ poterat durare fabrinâ.

Quod si præstanti folio suppressa periret
 Vis reminiscendi, cur tot prægnantia rebus
 Pectora vastitiem quæsitæ laudis amarent?
 Qualia nota, quibus nihil ignoratur eorum,
 Quæ callere licet, quibus est dilecta voluptas
 Condere res animo, populique astante coronâ
 Condita mente prius memori diffundere linguâ?

At thalamos contristat iners, piger halitus, ipso
 Castior, abstrusas partes qui fascinat, agno.
 Audio scæmineas voces; nam mascula virtus
 Laudarit potius rabidi sufflamen amoris.
 Non hodierna quidem infirmi querimonia sexus;
 Matronis odium est, ex quo Vulcania conjux
 Frigore suspectam gelidis certare cicutis
 Inferri in Cyprum vetuit Cytherea Paphumque,
 Bello nempe redux inter convivia Divum
 Evius ut domitæ obtulerat nova gaudia terræ,
 Jupiter ante alios, & cum Jove Mulciber & Mars
 Atlantisque Nepos, & nectare plenus Apollo,

Fumivomis olidam simularant naribus Ætnam.
 Ridebant novitate Deæ, sed nocte soporâ
 Offensæ statuere suo depellere cœlo
 Thessalicos ritus, vigilesque tenere maritos.
 Ergo postridie simul ac fumosa supellex
 Prodit, prima Venus cœpti manifesta protervi
 Involat in mercem, buxumque & pulverem, & ignem
 (Tam facilis Divæ Superis mirantibus iras)
 Subversos pedibus summo deturbat Olympo.
 Sic lasciva Cypris infaniit : at Jove nata
 Bellatrix, nemorum Virgo, Pindique sorores
 Sparfas relliquias gremio legère, patremque
 Thyrsigerum obnixè nova supplementa rogarunt ;
 Subsidium & voto gratis retulere pudico,
 Ingens opprobrium verò, si Cypridis æstum
 Temperat, imperium menti, membrisque vigorem,
 Virtutumque decus rarâ virtute tuetur :
 Non extinguit enim Nymphææ aut cannabis instar
 Naturæ instinctum ; sobolis nec munera tollit,
 Fors numerum minuit ; sed fræno arctata Cupido
 Quod demit numero, generis bonitate reponit.
 Grande bonum, si vel tenuis fortuna parentum
 Non premitur multâ prole, aut respublica gaudet
 Fortibus, & iustis potius quam plebe frequenti,

Utilis

Utilis hinc adeo senibus, primæque juventæ,
Frugalesque cado in summo sibi præstat, & imo,
Dum celeres flammæ, cineresque subinde tepentes
Aut sedat subito, aut ut fusâ diluit undâ,
Stultitiâ facili canos, pubemque furore,
Indeque prognatâ solvens vertigine Mundum.
Ne despecta tamen vestris prorsum exulet hortis
O dominæ ! in duris & habet sua commoda rebus.
Errantes uteros fursum trans septa ruentes,
Et tensum veluti ferientes ariete ventrem,
Si quando oppressus pulmo sublatus anhelat,
Deprimit, inque suas cogit descendere sedes
Ocyus, incumbens binûm quam centurionum
Pondus, & impositi densissima sarcina plumbi.
Porro nulla feni, si vitea pocula demas,
Commodiora dedit mater bellaria tellus,
Seu servanda venit naturæ annona fovendo
Humorem ingenitum, suavem fundendo vaporem
Arenti cerebro, pellendo aut sensibus hostes :
Namque aciem lippis acuit ; cui stiria pendens
Nasum hebetat, reddit siccata nare sagacem,
Dissolvitque graves ventosâ ex aure susurros,
In mente ut melius sapientum dicta recondat,
Colloquiisque diem morosæque tædia fallat.

Quod

Quod si quis damnosa luens delicta juventæ,
 Nocte crucem scapulis gestat, somnumque recusat,
 Hic quoque solamen quærat, requiemque labori;
 Non tantum sopor in venas obrepet amicus,
 Unde dolor cedat, sed, ne nox longa putetur,
 Somnia pulcra dabit, rerum & spectacula viva
 Offeret ante oculos: non qualia monstra figurat
 Torrida, bilis atrox, faba, lentes, cæpa, phaselus:
 Allia, & altercum fatuum, magicumque solanum,
 Si quis edat, medio in somno spectare putabit
 Horrendas facies, confusaque sæcla animantum,
 Quæ nec sunt, nec erunt; harpyas æquore nantes,
 Aëre Centauros, fisisâ tellure Draconum
 Agmina, & ore nigro jaculantes Dæmonas ignem.
 Quin etiam in subitâ sibi tempestate videtur
 Æquore forberi, & motis luctator in undis
 Brachia anhelus agit, celsâ modo rupe volutus
 In mare collabi, sonitumque excire cadendo:
 Latronum gladiis adigi, modo compede fractâ
 Adspicit exertis insurgere dentibus ursum,
 Auxilium inclamat nonnunquam vocibus altis,
 Interdum gemitu: Donec formidine somnum
 Excutiat, puncto necis experrectus in ipso,
 Exanimis, gelido perfusus membra madore.

Longè aliter pictis nocturna aulæ figuris
 Lætificat nostro educтус suffimine Morpheus,
 Sensibus internis Naturæ congrua fingit
 Privato & genio ; quæ quisque in mente revolvit
 Luce vigil, vel amat, gratissima nocte recurrunt.
 Aulicus, orator, medicus, mercator, agyrta,
 Navita, piscator, miles, auriga, poëta,
 Agricola, & pictor, cerdo, patronus, amator,
 Sopiti peragunt consueta negotia, non ut
 Sponte rudes cernunt dubitanti lumine formas,
 Vel nuper natam per euntia nubila lunam,
 Esse putant quodcunque vident. Non segniter aurem
 Incendunt dictis, atque enthymemata cudunt ;
 Ædificant versus, claro quos mane fatentur,
 Atque alia expediunt alii, ne somnia credant
 Esse, nec affinem morti, nisi nomine, somnum.
 Non lethæus enim est opii sopor, omnia ferreis
 Interiora ligans, immotâ ut lege, catenis :
 Non etiam ambigux turbatrix umbra cicutæ
 Sensibus injiciens illulis frivola vincla.
 Quæ nec mota tenent objectis membra figuris,
 Nec penitus vigilare sinunt : sic altera Baucis
 Et conjux teneras cœnati forte cicutas
 Effossas in agro, quas falsæ ab imagine formæ

Credi-

Crediderant fiser esse, aut notæ Baucidis herbam,
 Postquam fessa humili posuissent membra grabato,
 Nec vigiles, nec adhuc somni sub pondere victi,
 Exiliere toro; prior hæc, mox ille, vagatique
 Atria per tugurî brumali nocte, rigentes,
 Attoniti pariter, deliria mira stupentes,
 Livida de trabibus retulerunt membra grabato.
 At sopitus homo claro spiramine Pæti
 Gaudia pacificæ noctis transacta retractat,
 Et vigil ad solitum redit æquâ mente laborem,
 Si modo laudatum fuerit, non vile, nec arte
 Fictitiumque dolis. Namque omni electa Tabaco
 Non eadem est bonitas: generosum ab origine primâ
 Asperum erit, densum folio, pullumque tuendo,
 Jucundum longe & late diffundet odorem
 Permistum violâ, aut aurâ radicis Etruscæ
 Incensum referet gustanti rite palato
 Assyrium Asphalton, cauti vel Castoris orchin:
 Quod folio tenue est, Autumnî frondibus æquum,
 Quale in Virginiâ, & Bermudæ nascitur arvis,
 Abjice, & aurigis fœnum, nautisque relinque:
 Pungit enim tunicas oculi, cerebrique volucra;
 Qui bibet, ille graves ad opus mirabitur armos,
 Pandiculator erit, malas diducet hiantes,

Et,

Et, nisi acuta fames stimulat, projectus ad ignem
Gaudebit feram stertendo adducere noctem.
Ante alios fugite ò Musarum sancta propago,
Qui veterum è chartis Sophiæ defossa metalla
Eruitis vigiles, deprensum per sua signa
Profligate scelus mangonum, & tradite flammis.
Est qui delicias alieno ex orbe petitas
Captat adulterio, dum, quam Scythia fuste peremit,
Miscet odoratæ tabum ferale capellæ.
Stillam aliis marathri jungit, vel pinguis anisi,
Chalcanthive notam, quæ linguæ affusa saporem
Exhibet, ut Lybicæ mixtâ melligine cannæ;
Omnia damnosè, ne dicam molliter: artem
Qui Naturæ adhibet, matris nisi consulat ora,
Turbat opus, non addit opem: quod si tamen unquam
Lascivire libet, laudique adjungere laudem,
Sumite lignum aloes, cujus levis affula pleno
Fixa tubo totum fragrans perfundet acervum,
Et cerebri ventres grato recreabit odore.
Sed neque congestis dapibus conjungite fumos:
Inde coqui turbatur opus, si clausa supernè
Ostia pulsanur, tum semielixa deorsum
Fercula succensens mittit, quæ didita chordis
Seditionem alvo ventosæque murmura miscent,

Sudum animo & placidis populata laboribus horas.

Pernitiosum etiam nudato admittere frigus

Vertice, vel vacuo Pætum potare camino :

Verberat aura cutim, reclusa foramina stringens,

Trans galeam teneras convellit acumine fibras,

Et capiti pondus, horrorem crinibus addit :

Neu libeat solum calamo indulgere, nec ultra

Luxuriando modum cerebri complere cavernas ;

Alternis fumatur ; amant alterna Camœnæ,

Confertum natura fugit. Tibi terminus esto

Vertigo occipiens, quæ, ni simul orta recedat,

Adbibe lene zythum, vel aperto sub Jove frigus,

Omnis & exigua sedabitur arte tumultus.

At postquam capitis modulum cognoveris, intra

Fines curre tuos, nec te quæsieris ultra.

Naturæ quisquis fervaverit ordine leges,

Ille mihi sanus, sapiens erit, atque beatus.

Talia ludebat Vetulus : narrantis ab ore

Heroûm resupina cohors suspensa filebat,

Docta quidem vires, sed inops tam nobilis herbæ

Progeniem optabat, renovandi & seminis artem.

Blæsus at ille siti, somnoque propinquior, uno,

Sed longo, ut maduit, subito quoque stertuit, haustu.

Nos veniam fati, fessi licet, & sitibundi,

Absol-

Abſolvemus opus, & quæ Silenus omiſit,
Summa Tabacophilis culturæ arcana canemus.

Principio, ut meſſis respondeat ampla labori,
Sume medulloſum generoſo è germine ſemen,
Cui folium oblongum, craſſum, nulloque pedunc'lo
Inſeritur trunco, ſed ab ipſo ſtipite furgit.
Proxima cura loci; tam ſtrenua planta recuſat
Segne ſolum; felix animoſo creſcit in agro
Qualem vitis amat: colles, objectaque ſoli
Arva legas, ubi terra levis, non marga ligoni
Obvia, non argilla tenax, non obſita muſco
Teſqua, nec impreſſo flentes ſub vomere glebæ.
Ne tamen egregiæ quantumvis indolis agrum
Bis ſere, ſi plenæ ducit te gloria meſſis.
Prima rapit ſœtura animæ quodcunque virile eſt,
Effœtaque uterum delumbem in matre relinquit.
Verte ſolum, ſedesque novas adſcribe quotannis
Hoſpiti inexpleto, feſſis gratiſſima fulcis
Dum permiſſa quies pingui lætamine robur
Suppleat, exhausta & genium per viſcera fundat.
Naſtus agrum urge operas; ne ſit ſolertior alter
Ordine deſcriptis ſpatiis pertundere terram,
Ternaque vel plura in parvum dare grana foramen,
Diviſa æquali ut vegetabilis aura tenore

Inferat æqualem folia in ventura vigorem.
 Quod si cassum aliquod fallit, vel cedit in escam
 Muribus, aut rostro fodientibus omnia talpis,
 Spes de relliquiis superet; si fospite turbâ
 Denfior ortus obest foliis, tabesque timetur,
 Videris ut crebram tellure exurgere gentem,
 Thrax esto, patriæ leges imitare severas,
 Imminuas numerum, multisque è fratribus unum
 Linque solo, vacuâ melius quo crescat in areâ,
 Attrahat & plenum nutricis ab ubere succum:
 Mox ubi pingue solum, longique in tempore soles
 Luxuriam foliis dederint, in caudice robur,
 Tempus erit terræ vicinas stringere frondes,
 Major ut in summo claudatur cortice virtus,
 Et ferat à justo bonitatis iudice palmam.
 At ne præcipites messëm; ut nigrescere semen
 Cœperit in calyce, & folium mutare colorem,
 Arma para, & cultros: vindemia nobilis instat,
 Et merces operæ; luces optate feras
 Paticolæ; nec enim folio minus officit imber,
 Quam September obest maturis humidus uvis:
 Tunc mete: dimidia est tibi jam decursa laboris
 Meta; quod hinc restat, curâ haud levioze gerendum:
 Frustra etenim studium omne fuit, generisque folique

Gloria, ni summo veniat spectabilis actu.
Hic duo sollicito tibi sunt curanda labore :
Absumendus aquæ, genitor putredinis, humor,
Ne fimus è folio fiat, mox spiritus & vis
Ignea, quæ pingui velut abdita dormit olivo,
Excutienda, suos & deducenda per artus.
Ergo, ne ætheream Sol fervidus hauriat auram
Sub tecto, longâ suspensâ è cannabe paulum
Arescant folia, & parvo post tempore strata
Congere acervatim, calor ut collectus ab imo
Turgeat, & cæcas distendat ad extima vires.
Sic cumulata tepent primò, tepefacta tumescunt,
Mox oritur fudor, sequitur nubecula fumi,
Et, nisi destruitur moles, transibit in ignem,
Ut portata domum nondum satis arida plaustris
Gramina constipata flagrant, tectisque minantur.
Tu disperge struem, suspende, iterumque repone
In cumulos, feriemque tui pervade laboris,
Dum fervendo animæ veniat vis omnis in actum,
Siccando & maneat, neque diffundatur in auras.
Hic oculis opus, hic ductu rationis & usu :
Nam brevis est nimii, brevis est quoque linea pauci,
Et gaudet natura modo ; sed si tamen usquam
Peccatum, ut possis culpam sarcire, docebo ;

Non ardente mero, aut muriâ, non melle, minusque
 Auxilio matulæ, mangonia qualia tentant
 Caupones, pretii quibus est odor ante salutem;
 Subsidium ex ipso posces; prælo exprime succum
 Vilibus è foliis, quæ dextræ incuria passim
 Præteriit, tepidaque finas spumescere in ollâ,
 Decrepitum immergas labro, reddeſque juventæ.

Hæc fat erunt: jam quære ratem: merx ampla coloni
 Augebit census, & vectigalia regum,
 Mercantûm & loculos; naulum fortassè medenti
 Auferet, autumnos populo factura salubres.
 Forte etiam è furcâ donabit prandia corvis,
 Cessator si pauper emit, meliusque locandas
 Diffilat egestatis vicinæ improvidus horas:
 Sed bene dum modo sit frugalibus atque modestis,
 Turba perire volens, pereat; quicumque salutem
 Abnuît, is careat; nec rerum subruat usus.
 Cui mala lis, ratis in pelago, præpostera conjux,
 Aut dolor impatiens, nutans aut debitor æris
 Eripiunt somnos oculis, animoque quietem,
 Is faciles leni folio debere fatetur
 Inducias, meritamque refert pro munere laudem.
 Quotquot in adversum judex morosior æquo
 Evomit ampullas, ventis mandamus, & undæ;

Orco devoveat, mox subventanea furvi
 Dæmonis ova vocet, placando & idonea Diti,
 Persephones mulsam, Furiarum thus & odorem,
 Et de Cerbereâ germen lethale salivâ;
 Ridemus titulos, & verba poetica pleno
 Guttore laudamus, similique reponimus arte.
 Si quis amans veri nobis dissenserit, author
 Consilii alterius, quod pectore claudit, in albo
 Scribat, & hos sensus rectâ ratione refellat.

RAPH. THORIUS, M. D.

*Clariss. D. PAULO HERMAN M. D. Prof.
 Botanices Lugduni Batavorum, Hortique Præ-
 fecto; ex India reverso.*

O D E.

H *Ermane*, plectrum Threïcium Tibi
 Movere tendo; Quod simul impulit
 Orpheus, feruntur infecutæ
 Harmoniam, tua cura, Sylvæ.
 Largam canenti materiem admovet
Hermanus; almis nomen amabile

Plantis,

Plantis, & inscribi quod ultro

Corticibus petat omnis arbor.

Illius artem Javius, & suo

Bantamus auro concolor, & Sina

Invita commendat; nec uno

Facta viri sonat ore Ganges.

Multas ab Indâ gente recepimus

Merces opimas; Nulla tamen ratis

Contendat illi, quæ reduxit

In patriam Batavumque cœlum

Te dulce pondus: Te, quia conscium

Terræ feraci, Te, quia nobilem

Docere Plantas, quot recenti

Tertia Lux patefecit Orbi.

Urbs *Leyda* centum fertilis artium

Mirè sagaces percutit Hospites,

Quotcunque deducit per Hortum

Elysio minus invidentem.

Hâc parte surgunt (heu, celeres mori!)

Flores, & omnis copia narium,

Felix Odoranti placere,

Dum pariter placet Intuenti.

Hâc parte, terrâ matre remotior

Vertex decentum tollitur Arborum,

Quales in Adami beatis

Ordinibus potuere nasci:

Myrtus polita, & Pierio choro

Quæfita merces Laureæ, nec minus

Quæfita Vitis, & perempto

Fida comes Domino Cupressus;

Et multa Sylvæ filia nobilis

Pulcrè explicatur; Quæ Mihi, quæ Tibi

Subtus recumbenti Coronam

Exhibeat foliis, & Umbram:

Locatus illo sospes in angulo

O quale Carmen pollice ducerem,

Humi reclinis, inter Undas,

Inter Aves, pariter sonoras!

Non me Britannum vinceret Italia

Pubes canendo: Non ego cederem

Libens vel Urbano, vel ausæ

Grandia Sarbivii camœnæ.

Hermane, vives tempus in ultimum:

Nec si Tuorum gloria transeat

Caduca Florum, Tu peractâ

Luce brevi morieris æquè.

Sed quale fuscâ Marmor in *Africâ*

Fossum, decoræ materies domûs,

Firmatur

Firmatur annis, & benignâ

Auxilium capit à fenestrâ :

Hâc forte, curis partus Honor tuis

Vigebit: Illum cuncta dies alet

In majus, Illi semper ætas

Adveniens pretium arrôgabit.

ED. HANNES, *A. M. ex Æde Christi*
Oxon. & Academ. P. P. Chymia.

FINIS.